Щоквартальний журнал про все, що стосується свинарства

Прибуткове свинарство

№ 4 (6)
2011

Василь Старобор

Мені імпонує «Глобино» — це живий організм, що постійно еволюціонує

Стор. 14

Огляд ринків

Ринок свинини: стан і прогнози Стор. 12

Управління та економіка

Опалювальний сезон у свинарнику Стор. 28

Технології

Суха спиртова барда у годівлі свиней Стор. 35

«Суха» дезінфекція у сучасному свинарстві Стор. 48

Шлангові та дощувальні системи для внесення гною Стор. 62

Стратегії лідерства

«Нива Переяславщини» — сучасний свинокомплекс за дев'ять місяців Стор. 66

Йоркшир

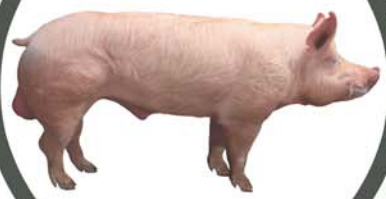

СГЦ Мортадель
Селекционно-генетический Центр

Свиноводство — ваша цель?
Лучший выбор — Мортадель!

Ландрас

Трехпородные гибриды

Дюрок

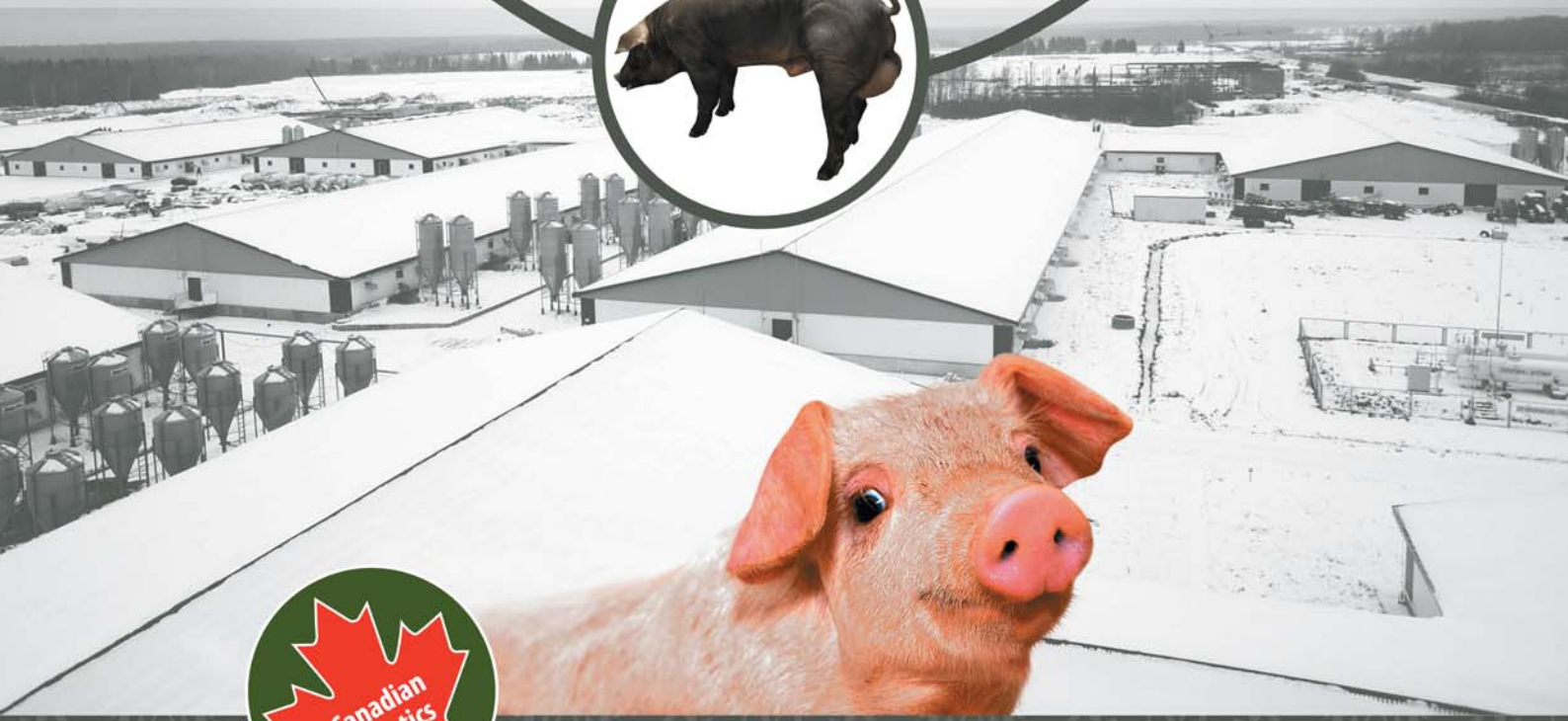

Canadian genetics

Адрес, ведущий к успеху

Россия, Владимирская область, Александровский район,
Струнинское шоссе, д. 1
Тел./факс: (495) 730-40-38, (495) 993-60-08
mortadelstroi@mail.ru

Представительство СГЦ «Мортадель» в Украине:
Днепропетровск, ул. Плеханова, 40, д. 1а
Тел.: +38 (056) 778-02-83, +7 (985) 211-01-03
ukr@mortadel.ru

У НОМЕРІ:

НОВИНИ.....6

НОВИНИ АСОЦІАЦІЇ СВИНАРІВ УКРАЇНИ.....10

ОГЛЯД РИНКІВ.....12

ФОКУС

«Глобинський свинокомплекс» – гулівер полтавського свинарства.....14

ЧАС ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖЕРА

На захист бюрократії та про користь паперової тяганини.....20

УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКА

І. Панібратець. На допомогу шукачеві роботи.....24

Опалювальний сезон у свинарнику.....28

ТЕХНОЛОГІЇ

Дж. Кемпбелл. Білки плазми крові у харчуванні поросят.....32

Л. Подобєд. Місце сухої спиртової барди у системі економічно обґрунтованої годівлі свиней.....35

Відгодівля – відповідальний фініш.....40

Г.-Я. Геррітс. Стратегія годівлі для оптимальної кондиції свиноматок.....44

О. Крижак, Р. Огроднічий. Деякі аспекти «сухої» дезінфекції в сучасному свинарстві.....48

Цільове попередження колібактеріозу.....54

Т. Штайнер, В. Лохов. Ефірні олії в раціонах свиней на відгодівлі – ще один секрет вашого успіху.....58

С. Перегудов. Шлангові та дощувальні системи для внесення гною.....62

СТРАТЕГІЇ ЛІДЕРСТВА

«Нива Переяславщини» – сучасний свинокомплекс за дев'ять місяців.....66

ЖИТТЄЙСЬКА МУДРІСТЬ.....70

Передноворічна пора сповнена казковою магією: у ці дні час ніби стишує свій біг. Він змушує нас, вічно заклопотаних сучасних людей, зупинитися, полишити на хвилину нескінченну круговерть справ і подумати: за що вдячні року, який минає, з якими досягненнями завершуємо ще один виток життя і на що сподіваємось у новому, який розпочнеться з боєм курантів?

Колектив журналу «Прибуткове свинарство» щиро вдячний авторам та партнерам – за підтримку, а вам, шановні читачі, – за довіру, завдяки якій із нового року наш журнал виходитиме частіше.

2011-й був для аграрного сектору України багатим на події. І на не завжди однозначні. Але саме труднощі допомагали нам повніше оцінити смак великих і малих перемог. Тому тішить, що, незважаючи на перепони, українське свинарство набирає обертів і якісно розвивається. Продовжує зміцнювати свої позиції та стає дедалі активнішою й Асоціація свинарів України: лави небайдужих до розвитку галузі господарств поповнили ще двоє нових членів. Ми радо вітаємо їх із рішенням стати до когорти тих, хто прагне бути в авангарді якісних змін українського свинарства.

Новий, 2012-й, – рік Дракона, який символізує особливі труднощі та випробування. Та, як мовиться в мудрій легенді, він стереже найцінніші скарби, які отримає лише той, хто мужньо витримає всі випробування. Тому в переддень Нового року бажаємо віри у свої сили, надійних партнерів, нових сміливих ідей, успіхів і доленосних зустрічей. І, як наголосив головний герой цього номеру, впевненості в тому, що все від нас залежне зроблено на «п'ять із плюсом».

Ганна Лавренюк,
головний редактор журналу «Прибуткове свинарство»

Всеукраїнський щоквартальний журнал

«Прибуткове свинарство»

№4 (6) грудень 2011 р.

Все про свинарство в Україні та світі

Головний редактор
Ганна Лавренюк

Редакція
Ірина Музиченко
Мирослава Хоменко
Євгеній Стеценко
Олександр Лаврик
Євгеній Кришталь

Відділ передплати
Оксана Сутула
+38 067 2360167

Художній редактор
Олександр Рослов

Художник-ілюстратор
Роберт Чернієнко

Рекламний відділ
Роман Добринський
+38 098 5931735

Дизайн і верстка
Ольга Ларіна

Додрукарська підготовка
Софія Славинська

Свідоцтво про реєстрацію
Серія КВ 16912 – 5682Р від 30.07.2010

Тираж
2000 примірників

Адреса для листування
вул. Пролетарська, 6, офіс 2,
м. Умань, Черкаська область,
20300

Е-пошта: profpigprod@gmail.com
Телефони: +38 044 3616427,
+38 067 2360167

Лоза Артур Анатолійович,
кандидат сільськогосподарських наук,
керівник проектів, директор ТОВ «Деміс-Агро»

Сівов Юрій Олександрович,
консультант у галузі молочного скотарства
та свинарства

Кебал Ярослав Володимирович,
перший заступник генерального директора
ТОВ «Галичина-Захід»

Кудлай Надія Дмитрівна,
директор ТОВ «Еліта»

Талама Андрій Васильович,
керівник юридичного відділу компанії
«J& L Consulting LTD»

Торбен Андерсен,
міжнародний консультант у галузі свинарства,
партнер консультаційної компанії HTC Agro,
партнер міжнародногоінвестиційного фонду
Baltic Property Trust (Данія)

Чекмишев Олександр Вікторович,
медіаексперт, кандидат філологічних наук,
заступник директора Інституту журналістики
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка (2000 – 2008 рр.),
творчий куратор редакції

Квурт Костянтин Семенович,
медіаексперт, Президент міжнародної
журналістської громадської організації
«Інтерньюз-Україна»

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів матеріалів.
Відповідальність за зміст та достовірність інформації, якість рекламної продукції чи послуг, дотримання авторських прав, а також відповідних сертифікатів, дозволів на публікацію та ліцензій несе рекламодавець. Рекламодавець передає до редакції рекламні матеріали та право на виготовлення, тиражування й поширення реклами.
Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, отриманих від інформаційних агентств, інших ЗМІ чи інших джерел інформації. Позаштатні автори гарантують достовірність наданої інформації, наявність у них немайнових і виключно майнових авторських прав, а також самостійно несуть відповідальність за порушення прав третіх осіб.
Редакція самостійно приймає рішення про публікацію тих чи інших матеріалів, а також їх редагування до норм сучасних журналістських стандартів та якості мови і стилістики.
Ціни, наведені в надрукованих матеріалах, дійсні на час подання текстів до редакції.
Передрук наших матеріалів можливий лише з офіційного письмового дозволу редакції та з посиланням на цей журнал.
Рукописи, фотографії та інші матеріали, надані для публікації, редакція не повертає.

Аналітичний портал про рослинництво

www.ZernoUA.info

— щоденний огляд ринку;
— аналіз ринку зернових та олійних;
— закупівельні ціни від зернотрейдерів;
— ціни на шрот та макуху;
— ферми України;
— та багато іншого.

В Івано-Франківській області буде новий м'ясопереробний завод

ТзОВ «Даноша» (підприємство зі 100-відсотковим іноземним капіталом) затвердило інвестиційний проект із будівництва м'ясопереробного заводу в Калуському районі Івано-Франківської області.

Під час прес-конференції, присвяченої майбутньому проектові, представники підприємства повідомили: якщо вдасться домовитися з банками про взаємовигідну співпрацю, то будівництво заводу почнеться вже наступного року, а завершиться до 2015-го. Сумарна потужність заводу дасть змогу переробляти 240 свиней за годину. Загальний обсяг інвестицій у проект – від 70 до 100 млн грн.

Таким чином, відкриття заводу стане новим етапом в історії розвитку ТзОВ «Даноша» – крім вирощування високопродуктивних свиней, вони зможуть самостійно їх переробляти. Загалом же датські інвестиції в підприємство, з урахуванням переробного заводу та біогазових установок, сягнуть мільярда гривень.

profi-forex.org

Нові інвестиції в свинарство від KSG Agro

Як повідомив генеральний директор агрохолдингу KSG Agro Сергій Мазін, компанія планує інвестувати 40 млн дол. у реконструкцію свинарського комплексу в Дніпропетровській області. За його словами, потужність комплексу після реконструкції сягне 240 тис. голів на рік, що еквівалентно приблизно 19–20 тисячам тонн свинини на рік.

Планується також до кінця нового року реконструювати і запустити в експлуатацію племінний репродуктор. А за 2012–2013 рр. збудувати комбікормовий завод і цех для забою тварин.

Нагадаємо, у квітні 2011-го холдинг KSG провів IPO на Варшавській фондовій біржі, розмістивши 33% акцій на 39,6 млн доларів.

Agroua.net

Сучасний свинокомплекс запрацює в Полтаві

Недавно представники ТОВ «ХАКА.УА Свинокомплекси Полтава» повідомили про те, що вже 2012-го року почне працювати перший в Україні енергоощадний комплекс преміум-класу. Його загальна потужність сягне 30 тис. товарних свиней на рік (1260 продуктивних свиноматок).

Згідно з інформацією, наданою представниками компанії, реалізація проекту буде відбуватися поетапно: п'ять комплексів по 252 продуктивні свиноматки кожний. Перший із шеститисячників планують здати в експлуатацію вже до 1 вересня.

Особливістю нового свинокомплексу є те, що його будуватимуть із застосуванням сучасних енергоощадних технологій (будівля типу «термос», теплообмінники, комбінована помірно-інтенсивна приточна вентиляція, комбінована верхня та нижня витяжка відпрацьованого повітря тощо). Це дозволить отримувати високоякісну свинину порівняно низької собівартості (8–9 грн за кілограм живої ваги).

Усі технологічні процеси на комплексі буде повністю автоматизовано, тому потреба в обслуговуючому персоналі не перевищить чотири особи на 6-тисячник.

Крім того, на базі свинокомплексу буде організовано навчально-консультаційний центр для стажування й підвищення кваліфікації свинарів.

PigUA.info

Ветеринари запроваджують закритий режим для свинарників

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба зобов'язала спеціалізовані свинарські господарства і комплекси Харківської, Сумської й Чернігівської областей перейти на закритий режим роботи. Про це повідомив голова відомства Іван Бісюк 16 листопада 2011 року на прес-конференції, де йшлося про запобігання можливим спалахам африканської чуми свиней.

Крім того, за його словами, Держветслужба навіть рекомендуватиме почати раніше полювання на диких кабанів у зазначених регіонах, оскільки в прикордонній зоні все одно доведеться забивати окремих тварин, щоб зробити аналізи на наявність чи відсутність вірусу АЧС.

Нагадаємо, що відтепер на кордоні з Росією перевіряють усю ручну поклажу, багаж і вилучають усі харчові продукти, адже, згідно з висновком російських колег, свині заразилися, зокрема, і через харчові відходи, які підмішувалися в їхній корм.

Крім того, весь транспорт, який перетинає кордон поруч із селом Гоптівка (Дергачівський р-н, Харківська обл.), оглядають та обробляють спецрозчинами.

Ukrinform.ua

«АПК-Інвест» розширюється на 100 тис. свиней

Будівництво чергового тваринницького комплексу на 100 тис. товарних свиней на рік почалося у квітні 2011-го. А вже наприкінці листопада до нових приміщень перевели перших тварин (маточне поголів'я).

Крім цеху маточного поголів'я, четвертий комплекс матиме два цехи відгодівлі на 50 тисяч свиней на рік кожен. Перших тварин почнуть відправляти на відгодівлю (товарне поголів'я) у квітні наступного року. А до осені 2012-го комплекс запрацює на повну потужність, що дозволить «АПК-Інвест» вирощувати до 400 тисяч свиней на рік.

«АПК-Інвест» постійно нарощує виробничі потужності в рамках реалізації своєї стратегії, яка передбачає виробництво до 600 тисяч голів на рік. На проектну потужність підприємство вийде до 2015 року.

Прес-служба «АПК-Інвест»

Третина м'ясо-молочної продукції в Україні не відповідає нормам

Про це свідчать результати дослідження Державної інспекції України з питань захисту прав споживачів.

Так, із перевірених 400 тонн м'ясних продуктів майже 35% забракували й вилучили з реалізації. Найбільший недолік виробників — інформація на упаковці не відповідає дійсності.

Згідно з результатами перевірки, найчастіше у ковбасах (як варених, так і напівкопчених), сардельках та сосисках завищено вміст вологи.

Результати експертизи м'ясо-молочної продукції за видами, з поіменним переліком виробників, які «проштрафилися» на етапі виробництва, всі охочі можуть побачити на офіційному сайті Держспоживінспекції у рубриці «Скринька споживача».

УНІАН

Україна продаватиме більше свинини до ЄС

За словами Прем'єр-міністра України Миколи Азарова, незабаром нашій країні збільшать експортні квоти для продукції свинарства – це стане можливим у рамках угоди про асоціацію з ЄС.

Таким чином, з першого року дії зони вільної торгівлі в рамках ЄС Україна зможе експортувати 40 тисяч тонн свинини на рік.

Глава уряду також повідомив, що українські експортери матимуть пільги під час експорту заморожених тушок курей обсягом 20 тисяч тонн, 16 тисяч тонн обробленої продукції, 6 тисяч тонн яєць та продуктів їх переробки, а також 12 тисяч тонн яловичини.

Mybank.ua

«Група Черкізово» запускає нові свинокомплекси

Одна з найбільших російських вертикально інтегрованих компаній з виробництва й переробки м'яса, «Група Черкізово», повідомила про запуск трьох нових виробничих майданчиків у Тамбовській, Воронезькій та Липецькій областях.

Нові комплекси становлять собою інтегровані модулі на 4800 свиноматок кожен.

Будувати ці об'єкти почали восени 2010-го року, а впродовж 2011-го на всіх трьох свинокомплексах почали працювати репродуктори. Нині триває будівництво майданчиків для дорощування й відгодівлі – вони почнуть працювати 2012-го року.

Загальна сума інвестицій у три нові свинокомплекси сягне близько 4 млрд руб. (приблизно 130 млн дол.). При цьому 20% фінансується власним коштом, а 80% – за рахунок банківських кредитів.

Передбачається, що з виходом свинокомплексів на повну потужність до кінця 2013-го року їх сукупне виробництво сягне 37,5 тис. т свинини (в живій вазі) на рік.

Фураж Он-Лайн

Китайці інвестуватимуть в українське свинарство в обмін на оренду землі

Китайська сільськогосподарська компанія інвестуватиме будівництво молочних ферм, птахокомплексів та свинокомплексів на Харківщині.

Про це стало відомо 24 жовтня під час зустрічі голови Харківської облдержадміністрації Михайла Добкіна з представниками компанії China National Agricultural Development Group Corp, яка є однією з найбільших сільськогосподарських компаній КНР.

За словами заступника голови ХОДА Віталія Аліксейчука, Харківська область забезпечена практично всіма видами продуктів, за винятком молока та м'яса. Тому основне завдання – збільшити виробництво тваринницької продукції, що стане можливим завдяки успішній співпраці з китайськими компаніями.

У свою чергу, голова правління компанії China National Agricultural Development Group Corp Лю Шеньлі зазначив, що українське сільське господарство має гарні перспективи, а тому його зміцнення за допомогою китайських інвестицій принесе позитивні результати для обох сторін.

Прогнозується, що інвесторам буде гарантована 50-процентна компенсація з будівництва тваринницьких комплексів. Також потужним інвесторам допоможуть отримати в оренду великі земельні угіддя і звільнять від земельних податків.

Фураж Он-Лайн

Елітних свиней із Англії придбали для «Агропрайм Холдингу»

ТОВ «Агропрайм Холдинг» та генетична компанія JSR Genetics (Великобританія) підписали договір про співпрацю.

Один із провідних сільгоспвиробників півдня України ТОВ «Агропрайм Холдинг» недавно відкрив найбільший в Одеській області відгодівельний комплекс, а тепер зміцнює і свою племінну базу: 6 жовтня 2011 року під час виставки Animal Farming Ukraine-2011 ТОВ «Агропрайм Холдинг» та компанія JSR Genetics урочисто підписали договір про закупівлю партії високопродуктивних племінних свиней англійської селекції.

Згідно з контрактом, 16 грудня цього року материнське стадо відгодівельного комплексу «Агропрайм Холдингу» поповнилося 20 чистопородними кнурцями порід Дюрок та П'єтрен, а також 540 помісними свинками F1 порід Велика Біла та Ландрас.

До речі, у компанії JSR Genetics, що нині є однією з найуспішніших міжнародних генетичних компаній, за останній квартал відбулося ще дві епохальні події: створення спільного із Китаєм підприємства-нуклеуса на 900 свиноматок (порід Велика Біла та Ландрас), а також договір-франшиза з Німеччиною про створення нової генетичної компанії (JSR Hybrid Deutschland).

У церемонії підписання угоди взяли участь директор ТОВ «Агропрайм Холдинг» Лариса Ігнат, головний технолог підприємства Василь Лимар, міжнародний директор із продажів компанії JSR Genetics Пол Андерсен та менеджер цієї компанії із продажів у країнах СНД Олена Крук.

Представники ТОВ «Агропрайм Холдинг» переконані, що завдяки комплектації материнського ядра відгодівельного комплексу високопродуктивними племінними свинками та кнурцями французької й англійської селекцій комплекс у найстисліші терміни вийде на планову потужність і щороку вироблятиме 3 тис. тонн високоякісної свинини.

PigUA.info

Найпотужніший свинокомплекс Тернопілля нарощує виробництво

Лідер сільськогосподарського ринку Тернопільщини корпорація «Агропродсервіс» продовжує динамічно розвивати свинарський напрямок: у грудні на свинокомплекс ПАП «Агропродсервіс» прибула чергова партія племінних свинок лінії DanBred.

Перша партія елітних датських тварин, 1527 ремонтних свинок та 23 кнурці, прибула на підприємство ще наприкінці вересня 2011-го року. Нині у господарстві 35 тис. свиней, зокрема 3020 свиноматок і 2000 ремонтних свинок.

На початку грудня материнське стадо поповнилося ще на 790 голів свинок порід Дангібрид F1 та Ландрас.

Завдяки надійній кормовій базі (32,7 тис. га посівних площ, власні елеваторні та кормовиробничі потужності) і добрим племінним якостям тварин нинішній середньодобовий приріст становить 529 грамів, кількість відлучених поросят на свиноматку – 22 на рік, кількість опоросів – 2,2 на рік.

Завдяки зміцненню стада кращими тваринами датської селекції господарство розраховує вже 2012-го року збільшити згадані показники до 27 відлучених поросят та 108 кг товарної ваги з одночасним покращенням м'ясних властивостей.

Серед планів корпорації «Агропродсервіс» – потрапити до десятка найбільших українських виробників свинини, поетапно збільшуючи поголів'я свиней із 35 тис. до 135 тис. одночасного утримання. Для реалізації цих планів корпорація залучатиме інвестиції від розміщення акцій на міжнародній біржі.

Наша довідка. Корпорація «Агропродсервіс» об'єднує 11 сільськогосподарських підприємств у семи районах Тернопільської та Івано-Франківської областей. Активно розвиває рослинництво (32,7 тис. га орних земель), свинарство (35 тис. голів), молочне та м'ясне скотарство (понад 1300 голів). Нарощує потужності власного елеватора, насіннєвого (20 т/год.) та комбікормового (10 т/год.) заводів. У найближчому майбутньому планує розводити індиків.

PigUA.info

Animal Farming Ukraine — 2011 об'єднує лідерів

У Києві з 4 по 6 жовтня 2011 року відбулася II Міжнародна виставка з тваринництва та птахівництва Animal Farming Ukraine, яка проходила за підтримки Міністерства аграрної політики і продовольства України, Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин, Асоціації фермерів та приватних землевласників України, Української аграрної конфедерації, Асоціації «Союз птахівників України».

Організатори заходу — ДП «Прем'єр експо» (Україна), BTO Exhibitions BV (Нідерланди), ITE Group Plc (Великобританія) — надали можливість 130 компаніям із 21 країни світу представити свої досягення. Відвідувачі мали змогу поспілкуватися як із вітчизняними лідерами галузей тваринництва та птахівництва, так і з всесвітньовідомими компаніями з Австрії, Бельгії, Великобританії, Німеччини, Данії, Китаю, Нідерландів, США тощо.

Відкриваючи виставку, заступник міністра аграрної політики і продовольства України Олександр Сень зазначив: «Тваринництво та птахівництво є складовими сільськогосподарського потенціалу України. А використовуючи такий потужний маркетинговий механізм, як міжнародні виставки, наша держава зможе стати впливовим гравцем як на власному ринку, так і на ринку інших країн».

Шість тисяч відвідувачів упродовж трьох виставкових днів мали змогу познайомитися із найновішими продуктами і технологіями в тваринництві та птахівництві.

Вкотре стратегічну важливість свинарства підкреслили не тільки значна кількість стендів, присвячених новинкам галузі, але й низка семінарів, що відбулися у рамках виставки. Відвідувачі профільних заходів дізналися про оптимальні принципи годівлі, утримання тварин та оснащення свинарників (генеральний медіапартнер виставки журнал Agroexpert); особливості сучасного племінного свинарства (ТОВ «Серволюкс-Генетик»); новинки у сфері енергозберігаючих технологій і техніки (НімАЦ і компанія «ХАКА.УА»); сучасні підходи діагностики і профілактики захворювань ВРХ і свиней (журнал «Сучасна ветеринарна медицина»).

У виставці також взяв участь журнал «Прибуткове свинарство», який вже вважається настільною книгою для свинарів та вкотре доводить своїм читачам, що свинарство в Україні може і має бути прибутковим.

Зустріч АСУ на найбільшому свиногосподарстві Київської області

4 листопада господарства Асоціації свинарів України відвідали одного із засновників об'єднання – ТОВ СП «Ниву Переяславщини».

Подія стала продовженням низки «польових зборів» для представників господарств-членів АСУ у рамках одного із головних завдань Асоціації: «обмін досвідом та спільне навчання з метою залучення кращих технологій». Схожі зустрічі вже відбулися на ТОВ «Еліта», ТОВ «Даноша», ТОВ «Деміс-Агро», ТОВ «Галичина-Захід», ПАП «Агропродсервіс».

Члени Асоціації та запрошені гості відвідали четвертий діючий виробничий майданчик «Ниви Переяславщини» у с. Нова Оржиця (Згурівський р-н Київської обл.), який господарство урочисто відкрило у червні 2011-го. А також новий майданчик у с. Баришівка (Баришівський р-н Київської обл.), де будівельні роботи планують повністю завершити у березні 2012-го, тому гостям дозволили побувати навіть всередині новозбудованих корпусів.

Під час екскурсії виробничими потужностями директор господарства Юрій Єрошенко та виконавчий директор Віталіс Шакель розповіли про головні фактори успіху та динамічного розвитку підприємства, поділилися досвідом підбору технологій та обладнання, дали вичерпні кваліфіковані відповіді на всі запитання гостей. Всі без винятку учасники зустрічі відзначили, що залишилися під враженням.

Будівництво свинокомплексу на 1250 свиноматок одночасного утримання та 30 тис. товарних свиней на рік займає у ТОВ «Нива Переяславщини» не більше року. Про секрети такої оперативності та плани одного із найефективніших свиногосподарств України читайте у рубриці «Стратегії лідерства» нашого журналу.

Річні збори Асоціації свинарів України

У Києві 15 грудня відбулися чергові загальні збори Асоціації свинарів України. Представники господарств-засновників та тих, що розраховують вступити до об'єднання найближчим часом, зібралися разом підбити результати 2011-го року та обговорити плани і завдання на новий.

Хоча у цей день офіційному існуванню АСУ виповнилося рівно п'ять місяців, у роботі молодої асоціації вже є перші вагомі досягнення. Так, господарства налагодили оперативний обмін інформацією про тенденції ринків свинини по регіонах і проводять маркетингові дослідження стану та прогнозів ринків концентрованих кормів, фуражних зернових. Важливо, що стало традицією періодично проводити технічні візити на кращі господарства АСУ з метою обміну досвідом. Тісна співпраця дозволяє господарствам суттєво економити завдяки спільним закупівлям кормових інгредієнтів – обслуговує напрямок спеціально створене ПП «Фенікс-Агро». Вже розпочала свою роботу створена під потреби господарств компанія ветеринарного супроводу «DK VET», що забезпечить асоціацію ветеринарними препаратами гарантованої якості за найнижчими в Україні цінами.

Серед досягнень 2011-го – лави об'єднання поповнили ще два господарства: ТОВ «Чорнобайм'ясо» (Черкаська обл.) і ТОВ «Хака.УА Свинокомплекси Полтава» (Полтавська обл.).

На Загальних зборах АСУ постановили у 2012-му поглиблювати розпочаті ініціативи, активніше співпрацювати із профільними департаментами МінАПіП, прописали цілу низку важливих завдань і проектів, що покликані сприяти успішній роботі всіх господарств Асоціації.

Прес-служба Асоціації свинарів України

Асоціація свинарів України – неприбуткова, добровільна організація.
Її створення – ініціатива керівників українських господарств-виробників свинини. Основною ціллю Асоціації є об'єднання підприємств з метою досягнення ними світових стандартів виробництва продукції шляхом впровадження сучасних технологій виробництва.

Господарства-члени АСУ отримують наступні послуги від провідних спеціалістів в галузі свинарства:

Консультаційний центр свинарства
- Інформаційне забезпечення
- Ветеринарний супровід
- Зоотехнічний супровід
- Проведення семінарів
- Аналіз ринку свинини

Співпраця з комерційними компаніями
- Максимальні знижки на кормові інгредієнти та ветеринарні препарати
- Пошук обладнання, кормів та інших засобів виробництва
- Надання інформації про комерційні компанії

Ми відкриті для всіх, хто бажає працювати та має за мету зробити своє господарство успішним та прибутковим бізнесом!

Робоча група АСУ:
тел.: +380 67 6732105
+380 96 3848821
факс: +380 4744 36985

СВИНАРСТВО УКРАЇНИ

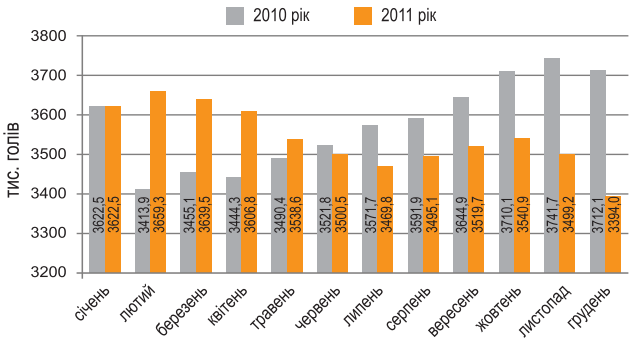

Рисунок 1. Поголів'я свиней у с/г підприємствах (станом на 1-ше число кожного місяця), за даними ДКС України

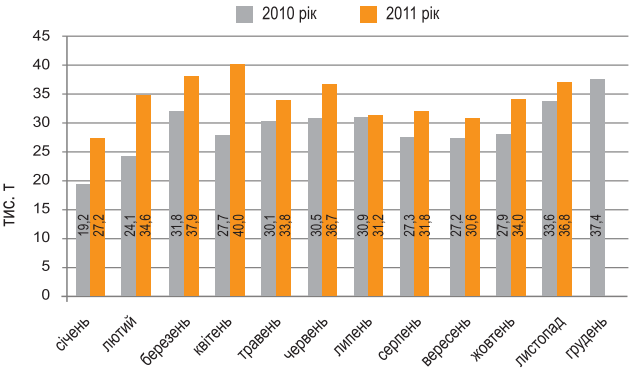

Рисунок 2. Обсяги реалізації свиней на забій, за даними ДКС України

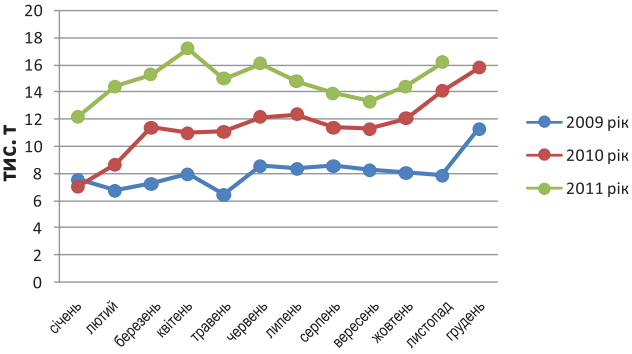

Рисунок 3. Обсяги виробництва свинини свіжої (парної) та охолодженої, за даними ДКС України

ПРО ПОГОЛІВ'Я

Впродовж останніх років чисельність поголів'я свиней в Україні коливається. На сільськогосподарських підприємствах такі зміни мають циклічний характер.

Традиційно щороку з березня по листопад спостерігається зростання поголів'я. Ситуація пов'язана із збільшенням опоросів та закупівлею ремонтного молодняку й свиноматок. У цей період найбільш доцільно нарощувати поголів'я, оскільки з'являються корми нового врожаю (особливо за умови власного виробництва), що поступово дешевшають у літній період, крім того скорочуються витрати на утримання свиней: опалювання, підстилку та інше.

Тим часом із грудня по лютий відбувається скорочення поголів'я. В цей період проходить відбір високопродуктивного поголів'я та зростання об'ємів реалізації свиней на забій.

Однак у 2010 році циклічність коливань змінилась суцільним зростанням поголів'я свиней на сільськогосподарських підприємствах. Не стали на заваді ані низький урожай кормових культур, ані стрімке зростання цін на корми. Скорочення поголів'я зафіксовано лише у грудні 2010 року. Що, скоріш за все, пов'язано зі зростанням попиту на сировину від переробних підприємств у переддень новорічних свят. Таке раптове скорочення не малого суттєво впливу і підсумки 2010 року показали нарощення поголів'я відносно попереднього 2009 року.

Тенденція скорочення поголів'я за рахунок зростання обсягів реалізації свиней на забій продовжується і навесні та влітку 2011 року. Отож, аби задовольнити потреби переробної галузі сировиною, існує необхідність подальшого нарощення поголів'я свиней.

У 2011 році порівняно із 2010-м спостерігається скорочення поголів'я свиней, що утримується сільськогосподарськими підприємствами (Рис. 1). Зростають обсяги реалізації свиней на забій, збільшується виробництво свинини свіжої та охолодженої (Рис.2, 3) стрімко зростають закупівельні ціни на свиней у живій вазі (Рис. 4, 5); обсяги імпорту свинини за 9 місяців 2011 року сягнули показника попереднього року за цей же період (Рис. 6). Це свідчить про ріст попиту на свинину з боку переробників.

Попит на свинину зростає, тому у 2012 році доцільно буде нарощувати поголів'я. Варто очікувати, що у 2012 році показник чисельності поголів'я сягне показника 2010 року. При чому необхідно зауважити, що нарощення поголів'я свиней буде відбуватись за рахунок сільськогосподарських підприємств, а не присадибних господарств. Отож на ринку варто очікувати збільшення частки свиней від сільськогосподарських підприємств. Тому більшає вірогідність, що у 2012 році ціна зростатиме саме на свиней від сільськогосподарських підприємств.

ПРО ЦІНОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Коливанню закупівельних цін на свиней у живій вазі, як і коливанню чисельності поголів'я, притаманна циклічність. Така ди-

наміка особливо чітко простежується у 2009 та 2010 роках. Так, з червня по вересень зростання ціни пояснюється зменшенням пропозиції свиней на забій через намагання господарств збільшувати поголів'я в цей період. Протягом вересня-листопада пропозиція свиней на забій з боку виробників зростає за рахунок присутності максимальної кількість свиней на відгодівлі, що досягли забійної ваги, особливо в присадибних господарствах. У відповідь на збільшення пропозиції ціна знижується.

Варто зазначити, що коливання цін на фуражне зерно не має значного впливу на формування закупівельної ціни від переробних підприємств. У структурі виробництва свинини левова частка досі припадає на присадибні господарства, які традиційно згодовують тваринам урожай власного вирощення. В такому випадку мова про собівартість виробництва не йдеться. Отож при підвищенні цін на корми і зростанні собівартості вирощення свиней на сільськогосподарських підприємствах, переробники переорієнтовуються на сировину від присадибних господарств. Що і являється основним важелем у формуванні ціни. Так, стрімке зростання цін на пшеницю та ячмінь фуражний у липні-серпні 2010 р. не суттєво вплинуло на ціну від переробників на свинину: спостерігалось продовження щорічної тенденції зростання цін в період з червня по вересень, після цього відновилася спадна динаміка.

ЯКИХ ЦІН ОЧІКУВАТИ У 2012 РОЦІ?

Аналізуючи цінові коливання 2010 року, можна відзначити тенденцію поступового зниження ціни з січня по травень місяць. Однак у 2011 році ще в лютому зниження ціни змінилось зростанням, яке тривало до серпня 2011 р. Варто зазначити, що максимальний рівень закупівельної ціни, якого досягнули у серпні 2011-го, був на 5% вищий від ціни серпня 2010 року. Більш «раннє» підвищення ціни та зростання максимального її рівня відбулося через збільшення обсягів експорту свинини до Росії. При чому зростали обсяги реалізації свиней на забій та зменшувалась чисельність поголів'я свиней на сільськогосподарських підприємствах.

Згідно очікувань, у 2012-му поголів'я свиней матиме позитивну динаміку, обсяг експорту свинини до Росії щонайменше залишатиметься на рівні, незначно піднімуться внутрішні ціни на кормові культури, спостерігатимуться тенденції до зростання внутрішнього виробництва та споживання м'ясної продукції. Відповідно у 2012 р. можна розраховувати на стабілізацію закупівельних цін на свиней у живій вазі або їх незначне зростання. Очікується, що цінова тенденція 2012 року повторить сценарій 2011-го:

- зниження закупівельних цін від переробних підприємств триватиме до лютого-березня 2012 р.,
- мінімальний рівень цін у лютому-березні 2012 р. буде вищим від показника лютого 2011-го;
- зростання ціни триватиме до серпня 2012 р. і максимального рівня ціна сягне у серпні: на рівні або трохи вище ціни серпня 2011 р.;
- зниження ціни буде проходити з вересня і до кінця 2012 р.

Євгеній Кришталь

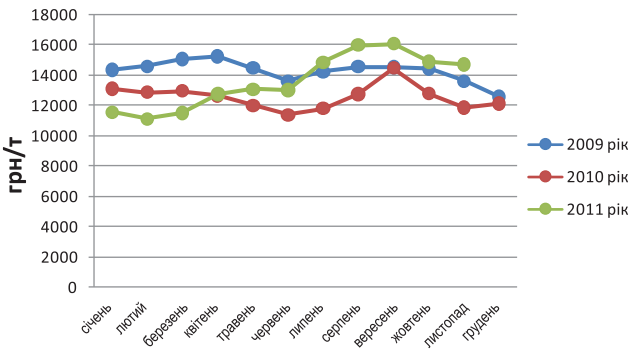

Рисунок 4. Середньомісячні ціни на свиней у живій вазі, за даними ДКС України

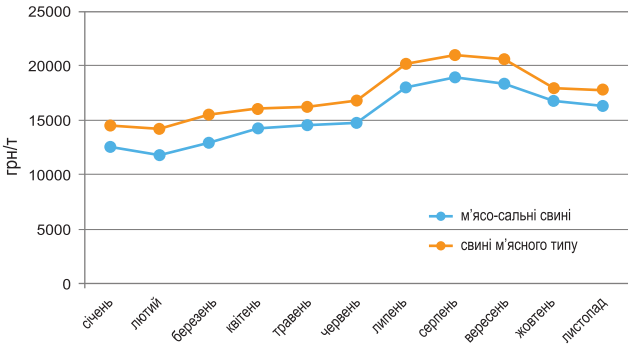

Рисунок 5. Середньомісячні ціни на свиней у живій вазі, за даними переробних господарств

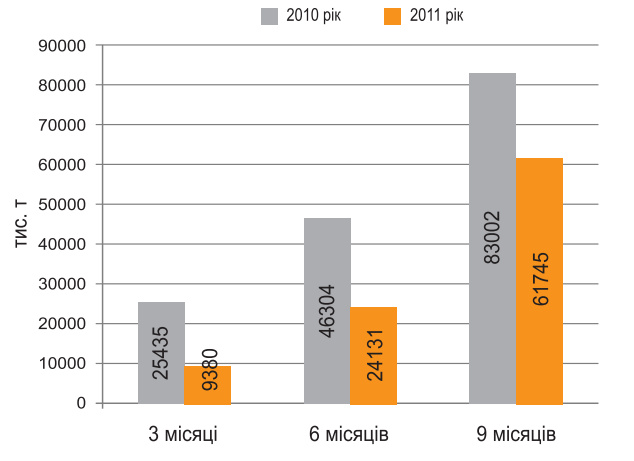

Рисунок 6. Обсяги імпорту свинини, за даними ДКС України

«ГЛОБИНСЬКИЙ СВИНОКОМПЛЕКС» – ГУЛІВЕР ПОЛТАВСЬКОГО СВИНАРСТВА

Останнім часом все рідше зустрічаються люди по-справжньому захоплені своєю справою: так, щоб очі світилися і гордість звучала в голосі за те, чим живеш. Тому було дуже приємно познайомитися із представниками «Глобинського свинокомплексу». Полтавщину ще з радянських часів вважають оплотом свинарства України, і без сумніву, активний розвиток і філософія цього господарства лише зміцнюватиме позиції регіону.

ДОСЬЄ – ПЕРСОНАЛІЇ

Василь Васильович Старобор,
директор ТОВ «НВП Глобинський свинокомплекс»

Народився у Кам'янському районі на Черкащині. Закінчив Білоцерківський технікум м'ясо-молочної промисловості та Одеську державну академію холоду. У групі компаній «Глобино» із 2004 року. Із 2010-го очолює і розвиває ТОВ «НВП Глобинський свинокомплекс».

Ні хвилини на місці — постійно нові ідеї, завдання, розширення і будівництво

Що підштовхнуло присвятити себе свинарству?

Швидше це був не поштовх, а щасливий випадок: одразу зі студентської лави мене запросив на роботу засновник групи компаній «Глобино» Олександр Васильович Кузьмінський. Я починав свою трудову діяльність звичайним майстром на м'ясокомбінаті компанії. Потім працював начальником ділянки систем вентиляції та холоду, далі – впродовж двох років головним інженером. А у 2010-му Олександр Васильович запропонував мені очолити наше місцеве свиногодарство. Після нетривалих роздумів, я вирішив спробувати. І зараз абсолютно не шкодую про цей крок.

Що найбільше подобається у тій роботі, яку ви зараз виконуєте?

Мені взагалі дуже імпонує група компаній «Глобино», тому що це живий організм, який постійно еволюціонує: ні хвилини на місці – постійно нові ідеї, завдання, розширення і будівництво, нові питання, які потрібно вивчити. Немає банального «зліпив-продав».

Але ж такий темп вимагає неабияких затрат часу і сил. Це, напевне, важко?

Навпаки: я настільки звик до цього ритму, що по-іншому вже й не вмію. Коли йду у відпустку..

Невже таке буває?

Таки буває (усміхається). Так от вже після трьох днів у відпустці я не можу знайти собі місця, бо стає сумно без роботи.

На кого чи на що витрачаєте дорогоцінний вільний час, коли такий з'являється?

Абсолютно весь час, який не пов'язаний із проектом «Глобино» – для сім'ї: дружини і донечки, моїх батьків. Хоча є ще й суто чоловіче захоплення – люблю рибалити.

400 тисяч свиней до 2014-го року

Займатися свинарством група компаній «Глобино» вирішила у 2005 році. Невже в той час справді неможливо було знайти надійного постачальника сировини, щоб не обтяжувати себе новим, ще невідомим напрямком?

Тоді для такого кроку було декілька причин. По-перше, дійсно обсяги вирощування якісної свинини бажали кращого. Крім того, не було стабільності ні в якості, ні в ціні, ні в обсягах імпортної сировини – кордони то відкривали, то закривали. Тому потреба у прогнозованих обсягах якісної свинини підштовхнула власника бізнесу взятися за вирощування своєї.

За шість років існування «Глобинського свинокомплексу» цілі змінилися?

Справа у тім, що темпи розвитку м'ясокомбінату настільки динамічні, що нам, виробництву, його наздоганяти непросто. Для того, щоб відправити на переробку товарну свиню, потрібно спершу облаштувати достойні умови утримання для поголів'я, виростити свиноматку, запліднити її, зберегти і виростити її потомство. Ми збільшили потужності свинокомплексу в рази, однак сьогодні все одно забезпечуємо потребу м'ясокомбінату відсотків на сорок! От і виходить, що суть завдання не змінилася, але зросли його обсяги.

Які зараз перед вами стоять плани і скільки вже вдалося реалізувати?

На найближчу перспективу, до 2014-го, маємо забезпечити виробництво 400 тис. голів товарного стада на рік. Це потужності трьох товарних репродукторів по 5000 свиноматок, для кожного із яких необхідно три цехи дорощування по 11 тис. голів та цех відгодівлі на 40 тис. голів одночасної постановки.

Сьогодні маємо чотири діючі ферми: товарний репродуктор на 4500 свиноматок у м. Глобино, два відгодівельні комплекси у Глобино та у селі Оболонь Семенівського району і нуклеусну ферму у с. Шепелівка Глобинського району.

Нуклеус – наша гордість. Коли я прийшов на підприємство, там тільки-но розпочалася реконструкція тих трьох-чотирьох корпусів, що залишилися від старої колгоспної ферми, а зараз це повноцінний сучасний комплекс закритого типу, де знаходиться племінне ядро нашого господарства – 1200 чистопорідних свиноматок GP, GGP.

Незалежні консультанти, з якими ми працюємо, відзначають, що система біозахисту нашої нуклеусної ферми організована на найвищому рівні. Для прикладу, персонал працює вахтовим методом по два тижні, проживаючи в спеціально збудованому житловому комплексі, готелі чи гуртожиткові. Завдяки цьому ми мінімізуємо контакт працівників із навколишнім середовищем і потенційними патогенами. Крім того, працівники ферми перед тим, як зайти у так звану проміжну зону, де вони живуть, переодягаються у спеціальний робочий одяг, а після проходження санпропускника – у третій комплект одягу, який залишається тільки у межах робочої зони. Не менш серйозні заходи безпеки щодо транспорту: той, що пересувається фермою, ніколи не залишає її межі, і навпаки.

Другий товарний репродуктор нещодавно завершили і почали комплектувати його поголів'ям із нуклеусної ферми. Розраховуємо впродовж восьми місяців партіями по 500-600 голів вивести його на повну потужність. Для нього вже готовий перший корпус дорощування. Розпочали роботу із будівництва решти корпусів дорощування та відгодівлі. Свиноматок плануємо запліднювати вже у лютому, тому максимум у липні наступного року зобов'язані здати всі розпочаті об'єкти. Крім того, вже почали готуватися до зведення третього товарного репродуктора-п'ятитисячника. Словом, графік напружений.

Переваги острівної генетики

Якою генетикою вирішили комплектувати племінне ядро свого господарства?

Чистопорідними свинками генетичної компанії Hermitage. Привезли їх із Ірландії двома майже рівними партіями у січні та березні цього року. В результаті схрещування кількох ліній отримуємо гібридних свинок для товарних репродукторів, де покриваємо їх термінальним кнуром Maxgro, виведеним спеціалістами Hermitage, і отримуємо товарне поголів'я.

Чому саме Hermitage?

Серед інших кращих ці племінні тварини вирізняються вищим статусом здоров'я. Це пов'язано з тим, що

ДОСЬЄ – ПІДПРИЄМСТВО

ТОВ «НВП Глобинський свинокомплекс»,
Полтавська область

ТОВ «НВП Глобинський свинокомплекс» входить до групи компаній «Глобино» разом із ТДВ «Глобинський маслозавод», ТОВ «Глобинський м'ясомолочний комплекс», ТОВ «ПБО Дніпро» і ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», що є одним із провідних м'ясопереобних підприємств України. Підприємства об'єднання тісно взаємопов'язані: м'ясомолочний комплекс і свинокомплекс є основною сировинною базою для виробництва продукції м'ясокомбінату і маслозаводу, а будівельна організація ТОВ «ПБО Дніпро» забезпечує планове та своєчасне будівництво приміщень всіх підприємств, що входять до складу корпорації.

ТОВ «НВП Глобинський свинокомплекс» розпочав свою роботу у 2005 р. з реконструкції шести приміщень колишньої молочнотоварної ферми. А сьогодні це сучасне свиногосподарство, що виробляє 90 тис. голів свиней на рік, і продовжує активно розвиватися. Зерно для кормів господарство закуповує, але зберігає і переробляє на власному елеваторі та комбікормовому заводі. У підприємства є своя лабораторія, яка ретельно перевіряє кожну партію зерна перед купівлею.

Група компаній «Глобино» одна із перших і не багатьох на Україні заручилася інвестиційною підтримкою Міжнародної фінансової корпорації IFC (25 млн дол. у червні 2010-го) та Європейського банку реконструкції і розвитку (ще 25 млн дол. у липні 2011-го). Основна частина фінансування націлена на проекти модернізації та збільшення якісних і кількісних показників свинарського та м'ясопереробного напрямків корпорації. Їх реалізація дозволить «Глобино» збільшити поголів'я свиней до 400 тис. на рік, виробництво ковбасних виробів – із 1700 тис. до 2500 тис. тонн на місяць, а також провести модернізацію бійні з розширенням її потужностей з 150 до 240 тварин на годину.

Ірландія – острів, а не материк, тому є всі умови для достатньої ізольованості від епізоотичних впливів. Зазвичай ми чуємо тільки про гучні спалахи небезпечних свинячих хвороб: засоби масової інформації так і рясніють новинами про АЧС тощо. Тим часом про «маленькі» хвороби рідко говорять: сьогодні вони є, завтра начебто підлікували... Цю генетику ми ретельно перевірили: на місці інспектував всі господарства ветеринарний лікар Полтавської області Сергій Васильович Аранчій. І маю відзначити, що сьогодні ми абсолютно задоволені своїм вибором – тварини повністю виправдовують наші сподівання.

Крім того, на одному майданчику із нуклеусом спорудили сучасний кнурівник на 180 голів. Поки що в ньому 40 тварин, але саме у Шепелівці плануємо організувати єдиний для всього «Глобинского свинокомплексу» центр штучного запліднювання.

Потужностей нашої нуклеусної ферми вистачить на ремонт стада трьох репродукторів по 5000 свиноматок, які вийдуть на планові обсяги у 2014-му. Однак уже у травні нового року нуклеус матиме надлишок ремонтних свинок. Через це розробляємо ще один новий для «Глобинського свинокомплексу» напрямок – племінну справу. Наразі маємо статус племінного репродуктора по вирощуванню породи Ландрас, однак подали у міністерство відповідні документи, щоб підняти його до племзаводу, а також отримати статуси племрепродуктора по Великій Білій і племпідприємства, щоб мати можливість реалізувати спермопродукцію. Все від себе залежне зробили, тому очікуємо на офіційні підтвердження вже до кінця року.

Які виробничі досягнення нового поголів'я?

Наразі у діючому репродукторі в Глобино, де маточне стадо на 90% складається із тварин, завезених із Франції (France Hybrides), отримуємо в середньому 11 живонароджених поросят на гніздо і 2,2 опоросу на свиноматку на рік. Тим часом вже за результатами перших опоросів чистопорідних свиноматок нуклеусної ферми ми отримали 11,5 живонароджених та 11 відлучених поросят на гніздо. Тому впевнені, що у перспективі отримаємо не менше 12,5 відлученців на опорос і вже за рік досягнемо кращих європейських показників – 30 відлучених поросят на свиноматку на рік.

На вістрі технологічних новинок

Які технологічні нововведення та управлінські рішення сприяють реалізації цього потенціалу?

Для того, щоб бути попереду за результатами, необхідно і технології застосовувати передові. Відповідно ми постійно у пошуку шляхів оптимізації виробництва. Нерідко наважуємося на експерименти. Так, у травні цього року першими в Україні спільно із компанією

Braeuer Stalltechnik встановили систему підпільної геотермічної вентиляції, про яку ваш журнал писав у попередньому номері. Обладнали за такою системою новий кнурівник та корпуси запліднювання і маточника. Маю визнати, що всі задекларовані переваги цього підходу відповідають дійсності: під час літньої спеки температура в приміщеннях була стабільною і комфортною. Тепер чекаємо справжньої зими – цікаво перевірити систему ще й за умов класичних українських морозів. Особливо порівняти затрати газу на опалення із іншими корпусами, що мають традиційну вентиляцію.

До речі про опалення: читала, що ваше господарство і тут відкрило новий напрямок.

Так, стали справжніми першопрохідцями, оскільки минулого року вирішили випробувати нову концепцію, запропоновану українським виробником «Біофуел» – сухі твердопаливні гранули із твердої фракції сепарованого гною. На жаль, результати виявилися далекими від розрахунків. Тим не менш від ідеї не відмовляємося, бо вважаємо таки перспективною. Тому продовжуємо експериментувати і вдосконалювати її: вносимо корективи у технологію виготовлення гранул, режим та умови згорання тощо. Однак, група компаній має цілий комплекс відходів: від свинокомплексів, м'ясокомбінату і маслосирзаводу, тому у сфері альтернативного опалення мені видається цікавішим біогаз.

А поки вивчаємо можливості будівництва біогазової установки, вже знайшли ефективний спосіб застосувати відходи маслозаводу: спробували використовувати сироватку у системі рідкої годівлі свиней. Результати потішили. Так, конверсія рідкого корму щонайменше на 15% краща; а у літню спеку, коли доводиться боротися із зниженням обсягів споживання корму та скороченням приростів, у цехах із рідкою годівлею ми цих проблем не відчули: свині охочіше споживають рідкий корм порівняно із сухим. Відповідно вже прийняли рішення комплектувати новий відгодівельний комплекс на 40 тис. голів одночасної постановки тільки системою рідкої годівлі. В такому обсязі це вперше в Україні.

Разом із тим сироватка – дуже делікатний продукт, і при рідкій годівлі гостро стоїть питання ідеальної гігієни.

Завдяки тому, що ми тісно пов'язані із «Глобинським маслозаводом», кожного дня отримуємо свіжу сироватку. Крім того, щодня миємо систему і резервуари, в яких вона знаходиться. Відповідно, нам вдається отримувати стабільний рівень кислотності і безпеки корму, а значить – високі результати.

Багато залежить від обладнання: ми починали працювати із системами рідкої годівлі компанії Schauer, а щоб підібрати обладнання для нового відгодівельника, спеціально їздили до Німеччини вивчати технології виробництва та застосування таких систем від Schauer, Big Dutchman і Weda. Однак найважливіше – умілий та відповідальний персонал, бо через дрібну помилку матимемо проблему з ефектом лавини.

Якщо навчився ефективно управляти трьома, далі кількість не має значення

А як підбираєте та навчаєте персонал?

У підготовку та регулярні тренінги персоналу вкладаємо багато і ресурсів, і часу, адже рівень кваліфікації спеціалістів визначає рівень успіху

Bräuer STALLTECHNIK

ПРОВІДНИЙ СПЕЦІАЛІСТ ІЗ ВЕНТИЛЯЦІЇ

Представництво «Бройєр Штальтехнік ГмбХ»
вул. Ботанічна, 1, м. Бориспіль,
Київська обл., 08300
+38 (067) 464-54-48
nikolai.demchak@braeuer.cc | www.braeuer.cc

підприємства. Регулярно співпрацюємо із генетиками, технологами та ветлікарями компанії Hermitage, запрошуємо незалежних консультантів із Англії. Головна ідея – перш ніж боротися за статус здоров'я та виробничі показники свиней, необхідно ідеально відточити технології, тому що якийсь маленький штрих, на який ви навіть не звертаєте уваги, насправді може коштувати вам прибутку. Працюємо у такому режимі лише впродовж року, але вже бачимо значний прогрес наших працівників.

Якщо говорити про підбір персоналу, тут готового рецепту немає. Все відбувається на рівні інтуїції керівника. Був такий період, коли у нас змінилася низка провідних спеціалістів підприємства. Під час співбесід із претендентами я зловив себе на думці, що жоден мене не влаштовує на всі сто відсотків, бо я ставлю для них зависоку планку. Тоді я змінив тактику: не варто шукати готового ідеального спеціаліста, але обов'язково людину, що здатна ідеально швидко всього навчитися. Ті спеціалісти, яких я запросив, уже за рік прониклися духом «Глобино» і відповідають рівню, на який ми розраховували.

Якими якостями, на вашу думку, повинен володіти керівник?

Успішний керівник – перш за все тонкий психолог, оскільки його головне завдання – знайти ключик до кожного підлеглого, зрозуміти його мотивацію і підібрати відповідні задачі. Коли я працював майстром на м'ясокомбінаті, в моєму підпорядкування було п'ять-сім працівників. Зараз більше п'ятсот. Але маю зауважити, що абсолютно згоден із головною героїнею фільму «Москва сльозам не вірить»: якщо навчився ефективно управляти трьома, далі кількість не має значення.

Виходить, керівник – перш за все наставник. А хто був таким для вас?

Власник бізнесу Олександр Васильович Кузьмінський. Ще від того часу, коли я студентом прийшов у «Глобино», мене захоплює, як швидко і точно він оцінює ситуацію на ринку, приймає далекоглядні рішення. Саме завдяки його управлінським здібностям всі напрямки групи компаній «Глобино» розвиваються такими темпами.

Судячи із останніх досягнень «Глобино», вашій команді вдалося досягти найголовнішого – довіри. При чому не тільки споживачів, а й таких інвесторів, як Міжнародна фінансова корпорація та Європейський банк реконструкції і розвитку.

Для того, щоб заручитися підтримкою таких серйозних партнерів, нам довелося виконати цілий комплекс завдань на різних ділянках і переконати їх, що ми справді можемо заробити вкладені гроші. Але співпраця із цими структурами особлива – із самого початку вони були, так би мовити, на нашому боці. Консультанти IFC, а потім ЄБРР інспектували всі ланки нашого виробництва, підказували недоліки і головне – допомагали їх усувати. Це стосувалося навіть таких, здавалося б, дрібниць, як неправильна ізоляція труби, через яку ми втрачали тепло, або слизьке покриття доріжок, що загрожувало травматизмом працівників узимку.

Про нудьгу і п'ять із плюсом

Які досягнення року, що минає, вважаєте найважливішими для «Глобинського свинокомплексу» і чого чекаєте від нового 2012-го?

Звичайно пишаємося нуклеусною фермою та новим репродуктором: кожне приміщення прораховано до метра, відпрацьована технологія роботи у тижневому циклі. Чому на цьому наголошую? Бо під час реконструкції приміщень молочнотоварної ферми, які згодом стали першими корпусами свинокомплексу, через брак знань і досвіду обладнали різні за обсягами відділи опоросу і дорощування. Тому впродовж всього виробничого циклу не мали можливості працювати рівними технологічними групами. Зараз всі процеси злагоджені, менеджери і персонал підготовлені. Один із наших консультантів-англійців пожартував, що скоро у нас працювати стане нудно – ні тобі збоїв, ні авралів. От саме на таку «нудьгу» наступного року розраховуємо на всіх наших майданчиках.

Ну і, звичайно, сподіваємося розвиватися далі, адже свою ідеальну формулу «репродуктор – три цехи дорощування – один відгодівлі» ми вже вивели, тому 400 тис. голів свиней у 2014-му – зовсім не межа.

Чого хотіли б побажати іншим свинарям України напередодні нового року?

Проблема всього нашого АПК у тому, що ми шукаємо причини, чому не отримуємо високих результатів. І неодмінно їх знаходимо: у недостаньо якісній генетиці, малоефективних технологіях, низькокваліфікованих спеціалістах, недостатньо високих цінах, недостатній підтримці держави і т.д. Тим часом найгірше, коли в нас самих усередині – недостаньо зусиль і наполегливості. В Україні сільське господарство взагалі і свинарство зокрема мають всі умови бути прибутковими. Але щоб цього досягти, потрібно шукати не причини, а способи кожному із нас виконувати своє завдання на п'ять з плюсом, і мати сміливість самому собі признатися, якщо в чомусь «не дотягуємо». Бажаю всім нам відмінних оцінок у році новому!

Ганна Лавренюк

На одній хвилі з лідерами

Порада: Купити «Агрогроші» зі знижкою можна на BuyMag.pp.ua

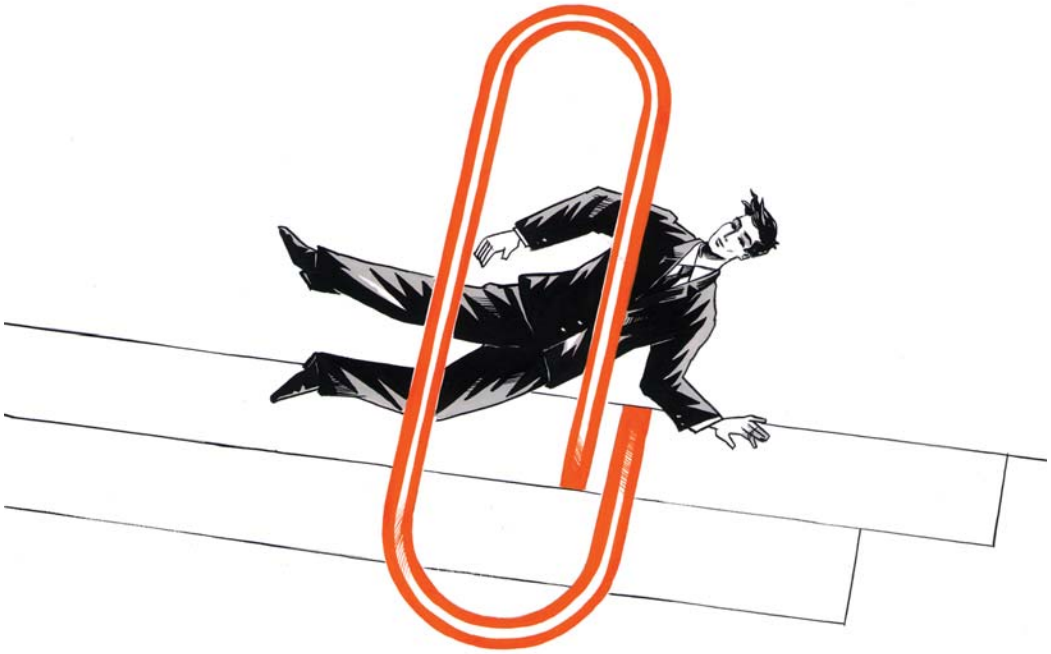

НА ЗАХИСТ БЮРОКРАТІЇ ТА ПРО КОРИСТЬ ПАПЕРОВОЇ ТЯГАНИНИ

За матеріалами статті Дмитра Степанова, кандидата економічних наук, президента холдингу «Продовольча біржа» (мережа універсамів «Полушка»)

При всіх своїх незаперечних перевагах система без бюрократії унеможливлює ефективну роботу та побудову довгочасного бізнесу. Бо для того, щоб стати ефективним, її, цю ефективність, треба спершу проаналізувати. А можливостей зібрати необхідну й достовірну інформацію за стохастичної системи не буде ніколи: кожний дає лише те, що може і хоче. Бюрократична система – це найкраще, що винайшло людство у царині управління великою системою: державою, армією, комерційною структурою. Щоб збудувати справді довготривалий, великий бізнес, його треба бюрократизувати.

Ще з радянських часів терміни «бюрократія», «паперова тяганина» набули негативного забарвлення. Звісно, будь-що, доведене до «логічного абсурду», є потворним. Однак передовсім варто розібратися, звідкіля це взялося і чи було воно таким на самому початку.
На жаль, за останні роки ринкових реформ численні спроби тих чи інших керівників «уникнути бюрократизації» і «не впадати в паперову тяганину» створили такий обшир для аналізу, що навіть не доводиться особливо фантазувати на тему «що буде, коли відмовитися від бюрократії».

Система, де нема бюрократичного принципу розподілу повноважень, називається центричною. Вона дає можливість працювати на певних ділянках і вирішувати локальні, обмежені в часі завдання. Ще таку систему називають командою. Сама по собі вона справді не потребує такої жорсткої регламентації та формалізації всіх правил і процесів, як бюрократична система. Це компенсація за обмежені можливості центричної системи і командного стилю роботи. Однак і тут, хоча б на рівні неформальних стосунків, мають місце певна регламентація та розподіл функцій. А от цілковита відсутність будь-якого закріплення чи регламентації породжує систему стохастичну (від грецького stochastikos; ймовірнісно-статистичну за засобами вираження, нежорстку за характером дотримання закону чи тенденції, нечітку, розпливчасту в траєкторії або діаграмі), де розподіл обов'язків та ієрархія відсутні зовсім.

Не треба думати, що це неможливо в принципі. На жаль, сумні приклади такої організації справ існують. Так, звісно, якісь назви посад і якийсь формальний розподіл обов'язків матимуть місце, однак жодного значення їм не надаватимуть. Як і скрізь, мінусів без плюсів не була. Стохастична система дозволяє широко користуватися можливостями з приховування інформації від якоїсь частини учасників системи, уникати відповідальності за хибні управлінські рішення й перекладати її на людей, які не мають до цього жодного стосунку. Бо нічого не регламентовано, ніщо не визначено. І на фразу «я був не в курсі» завжди можна знайти відповідь: «На твоїй посаді ти зобов'язаний був бути в курсі й відвернути, вжити, проінформувати». І крити нічим – не те що жодної посадової інструкції нема, нема навіть наказу, розпорядження, яке б визначало порядок робіт і обміну інформацією. Навіть елементарні службові записки стохастична система відкидає. Отже, про те, хто кому що мав надати і хто що мав зробити, завжди можна «згадати» заднім числом, коли стався певний провал. Утім, такі ж можливості для самовиправдання мають і підлеглі.

Доводиться визнати, що за всіх своїх незаперечних переваг (і головна з них – відсутність бюрократизації) стохастична система не дає одного: добитися ефективної роботи й збудувати довгочасний бізнес. Адже для того щоб стати ефективним, її, цю ефективність, треба спершу проаналізувати. А можливостей зібрати необхідну й достовірну інформацію за стохастичної системи не буде ніколи. Кожний дає те, що може і хоче дати. А коли виявляють невідповідності, завжди можна послатися на те, що тебе неправильно зрозуміли, чи ти неправильно зрозумів, або, в найгіршому разі, тобі дали не ту інформацію.

Стохастична система схильна до різких поворотів і змін курсу. Нам ніколи не вдасться оцінити таку систему в цілому. Довгострокові завдання, які не були б порожніми гаслами, теж відсутні. Тому за стохастичної системи керівники зазвичай вирішують *найближчі завдання*, причому найочевиднішими і найпростішими способами. Оскільки довгострокові наслідки не враховуються (та й не можуть бути враховані), то скоротити ціле управління, щоби через місяць сформувати його знов і ще два місяці відновлювати порушену роботу, для стохастичної системи – цілком нормальне явище. Такою ж нормальною є ситуація, коли одна група розглядає можливості і вивчає перспективи якогось заходу, давно вже реалізованого іншою групою, цілковито не проінформованою про діяльність першої.

Хоч як це дивно, стохастична система часто народжується з заорганізованої бюрократичної. Це відбувається тоді, коли процес бюрократизації і формалізації доходить до того, що інформація все одно вчасно не надається і будь-яке необхідне рішення не приймається, бо через надзвичайно складні процедури з узгоджень і віз (які все одно ніхто не дасть) учасники системи ставлять у своїй діяльності які завгодно цілі, крім тих, заради яких, власне, і створювалася система. Тоді для того, щоб хоч якось виконати свої службові обов'язки, працівники починають створювати між собою *неформальні зв'язки*. Коли клубок цих «неформальних» зв'язків обплутує всю фірму, вона стає стохастичною.

Інший спосіб створення стохастичної системи – це коли мала група розростається до великого підприємства, так і не вибудувавши ієрархічної системи, не розподіливши і не зафіксувавши обов'язки та повноваження. Часто це відбувається через «небажання бюрократизуватися», а точніше, через недостатнє розуміння ролі бюрократії. Але буває й так, що це пов'язано зі страхом керівника делегувати підлеглим свої повноваження або з бажанням менеджерів половити рибку в каламутній воді загального гармидеру – простіше кажучи, розікрасти підприємство. Так чи інак, а наслідки становлення стохастичної системи для підприємства завжди негативні.

Як випливає з вищеописаного, такою організацією можна вирішити окремі поточні проблеми бюрократичної системи, що загальмувала. Проте вона не вирішує головного, стратегічного, питання. Вона не дає змоги системі рости і розвиватись, а значить, не може існувати довго. Її треба змінювати – бо інакше вона знищить сама себе.

Жодною мірою не стверджую, що бюрократизм не має недоліків, але це найкраще, що винайшло людство у царині управління великою системою: державою, армією, комерційною структурою.

Перейти до бюрократичної системи від стохастичної надзвичайно складно. По-перше, дуже часто «підкладкою» стохастичної системи є формальна бюрократична. Спроба повернутися до неї смерті подібна, тому що ця «фігова» бюрократія для реального життя все одно не годиться і даватиме збоїв ще більше, ніж чинна стохастична. Для того щоб створити нову бюрократичну систему, треба спершу розчистити для неї місце. Навіть якщо стохастична система існує в своєму «чистому» вигляді, при зародкових і неокреслених ознаках бюрократії, реформувати її буде непросто. За стохастичної системи непорядним працівникам дуже зручно вирішувати свої особисті проблеми за рахунок підприємства, оскільки можливості для прикриття злодійства й використання службового становища з корисливою метою воістину безмежні. Зрозуміло, ті, хто поводиться таким чином, просто так своїх годівниць не віддадуть. Систему доведеться ламати. І допоможе в цьому центрична система або команда.

Незалежно від того, хороша чи погана система, вона завжди складається з людей і не може бути кращою за них. Щоб змінювати систему, потрібна вольова особа. Така особа повинна посідати керівну посаду, бо інакше в неї не буде достатньо повноважень для реформ. Класичний приклад такого реформатора в російській історії – Петро Перший. Але навіть така вольова особа не зможе зробити щось сама. Їй потрібна команда, і (це важливо) щоб вона складалася з людей, відданих їй особисто. А це вже класична центрична система.

Посівши ключові позиції в керівництві підприємства, члени цієї команди можуть перемкнути на себе всі інформаційні потоки й повноваження з прийняття рішень і таким чином зламати стохастичну систему (між іншим, не тільки стохастичну, а й бюрократичну). Недарма на підприємства, де змінюється власник, дуже часто спершу приходять саме ті керівники, які діють за центричним принципом. Це потрібно для того, щоб зламати стару систему. А далі?

У центричній системі приховано низку недоліків, зокрема ту ж таки відсутність формальної регламентації прав і обов'язків. За такої системи завжди є спокуса трошки «посунути» сусіда, стати ближче до трону. Виникає жорстка внутрішня боротьба. Особливістю центричної системи є те, що в ній будь-який службовий конфлікт зразу ж переростає в особистісний, і навпаки. Потреба працювати за умов високих навантажень або протистояти якомусь сильному ворогові дещо «згладжує» ці проблеми. Та тільки-но настає мир і спокій, починається жорстока внутрішня боротьба. А нормальний бізнес – це і періоди величезного напруження, і часи розслаблення та стабілізації. Останні необхідні для накопичення сил, заліковування ран і переварювання здобичі. Однак і в ці періоди учасники команди хочуть розвиватися, зміцнювати свої позиції,

збільшувати доходи. Якщо нема змоги проявити себе в «зовнішньому конфлікті», їхня енергія вихлюпується у внутрішньокомандних конфліктах. І якщо не обмежити амбіції найактивніших учасників системи хоч якимось регламентом, період стабільності одразу переросте у громадянську війну, яка може погубити всю справу. Регламент же – це, як не крути, бюрократія. Крім того, центрична система не передбачає обміну інформацією між її гілками. Це «сонечко», де всі потоки інформації та рішень ідуть чітко по «промінчиках» від центру і навпаки. Уявіть собі, що буде на великому промисловому підприємстві, якщо обмін інформацією між виробничими цехами і бухгалтерією відбуватиметься тільки через приймальню генерального директора! Потрібен регламент взаємодії, а це знову бюрократія.

Отже, для того щоб збудувати справді довгостроковий, великий бізнес, треба його бюрократизувати. Тобто встановити регламент, чітко визначити службові повноваження і відповідальність, зафіксувати ієрархію. До того ж, прошу звернути увагу, зробити все це треба письмово, максимально чітко і ясно. Внутрішню боротьбу ніхто не відміняв. Люди схильні «забувати» невигідні їм правила гри. А от чітко прописаний регламент і посадову інструкцію «забути» складно, тому що опонент завжди може нагадати. Коли це робиться зі слів, кимось колись сказаних, сперечатися можна до нескінченності. Але коли на білий світ з'являється «бамага» з конкретною датою і печаткою, послатися на склероз не вийде.

Не треба думати, що для підлеглих це лише проблеми у вигляді жорсткого контролю над ними з боку керівництва. У стохастичних і центричних системах керівництво теж схильне «забувати» про обіцянки бонусів і премій з наближенням закінчення проекту. А затверджений порядок преміювання, розпорядження про розподіл (і так далі) вселяє впевненість у завтрашньому дні.

Щоб бути ефективною, бюрократизація має бути розумною. Звісно, зіпсувати можна будь-яку справу. Тому тут без елементарної логіки й розсудливості не обійтись. І все ж таки історія ще не знає прикладів того, що велика система створювалася без бюрократизації.

Найкраще, коли нова фірма одразу починає будуватися на принципах розумної бюрократії. Ламка системи – справа болісна. Іноді, коли хибні правила в'їлися надто глибоко, систему можна змінити тільки заміною людей. Так, окремі досить досвідчені керівники, не зумівши вчасно відмовитися від центричної, командної моделі керівництва, були змушені залишити свої посади й піти, поступившись місцем «бюрократам» та «апаратникам». Життя є життя, і неоптимальна система гине.

Бізнес може бути організований як стохастична, центрична чи бюрократична система. Стохастична є формою порятунку від надмірної бюрократизації, але не дає змоги розвиватися і є, по суті, системою пролонгації загибелі. Центрична має певні можливості розвитку. Головна її перевага – спроможність зламати будь-яку іншу систему. Однак вона не може пережити повний цикл напружень і розслаблень. Окрім того, починаючи з певних розмірів системи, її побудова на центричних принципах уже неможлива. Розвиток і зростання великої системи можливий тільки на принципах розумної бюрократії.

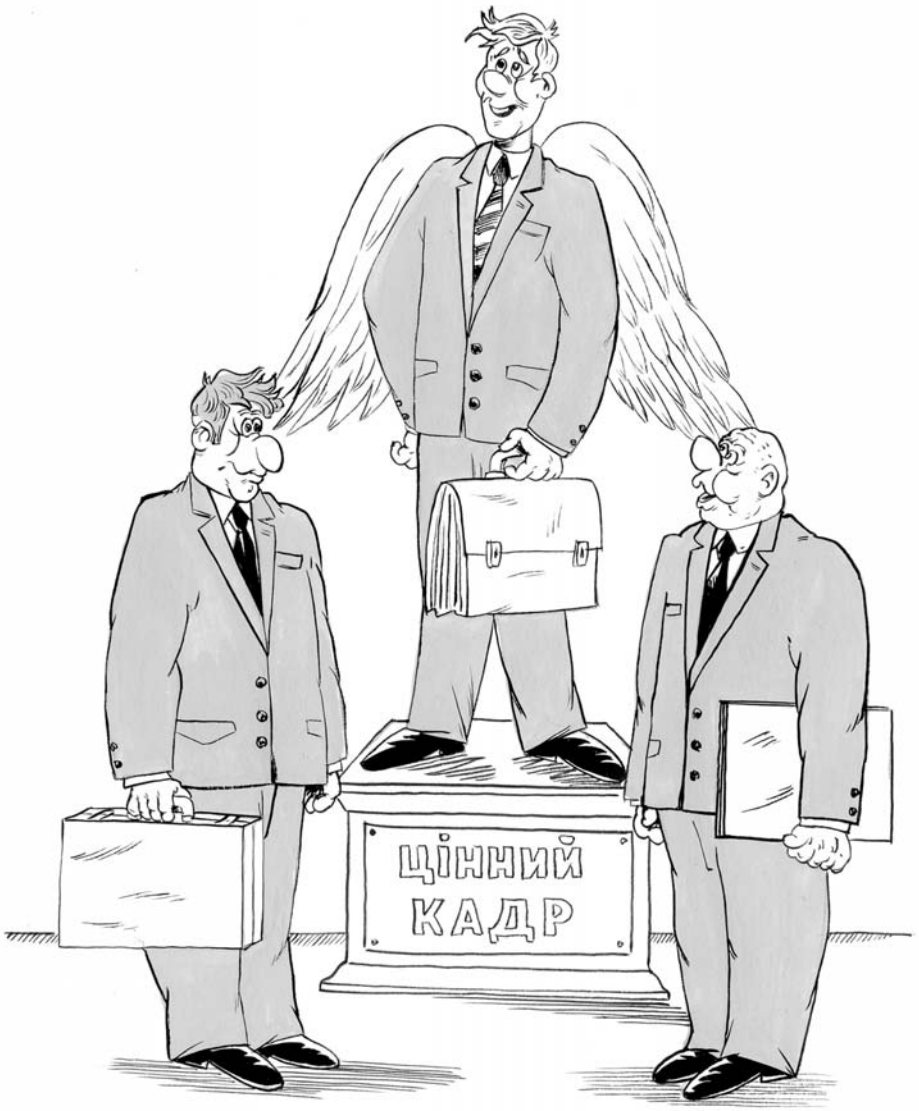

На допомогу шукачеві роботи, або «Продати себе» за найвигіднішою ціною

Ірина Панібратець, *керівник проекту кадрового консалтингу компанії «Дикун глобал консалт»*

Стрімкий розвиток аграрного сектора держави змушує замислитися над тими змінами, що відбуваються на ринку сільськогосподарських кадрів. Багато які HR-служби й керівники агрохолдингів нарікають на нестачу кваліфікованого персоналу. І з цим важко не погодитись, ми й самі неодноразово звертали увагу наших аграріїв на необхідність самостійно ростити кадри, додатково навчати й розвивати своїх фахівців.

Шукаючи й добираючи персонал для агрохолдингів, спілкуючись із менеджерами та керівниками різних рівнів і кваліфікації, я часто зіштовхуюся з однією й тією ж ситуацією: хороший спеціаліст не може «продати себе» і провести переговори з потенційним роботодавцем.

Тож у цій статті хотілося б трохи розказати про позиціонування на ринку праці, про те, як поводитись на співбесіді й зайняти найбільш виграшну позицію в переговорах, а також звернути увагу потенційних претендентів на важливі дрібниці, котрі впливають на розвиток кар'єри.

Чому в АПК такі труднощі з кадрами? Частково проблема з агроперсоналом утворилася у зв'язку з неготовністю самих спеціалістів перебудовуватись і розвиватись разом із галуззю. Це підкреслило кадровий дефіцит у цій сфері діяльності, і, як наслідок, почастішали випадки прямого хедхантингу (англійське «head hunting» – дослівно «полювання на голову»).

Таке «полювання», як правило, використовується під час пошуку керівників вищої ланки (топ-менеджерів), ключових і рідкісних спеціалістів – як за рівнем професіоналізму, так і за фахом.

Часте переманювання й «полювання на голови» в агроринку зіграли злий жарт із формуванням кадрового потенціалу. До існуючого кадрового дефіциту агросектор одержав фахівців, упевнених у своїй затребуваності. Звідси амбіційність, а іноді не зовсім адекватне позиціонування себе на ринку праці.

Фахівці, які претендують на високі позиції, часом проявляють надмірну самовпевненість під час переговорів. Поводяться зверхньо й неохоче відповідають на запитання. Часто це свідчить про завищену самооцінку, яка проявляється в істотній переоцінці своїх професійних та особистих якостей. Як наслідок, формується негативна думка про цього спеціаліста на ринку праці.

Експерти в HR стверджують: щоб бути успішним, треба постійно розвиватися й прагнути бути потрібним для всієї галузі, а не тільки для окремо взятої компанії – це дасть нові можливості й додаткові варіанти вибору, якщо ви все-таки вирішите змінити місце роботи.

Деякі спеціалісти паралельно з основною роботою займаються іншими проектами, консультуванням або викладанням. Така додаткова діяльність сприяє формуванню вашого іміджу й допомагає розвиткові основної кар'єри: ви залишаєтесь затребуваним, демонструєте компетентність, підтримуєте професіоналізм й маєте додатковий заробіток. Замисліться над цим, почніть одержувати нові знання й удосконалюватись у своїй професії.

Розгляньмо детальніше кілька основних етапів переговорів, якщо раптом ви опинились на ринку праці. І не має значення, перебуваєте ви в активному пошуку роботи чи вам пропонують розглянути якусь вакансію, – однаково важливо вміти сформувати про себе позитивне враження й зарекомендувати з професійної точки зору.

Велике значення мають не тільки знання і досвід, а й навички самопрезентації. Мало бути професіоналом у своїй галузі – треба вміти це довести. Одним з важливих етапів є знайомство та успішне проходження співбесіди: саме тоді складається перше враження і приймається рішення, чи проходить потенційний кандидат на наступний етап відбору в компанію. Враховуючи специфіку галузі й неможливість оперативно організувати зустріч, перше знайомство часто відбувається в телефонному режимі. Відкритість у спілкуванні й готовність до переговорів не тільки дозволяє інтерв'юєрові сформувати про вас хорошу думку, а й дасть можливість вам одержати потрібну інформацію про компанію та ситуацію на ринку.

Як у світі великого бізнесу про людину в першу чергу говорить її візитка, так і в світі пошуку роботи перше враження про кандидата формує резюме – документ, який описує попередній досвід роботи й досягнення претендента. Цим фактом дуже нехтують в агросекторі. Слід пам'ятати про зовнішнє оформлення такого документа. На жаль, поширені ситуації, коли хороший спеціаліст не має шансів потрапити на співбесіду через погано складене й оформлене резюме. Структурована інформація і його загальний читабельний вигляд допоможе не тільки швидко ознайомитися з вашим досвідом і навичками, а й справити хороше враження на потенційного роботодавця, демонструючи вашу організованість, системність і ретельність у роботі.

Значно важливішим, безумовно, є зміст цього документа. Деякі фахівці ніколи не складали резюме і не знають стандартів його оформлення. Класичний варіант, коли після особистої і контактної інформації ви скажете про освіту (повні назви навчальних закладів із зазначенням факультету і спеціалізації, а також дати навчання), а вже потім опишете досвід роботи. В разі наявності додаткової освіти, проходження тренінгів або практик за кордоном, обов'язково напишіть про це після даних про основне місце навчання. Трудову діяльність необхідно описувати починаючи з останнього місця роботи: інформація про компанії, де ви працювали, з зазначенням посад і описом ваших функціональних обов'язків. У кінці можете сказати про свої основні знання й навички, набуті в процесі трудової діяльності, а також особисті риси, вам притаманні. Якщо у вас нема досвіду роботи або ж він мінімальний, розпишіть детальніше свої досягнення та функціональні обов'язки. Завдяки більшому обсягові інформації про особисті та професійні якості такі резюме мають виграшніший вигляд. Не варто складати дуже великі, громіздкі резюме. Пам'ятайте, все має бути в міру.

Отож, перше враження сформовано, резюме написано, попередня співбесіда закінчилась позитивно і вас запросили на зустріч до потенційного роботодавця. Про що важливо знати і як підготуватися до співбесіди – може, найважливішої у вашому житті, бо ніколи не знаєш, які сюрпризи нам приготувала доля.

До зустрічі з роботодавцем слід ретельно підготуватись. Постарайтесь якомога більше дізнатись про фірму, в яку вас запросили на співбесіду. Відповіді на стандартні запитання щодо зарплати, відпустки і режиму роботи краще одержати заздалегідь у людини, яка запрошує вас. Якщо ви заговорите про це на співбесіді, то може скластися не дуже гарне враження про вашу систему пріоритетів. Під час інтерв'ю набагато доречніші запитання про зміст роботи, межі відповідальності, перспективи підвищення кваліфікації, колектив, діяльність вашого попередника. Чим більше про фірму та її особливості ви дізнаєтесь заздалегідь, тим вищі ваші шанси. Пам'ятайте золоте правило: «Попереджений – значить, озброєний».

Не забувайте про вплив стереотипів: зустрічають по одежі. Чоловікам краще приходити на співбесіду в костюмі, але це правило не є обов'язковим в агросекторі. Коли ви прийшли на співбесіду щодо вакансії ветеринара чи агронома компанії, потенційного роботодавця може насторожити костюм з білою сорочкою. Головне, щоб зовнішній вигляд був охайний, відповідав основним правилам дрес-коду й вашій посаді. Вибір одягу в жінок простіший, оптимальний варіант – строгий костюм або досить консервативне плаття.

Не спізняйтесь, приходьте хвилин за десять до призначеного часу. Для цього точніше дізнайтесь дорогу, розрахуйте час з урахуванням годин «пік». Коли ж ви все-таки запізнюєтесь, подзвоніть і попередьте про свою затримку, а при зустрічі неодмінно вибачтесь, коротко вказавши причину. Ні в якому разі не затівайте плутані й нудні пояснення.

Під час співбесіди слід дотримуватися чіткої структури інтерв'ю, це однаково важливо для обох сторін. Ваші відповіді мають бути прямими (відповідаєте безпосередньо на поставлене запитання) і точними (залишайтесь у рамках обговорюваної теми). Надто довгі й розлогі відповіді не додадуть інформативності бесіді і справлять не найкраще враження на роботодавця. Також слід пам'ятати, що надмірна потайність насторожує й викликає певні сумніви, котрі згодом перевіряються рекомендаціями з попередніх місць роботи.

Важливо правильно оцінити тривалість інтерв'ю й дотримуватися заздалегідь обумовленого часу. Це допоможе вам правильно визначити ступінь детальності своїх відповідей і зразу ж покаже інтерв'юєру, що ви звикли цінувати і чужий, і свій час.

Тримайтеся спокійно і з почуттям власної гідності, співбесіда – зустріч двох рівноправних сторін, які збираються укласти взаємовигідну угоду. Не забудьте в кінці чітко домовитися про те, коли і як ви дізнаєтесь про результати зустрічі. Закінчуючи інтерв'ю, подякуйте співрозмовникові за зустріч і виявлену увагу. Не забувайте, що навіть коли з якоїсь причини ця компанія вас не влаштовує, варто залишити про себе найсприятливіше враження, бо це згодом може позначитись на вашій репутації.

Будь-яка співбесіда – неоціненний досвід, можливість поліпшити свої навики самопрезентації, виробити впевнену поведінку під час розмови, встановити контакти, які можуть згодитись у майбутньому, точніше оцінити свою «вартість» на ринку праці, розширити світогляд тощо. Ходіть на всі інтерв'ю в компанії й кадрові агентства, куди вас запрошують. Пам'ятайте: кожна співбесіда – це ще один шанс і ще одна можливість.

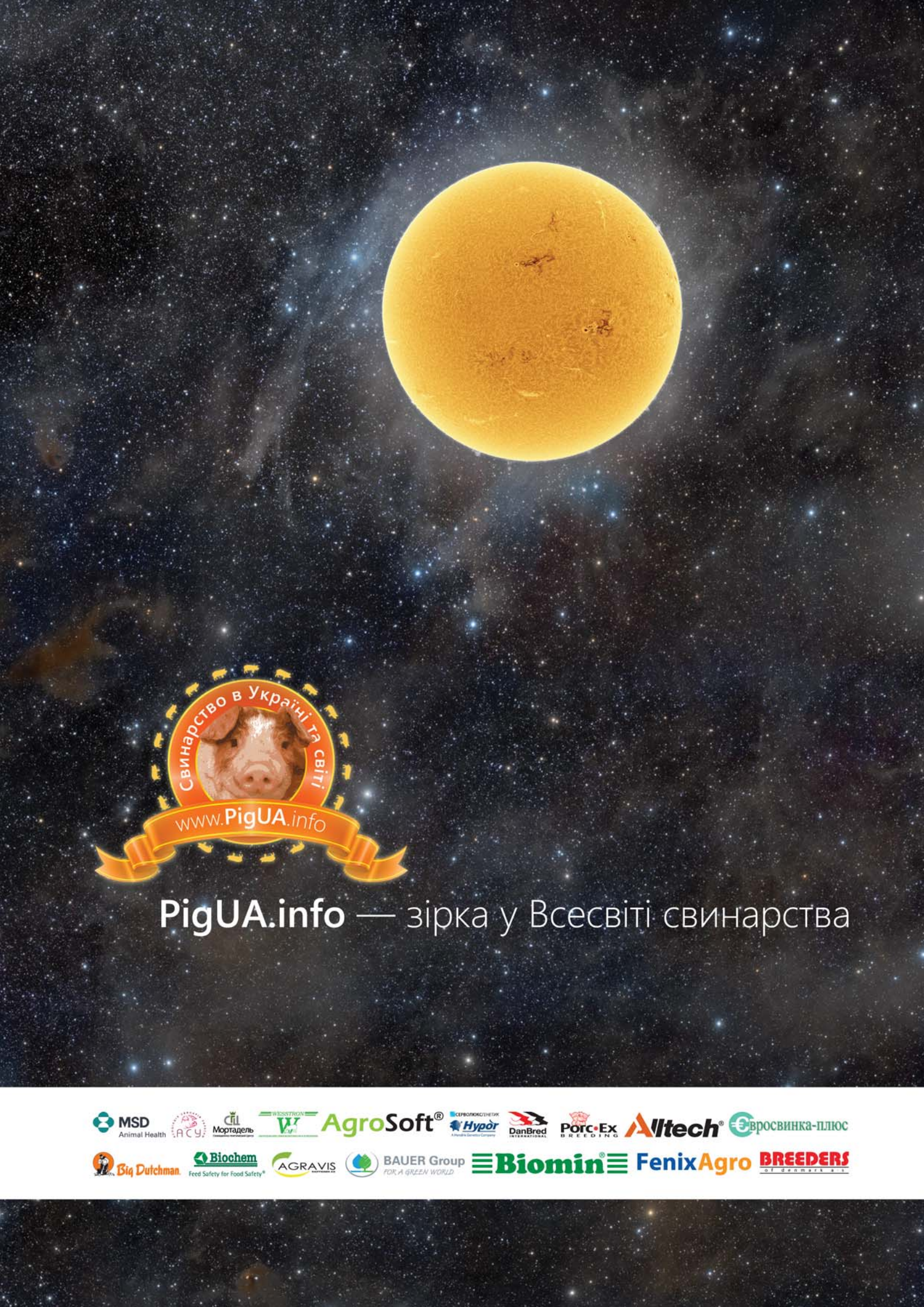
Свинарство в Україні та світі
www.PigUA.info
PigUA.info — зірка у Всесвіті свинарства
MSD Animal Health
АСУ
Мортадель
WESSTRON
AgroSoft®
СЕРВОЛЮКС/ГЕНЕТИК
Hypor
DanBred
Porc·Ex
Alltech®
Євросвинка-плюс
Big Dutchman
Biochem
Feed Safety for Food Safety®
AGRAVIS
BAUER Group
FOR A GREEN WORLD
Biomin®
FenixAgro
BREEDERS

ОПАЛЮВАЛЬНИЙ СЕЗОН У СВИНАРНИКУ

Ірина Музиченко

Як найкраще обігріти своїх тварин, витрачаючи при цьому мінімальну кількість ресурсів? Сучасний ринок пропонує стільки варіантів, що важко не розгубитися. Але перш ніж прийняти рішення на користь того чи іншого способу обігріву, фермери зважують низку факторів: кліматичних, географічних, фінансово-економічних та соціальних – адже в майбутньому все це позначиться на ефективності їх роботи. Так, якщо свинокомплекс розташований у країні із континентальним кліматом, а фермер обере обігрів за італійськими технологіями, то навряд чи йому сподобається результат.

Про те, які підходи до обігріву свиноферм вітчизняні виробники вважають найбільш вдалими для України, маємо можливість дізнатися з перших вуст.

КОМЕНТАРІ ЕКСПЕРТІВ

Спосіб опалення нам підказали особливості розташування

Павло Григорович Сінченко,
директор ТзОВ «Віра-1»

Наша довідка: ТзОВ «Віра-1» (Волинська обл.) – підприємство з виробництва свинини, яке є складовою агропромислової групи «Пан Курчак». Господарство займається вирощуванням свиней м'ясних порід, має статус племінного заводу з розведення свиней породи Велика Біла (1300 свиноматок). Відгодівельний комплекс розрахований на 7500 голів свиней одночасного утримання.

У себе на господарстві ми обігріваємо лише репродуктори та приміщення з поросятами на дорощуванні. Для цього комбінуємо електроенергію із твердим паливом – торфобрикетом. Спосіб опалення нам підказали особливості розташування: Полісся багате покладами торфобрикету із доброю тепловіддачею.

На кожен свинарник із відлученими поросятами маємо окремий твердопаливний котел. До речі, ці котли придатні для обігріву різними видами твердого палива: як дровами, так і брикетом. Ми обрали для себе торфобрикет і на сьогоднішній день задоволені своїм вибором. Торфобрикет позитивно себе показав і за тепловіддачею, і з економічної точки зору – витрачаємо не більше 3-4 тис. грн на місяць.

Обігрів таким способом дає змогу підтримувати температуру, наприклад, на початковому періоді дорощування на рівні 24-25°С. Однак у маточниках все таки забезпечуємо додатковий підігрів над кожним гніздом за допомогою електричних ламп.

Корпуси відгодівлі практично не опалюємо. При будівництві свинарники одразу утеплювали, тому тепер стіни і стелі підігріваємо тільки під час проведення санітарних робіт та дезінфекції, щоб забрати зайву вологість. Проте за критичних температур (нижче -15°С) все таки практикуємо підігрів приміщень впродовж першого-другого тижня після переведення свиней на відгодівлю. Для цього використовуємо електричні або дизельні нагрівачі компанії Master (Польща).

Якби сьогодні нам довелося починати все з початку, то напевно збудували б котельню на соломі. Як і більшість господарств, що мають свинокомплекси, ми займаємося також рослинництвом і отримуємо відходи у вигляді соломи. Своїх свиней ми утримуємо без підстилки, тому доцільно було б використовувати її на обігрів.

Обігріваємо два відрізки виробничого циклу – маточники та дорощування

Роман Зінов'євич Березовський,
заступник директора по тваринництву ПАП «Агропродсервіс»

Наша довідка: ПАП «Агропродсервіс» (Тернопільська обл.) входить до Корпорації «Агропродсервіс». Мають власну кормову базу, елеваторні та кормовиробничі потужності. Продовжують посилювати виробничий потенціал свого стада: впродовж 2011 року двома партіями імпортували високоякісне поголів'я DanBred. Сьогодні у господарстві налічується 37 тис. голів свиней. У планах – до 2014 року потроїти обсяги виробництва і вийти на 150 тис. свиней загального стада із одночасним покращенням показників продуктивності та м'ясності тварин.

Наше господарство розташоване на території Подільської височини, де клімат у холодну пору року характеризується низькими температурами і високою вологістю. Тому на двох відрізках виробничого циклу – маточники та дорощування – обігріваємо свинарники, щоб забезпечити поросят оптимальними параметрами мікроклімату (температура +22-28°С).

Від початку існування свинокомплексу ПАП «Агропродсервіс» ми випробували на собі кілька варіантів опалення. Кожен із них у порівнянні із попереднім мав свої переваги, однак отримані показники були все таки недостатніми для нас. Тим не менш, я вважаю, що всі рішення на момент їх втілення були оптимальними: адже окрім досвіду, ще потрібно мати достатні фінансові можливості і науково-технічний прогрес у цій галузі у державі. Це зараз кожен має доступ до Інтернету, можливість запросити кваліфікованого спеціаліста-консультанта з-за кордону і, найголовніше, доступ до фінансових ресурсів (кредити, лізинг і т.д.). Раніше таких можливостей бракувало.

Тому спочатку своїх тварин ми обігрівали твердопаливними котлами типу «булер'ян», завдяки яким піднімали температуру до +20°С, проте один котел такого типу обігрівав приміщення у радіусі лише 350-400 м^2. Додатково застосовували інфрачервоні лампи, які дозволяли підняти температуру у гнізді поросят до +35°С, хоча і були занадто енергозатратними.

Пізніше використовували дизель-генератори, які обігрівали порівняно більшу площу, але виділяли багато чадного газу. Та і дизель був недешевий.

Наступним, що спробували, були газові нагрівачі повітря, які досить швидко обігрівали великі площі, але ціна на природний газ нівелювала всі переваги від використання такого підходу.

Сьогодні ми не робимо ставки на природний газ, тому придбане для газового опалення обладнання демонтували, не зважаючи на те, що воно було у гарному стані і могло би послужити ще не один рік.

У діяльності нашого господарства левову частку займає рослинництво (обробляємо більше 32 тис. га землі), тому маємо багато соломи, яку до 2010 року просто приорювали на полях. Ми прорахували всі за і проти та вирішили, що найраціональнішим для нас буде придбати обладнання для брикетування соломи, завдяки якому зможемо не тільки забезпечити власну потребу у енергоносіях для обігріву приміщень (енерговіддача 2 т брикетів дорівнює 1 т вугілля або 1 тис. м^3 газу), а й отримувати прибутки від реалізації їх надлишків. Виробництвом паливних брикетів займається структурний підрозділ корпорації – ТОВ «Агропродсервіс-Біо». Сировиною для паливних брикетів може бути не тільки солома, але й очерет, льон, лушпиння соняшника, гречки і сої, полова пшениці й інших зернових культур. Уже зараз ми щомісяця експортуємо майже 250 т брикетів до Польщі, Чехії та Німеччини. А при подальшому збільшенні виробництва паливних брикетів до 1,5 млн т корпорація зможе остаточно відмовитися від використання газу у виробничих процесах та повністю забезпечити себе альтернативними енергоносіями.

Зараз маємо централізоване водяне опалення – твердопаливні котли на брикетах із соломи. Разом з тим додатково продовжуємо використовувати інфрачервоні лампи для обігріву поросят у маточнику та електричні килимки для поросят у маточнику та на дорощуванні. Як результат – низькі затрати на опалення (0,7% у структурі витрат, що у грошовому еквіваленті становить близько 450 тис. грн на рік) і оптимальний мікроклімат, що дозволяє отримувати гарні результати вирощування поросят. Єдиний недолік системи – контролювати завантаження палива у котел повинен працівник, тоді як, наприклад, газовий котел працює в автономному режимі.

Щоб зекономити пізніше – потрібно добре вкласти на початку

Надія Дмитрівна Кудлай,
директор ТОВ Племгосп «Еліта»

Наша довідка: ТОВ «Еліта» (Київська обл.) – одне із кращих племінних господарств України. Має статус племрепродуктора із розведення свиней породи Велика Біла. У трьох відділах комплексу утримують 5000 голів свиней. Крім того, господарство займається вирощуванням зернових і технічних культур на 1300 га орендованих земель.

До вибору способу опалення нашого свинокомплексу ми підходили з огляду на територіальне розташування. Тому сьогодні кожен із відділів господарства обігріваємо по-різному. Так, поруч з одним із свинарників пролягає газова магістраль, відповідно нам доцільно було обрати опалення саме природним газом. Сьогодні про рішення не шкодуємо, хоча з економічної точки зору це не найдешевше задоволення.

Ще один із методів обігріву, який ми у себе запровадили, – електричний, що навіть дорожчий, ніж опалення природним газом. Проте на деяких технологічних відрізках без нього не обійтися, тому все таки використовуємо, але локально: килимки, інфрачервоні лампи.

Маємо також відділення, що знаходиться далеко від газової магістралі, тому від самого початку шукали альтернативний спосіб обігріву.

З Німеччини імпортували котел, що працює на твердому паливі: відходах деревної промисловості та пелетах. Він повністю обігріває центральне відділення нашого свинарника. Опалення ним доступне і комфортне: високоефективний, не вимагає цілодобового чергування (завантажуємо його максимум двати рази на добу) та потребує мінімальних затрат паливних ресурсів.

Намагаємося зробити все для того, щоб відходи виробництва не забруднювали навколишнє середовище, а приносили користь суспільству. Для цього навіть побудували у себе на господарстві біогазову установку, але нещодавно змушені були її призупинити. Чому? Потужність установки набагато більша, ніж потреби нашого господарства. Потрібно було продавати вироблену енергію у мережу, але на жаль, закони і правила для цього у нашій країні відсутні. Президент не підписав останній законопроект Уряду щодо поширення «зеленого» тарифу на біогаз, отриманий із біомаси, зокрема органічних відходів тваринництва. Однак ми вважаємо біогаз одним із найкращих джерел енергії як із економічної, так із санітарно-гігієнічної та екологічної точки зору. Тому все таки сподіваємося на позитивні зміни та можливість відновити роботу в цьому напрямку.

Думаю, якби нам довелося починати зараз все з початку, то зробили б все практично так само, оскільки перед тим, як запроваджувати щось у себе на господарстві, декілька разів зважували всі «за» і «проти». Хоча кожного дня на ринку з'являється щось нове. Тому не виключено, що ми б знайшли оптимальніші джерела обігріву. Так, наприклад, зараз пропонують технології самообігріву свинарників, утеплення при будівництві тощо. Все залежить від можливостей, які ви маєте у момент побудови господарства. Перш за все фінансових. Адже щоб зекономити пізніше, потрібно добре вкласти на початку.

Одразу робили ставки на газ – і не прогадали

Ярослав Володимирович Кебал,
перший заступник генерального директора ТОВ «Галичина-Захід»

Наша довідка: ТзОВ «Галичина-Захід» (Львівська обл.) – сучасний свинокомплекс, на якому утримується 50 тис. голів свиней. Підприємство з іноземними інвестиціями (Данія) засноване у 2006 році. Господарство спеціалізується на продажі високоякісних товарних поросят та відгодівлі свиней.

Ще під час проектування свинокомплексу ми робили ставки на опалювання природним газом. Інших варіантів навіть не розглядали. Поставили нові високоякісні котли Vissman – мають високий ККД, працюють практично без збоїв.

Справа в тому, що котельня нашого господарства повністю автоматизована і не потребує людського втручання. І навіть якщо у системі відбудеться мінімальний перепад напруги чи будь-який інший збій, спрацює сигналізація – декілька спеціально призначених спеціалістів отримають на мобільний телефон повідомлення про те, що саме вийшло з ладу і як ліквідувати проблему.

Єдиний, хоча і вагомий, мінус в газовому опаленні – ціна на природний газ, яка постійно повзе догори. Тому не виключаємо мож-

ливості пошуку варіантів, якщо ціна на газ сягне, скажімо, рівня 8–10 грн за кубометр.

Вважаємо, що достойною альтернативою газовому для нашого комплексу могло б стати опалення за допомогою котлів, що працюють на подрібненій деревині. Тим часом обігрів соломою навряд чи влаштує, тому що на сьогоднішній день не маємо у своєму розпорядженні достатню кількість землі для отримання таких обсягів соломи, які необхідні для обігріву всього свинокомплексу, а також змушені будемо придбати спеціальну техніку для тюкування соломи, фронтальні навантажувачі та наймати додаткових людей для роботи в котельні. Тому, перш ніж запровадити таку систему опалення у себе, ми тричі порахуємо чи принесе це той ефект, на який розраховуємо.

Якби із сьогоднішнім досвідом нам зараз знову довелося обирати між тією чи іншою системою опалення, то швидше за все, по-іншому нічого не робили б. Єдине, до чого зараз прагнемо, – спрощення для вітчизняного виробника надто забюрократизованої системи дозволів на використання природного газу і встановлення газових котлів.

Опаленням соломою задоволені: ефективно, надійно, економно

Юрій Анатолійович Єрошенко,
директор ТОВ СП «Нива Переяславщини»

Наша довідка: ТОВ СП «Нива Переяславщини» (Київська обл.) має чотири діючих виробничих майданчики повного циклу, майже 5000 свиноматок та 120 тис. товарних свиней на рік. Господарство обробляє понад 12 тис. га у Київській області. Наступного року заплановане відкриття п'ятого виробничого майданчика у с. Баришівка, що дозволить збільшити потужності ще на 30 тис. товарних свиней на рік.

Перший свій свинокомплекс у с. Переяславське (Переяслав-Хмельницький р-н) ми проектували і будували із розрахунком на газове опалення корпусів та адміністративних приміщень. Однак уже друга черга будівництва змусила задуматися про альтернативні варіанти. І спершу не через ціну газу. Справа в тім, що всі наступні наші майданчики знаходяться далеко від центральної газотранспортної системи країни, а тому витрати на оформлення дозволів, проектування та прокладання газових труб до них були захмарними.

У Данії під час однієї із робочих поїздок ми звернули увагу на солом'яні пічки, якими фермери підігрівають воду у бойлерах для опалення не тільки тваринницьких корпусів, але й свого житла. Вирішили спробувати – і не прогадали.

Завдяки солом'яним пічкам потужністю 1 МВт теплової енергії забезпечуємо теплом та гарячою водою і корпуси із тваринами, і санпропускники та душові, і всі адміністративні приміщення виробничого майданчика. За даними минулого року, для опалення одного комплексу на 16 тис. свиней постійного утримання (16 тис. м^2 загальної площі) ми витратили 1267 т соломи на рік. Собівартість цього обсягу соломи – 238 431 грн (менше 38 грн за тюк вагою 200 кг). Тим часом природного газу потрібно було б 247 тис. м^3 на рік, тобто вартість такого задоволення для господарства була б щонайменше у чотири рази вищою! А соломи від вирощуваних на полях підприємства пшениці та ячменю нам більш ніж достатньо, щоб забезпечити всі діючі об'єкти.

Газ продовжує дорожчати, тому зараз всі корпуси, включаючи перший, який опалювали газом, оснастили солом'яними теплогенераторами компанії Faust (Данія). Пічки вже встигли пройти тест-драйв тридцятиградусними українськими морозами і чудово працюють із соломою вологістю до 20%. Останнє особливо важливо, оскільки у цілях економії ми не стали будувати спеціальні накриття для зберігання соломи. Однак використовуємо тільки круглі тюки, тому що вони менше вбирають вологу.

Своїм вибором дуже задоволені: ефективно, надійно, економно. Пічки прості у використанні та невибагливі: за три роки експлуатації нам довелося чистити їх тільки раз, що обійшлося господарству у 5 тис. грн на котел. Зараз знайшли спосіб додатково заощаджувати: домовилися із датськими партнерами про креслення, і тепер бойлери для нас на замовлення виготовляє ПАТ «Укрстальконструкція». Хоча інші комплектуючі – власне пічки та їх електронну начинку (підтримує необхідні параметри гарячої води, температури у приміщеннях та оптимальний режим згорання) – ще імпортуємо.

Плануємо встановити таке ж обладнання на власному комбікормовому заводі. Уже отримали пропозицію щодо виготовлення та встановлення пічки на 2 МВт, яка крім іншого генеруватиме пару для гранулювання корму.

Тим господарствам, які розмірковують над встановленням теплогенераторів на соломі, радили б ретельно підбирати партнерів. Ми маємо з чим порівнювати: починали працювати із обладнанням української компанії ВАТ «ЮТЕМ» – повне розчарування. Не відповідають дійсності не тільки заявлені параметри продуктивності пічок, але й строки монтажу та умови сервісного обслуговування.

БІЛКИ ПЛАЗМИ КРОВІ В ХАРЧУВАННІ ПОРОСЯТ

Джой Кемпбелл, *кандидат сільськогосподарських наук, США*

Період відлучення поросят від свиноматки завжди є найдраматичнішим моментом у процесі вирощування свиней. Від цього періоду залежить безліч пізніших результатів відгодівлі. Проблеми, з якими бореться в цей час більшість виробників, такі: слабке поїдання кормів, невеликий приріст, часті діареї тощо. Одночасно з цим спостерігається нерівномірна вага поросят у групі й посилена сприйнятливість до хвороб.

Розмаїття причин

Основною причиною описаних вище проблем є недостатньо розвинута травна здатність травного тракту відлучених поросят та їх імунологічна незрілість, зміна раціону з рідкого на твердий, а крім того, надмірний стрес, який виникає через відлучення від матки і потрапляння в нерідну групу тварин.

У перші тижні після народження поросят зміни в їхньому травленні відбуваються доволі швидко. Важливою зміною є розвиток здатності до перетравлення білків (протеаза: трипсін, хімотрипсін, карбоксипептидаза) і жирів (ліпаза), яка постійно збільшується до восьмого тижня життя тварин. Активність лактози, ферменту, який перетравлює молочний цукор, з віком знижується, при цьому одночасно збільшується активність ферментів, які перетравлюють інші цукри. Отож дуже важливо, щоб раціон був адаптований до віку поросят і розвитку їхнього травного тракту (Рис. 2).

Як і травна, імунологічна система щойно народжених поросят не цілком розвинута і залежить від надходження антитіл (імуноглобулін G), абсорбованих із молозива свиноматки в кровообіг поросят у перші 24-36 годин їхнього життя.

У період лактації травний тракт поросят захищений імуноглобулінами А – антитілами молока свиноматки. Імунологічно поросята повністю розвиваються тільки у віці майже 8 тижнів. Поєднуючи власний імунітет та одержаний від свиноматки, імунологічна система поросят є найслабшою в період, який випадає на час відлучення (Рис. 1).

У період відлучення зміна раціону стає вельми драматичним моментом. Поросята переходять з молока на корм і з рідкого раціону на твердий – що пов'язано з істотною зміною його складу. Молоко свиноматки багате лактозою і жиром, твердий корм – крохмалем і білком. Додатково виникає проблема регулювання навантаження травного тракту. Молоко свиноматки доступне періодично і не є доступним постійно. Твердий корм зазвичай подається без обмежень.

Для збільшення ваги поросяти після відлучення, підвищення споживання ними стартерного корму, а також для боротьби з діареєю останнім часом у годівлі широко застосовується **плазма крові**. Для багатьох ветеринарів і технологів із годівлі вона є основним компонентом, який знижує стрес при відлученні, а крім того – альтернативою антибіотикам у кормах тварин.

Плазма крові – кормовий компонент світло-бежевого кольору, без запаху і в доступній формі порошку. Вона становить собою неоднорідну суміш функціональних компонентів, яка містить імуноглобуліни, альбуміни, фіброген, ліпіди, фактори росту, біологічно активні пептиди (дефенсин, трансферин), ферменти та інші біологічно

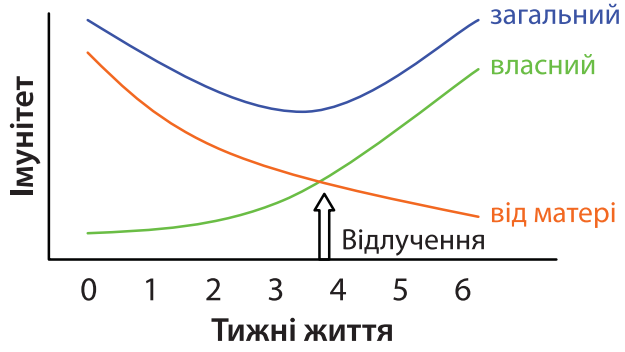

Рис. 1. Розвиток імунної системи поросяти

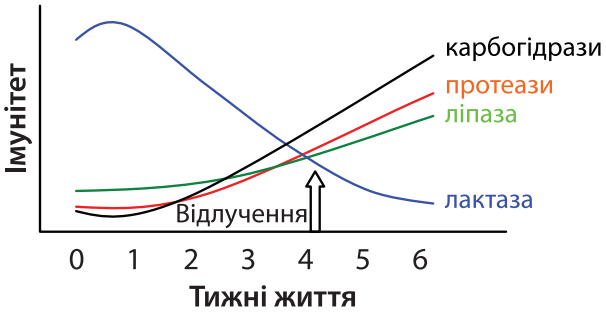

Рис. 2. Кишковий розвиток поросяти

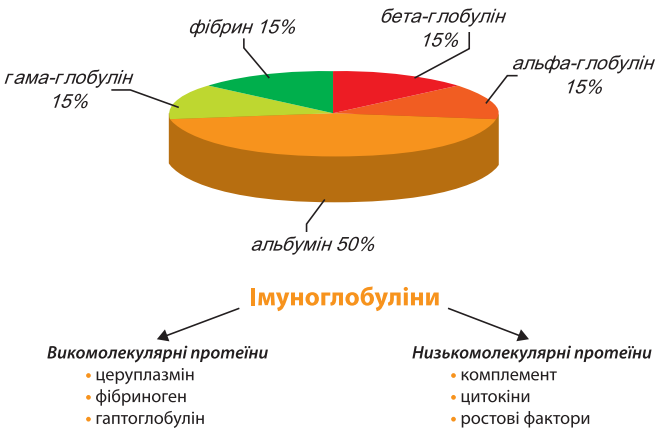

Рисунок 3. Концентрація функціональних протеїнів у плазмі аерозольного сушіння

активні сполуки. Характеризується високим вмістом білку (75–80%) і багата на лізин (6,8%) високої засвоюваності (84%). Основними білками плазми крові є альбуміни, а також α-, β- і γ-глобуліни (Рис. 3).

Плазма крові використовується перш за все як добавка до сухого корму або замінників молока. При введенні білків плазми крові в раціон поросята значно краще їдять і збільшують приріст, при цьому помітно меншає діарей. Європейські та американські виробники свинини відзначають помітне збільшення приростів, краще з'їдання

APC
An LGI Company
АР 820 Р ПЛАЗМА КРОВИ АЭРОЗОЛЬНОЙ СУШКИ
Американская протеиновая корпорация
продукт производства компании APC Inc. USA
• Увеличивает потребление корма
• Повышает прирост
• Уменьшает диарею
• Уменьшает падеж
Плазма крови улучшает здоровье кишечника, способствует процессу пищеварения и уменьшает ветеринарные расходы, в результате увеличивается продуктивность, что дает дополнительную прибыль.
Поставщик продукции APC Inc., USA:
ООО «ДЕРБИ»
Украина, 03062, г. Киев, ул. Чистяковская, 2, офис 404
Тел.: +380 (44) 449-05-64 Факс: +380 (44) 443-83-46
Email: office@derby.in.ua www.derby.in.ua

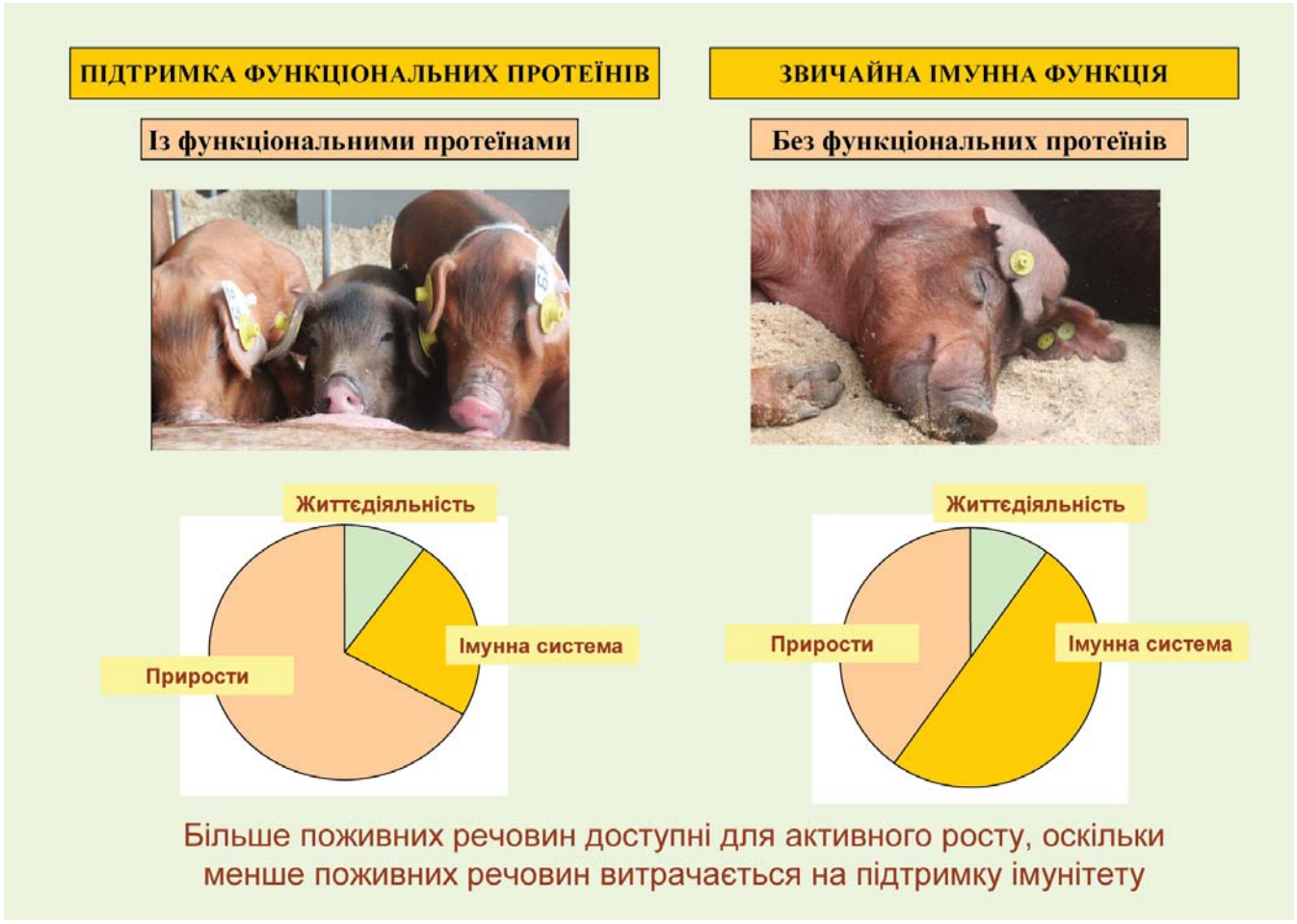

Рис. 4. Порівняння виробничих показників свиней при застосуванні функціональних протеїнів та без них

0 днів	5-й день	22-25-й день	25-28-й день	35-40-й день
Народження	Підкорм	Поступове введення комбікорму з плазмою	Відлучення	Перехід на комбікорм для дорощування

Рис. 5. Оптимальний графік введення плазми у раціон

кормів та зростання коефіцієнта їх використання порівняно з поросятами, які одержують харч на традиційних джерелах білку, без плазми крові.

Функціональні протеїни – альтернатива кормовим антибіотикам

Після появи плазми крові на ринку зародилась нова категорія протеїнів – кормові функціональні протеїни, які, окрім підтримання нормальної функції кишечника, ще й захищають здоров'я тварини.

Пероральне застосування плазми зміцнює потенціал організму в індукції імунної відповіді з допомогою інтерактивних механізмів між кишечником та іншими тканинами імунної системи. Плазма несе не специфічний імунітет, отже – допомагає замінити кормові антибіотики без втрати виробничих показників (Рис. 4).

Поліпшений результат відгодівлі

Тести на поживність показують, що плазма не тільки замінює, а й перевищує поживну ефективність традиційних джерел білку – таких як білки молока, риби, картоплі та яєць. Результати, що їх публікують численні престижні дослідні інститути, і результати, отримані з виробничих ферм, розкиданих по всьому світові, показують, що оптимальна добавка плазми в раціон відлучених поросят становить від 5 до 8 % на готовий комбікорм. Найефективнішим вважається включення плазми до складу комбікорму, який згодовують поросятам з моменту відлучення і далі впродовж 14 днів. При складанні рецептури слід збалансувати її за протеїном і натрієм.

Наукові дослідження

Від самого початку механізм дії білків плазми крові привертав увагу наукового середовища. Спершу апетитність було сприйнято за можливе пояснення механізму дії плазми. Проведені експерименти показали, що поросята віддають сильну перевагу плазмі порівняно з порошковим молоком. Перевага проявилась у кількості з'їдених кормів й частоті їх поїдання з розрахунку на годину часу.

Черговим кроком стали дослідження, покликані з'ясувати, які з фракцій плазми крові відповідальні за збільшення поїдання кормів, посилений приріст та поліпшення здоров'я поросят. Дослідження спершу в Iowa State University, а затим у багатьох інших наукових інститутах показали, що тільки глобулінова фракція в змозі забезпечити результат, одержуваний при годівлі поросят плазмою крові. Крім того, встановлено, що глобулінова фракція і вся плазма крові, сушена методом розпилення, позитивно впливає на морфологію та функції, виконувані травним трактом. Ці продукти цілком безпечні, а їх дія результативніша в поросят з гіршою кондицією: добавка плазми в раціон особливо корисна, коли в поросят проявляється кишковий розлад.

Європейський Союз включив сушену методом розпилення плазму крові до **групи продуктів слабкого ризику**. До цієї ж групи продуктів належить сушене методом розпилення молоко в порошку. У світлі наукових досліджень, віруси, бактерії й багато токсинів чутливі до температури, тиску і сковуючих сил, які проявляються в процесі сушіння методом розпилення. Додатково, сушена методом розпилення плазма крові підлягає контролю на факт присутності мікроорганізмів, щоб ліквідувати ризик з боку патогенних організмів.

Багатообіцяюче майбутнє

Без сумніву, майбутнє білків плазми крові вельми багатообіцяюче. Вони знаходять собі широке застосування (як сильний желуючий фактор або з огляду на вміст імуноглобуліну) у продовольчій промисловості, виробництві кормів для хатніх і сільськогосподарських тварин. Врешті-решт, одним із найбільш багатообіцяючих прикладів застосування білків плазми крові є заміна ними стимуляторів росту та інших фармакологічних засобів у раціоні поросят. Результати проведених останнім часом досліджень дії плазми крові показують, що вона є антимікробіологічною, позитивно впливає на здоров'я поросят і може з успіхом замінити промотори росту та їм подібні речовини.

МІСЦЕ СУХОЇ СПИРТОВОЇ БАРДИ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНО ОБҐРУНТОВАНОЇ ГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Леонід Подобэд, *доктор сільськогосподарських наук, професор, Інститут тваринництва УААН*

Головна відмінність вітчизняних комбікормів від зарубіжних за компонентним складом – у невиправдано високому рівні введення в них зерна. Часто можна почути думку, що Україна – зернова держава і може собі дозволити активно використовувати зерно для годівлі тварин і птиці. Звичайно, кормове зерно – чудова складова для комбікорму. Та от, приміром, Польща не зернова держава, а може собі дозволити ввозити до нас свою свинину і мати на цьому хороший прибуток. Цей факт повинен змусити вітчизняного виробника глибоко замислитись, проаналізувати свої підходи до технології виробництва свинини і зрозуміти, що головний резерв зниження собівартості м'ясної продукції сконцентровано в годуванні. Саме в цьому сегменті технології зосереджено до 65% всіх виробничих затрат. Це означає, що, знижуючи кормові затрати, навіть при тій самій продуктивності свиней можна одержувати додатковий, і досить істотний, прибуток. В цій ситуації у виграші буде тільки той, хто зуміє максимально залучити дешевші незернові кормові ресурси і правильно розпорядитися ними, оптимізуючи годівлю.

«Головний резерв зниження собівартості м'ясної продукції сконцентровано в годуванні»

Незернових кормових ресурсів в Україні не так мало. Однак найбільшу цінність із них становлять ті, які надходять на переробку в комбікорм в сухому розсипному чи гранульованому вигляді. Ще важливіше для такої перспективної комбікормової сировини – харчова цінність цих продуктів у зв'язці «енергія + протеїн». Для розуміння цього положення слід звернути увагу, що замінити зернову сировину продуктами переробки харчової промисловості можливо тільки за умови осмислення, що ця зв'язка в перспективному продукті буде дешевша, ніж у зерні.

«Замінюйте зернову сировину продуктами переробки харчової промисловості тільки, коли зв'язка «енергія + протеїн» у перспективному продукті дешевша, ніж у зерні»

Одним із таких перспективних комбікормових ресурсів можна вважати суху післяспиртову барду, попри невиправдану зневагу до цього продукту багатьох виробничників.

Аналіз літературних даних свідчить, що практично всі розвинуті країни використовують цей продукт у раціонах для свиней у період їх дорощування й відгодівлі. Типові раціони – з включенням сухої зернової барди від 5 до 15% у масі комбікорму.

Фото 1. Суха післяспиртова барда

Післяспиртова барда – це побічний продукт мікробіологічного виробництва, позиціонований у системі годівлі як ефективна протеїнова добавка з істотною концентрацією біологічно активних речовин – вітамінів, каротиноїдів, органічних кислот.

Якісна суха барда – це сипучий кормовий продукт світло-коричневого кольору з приємним хлібним запахом, солодкуватий на смак (фото 1).

Фізико-механічні характеристики сухої післяспиртової барди (табл. 1) свідчать про те, що по суті це сухий залишок після випарювання відпрацьованої рідкої зернової барди, який мало відрізняється від досліджуваних характеристик подрібненого зерна.

«Характеристики сухої післяспиртової барди мало відрізняються від подрібненого зерна»

Для об'єкту, який ми розглядаємо, характерна невисока розпорошуваність (лише 2,2%), дещо нижча, ніж у зерна, об'ємна маса (368 кг/м^3) і задовільна сипучість, оцінена за значенням показника кута природного укосу на рівні 40-41 градус.

Суха барда добре зберігається. Дослідження Всеросійського НДІ комбікормової промисловості (Г. А. Пелевіна, В. А. Афанасьєв, 2008) свідчать, що за шість місяців спостережень суха барда у стандартних складських

Таблиця 1. Фізико-механічні властивості сухої післяспиртової барди

Показники	Одиниця виміру	Середні значення
Вологість	відсоток	7,9
Об'ємна маса	кг/м^3	368
Розпорошуваність	відсоток	2,2
Кут природного укосу	градус	41
Крупність, залишок у відсотках на ситах з діаметром отворів:		
5 мм		2,9
3 мм		6,2
2 мм		9,1
1 мм		28,0
0,5 мм		22,7
0,25 мм		21,2
Дно		10,5
Середній розмір часток	мм	2,0
Вміст металомагнітних домішок,	мг/кг	201
в т.ч. часток розміром понад 2 мм	мг/кг	77
Гігроскопічна точка	%	59,0
Ступінь гігроскопічності		Гігроскопічна

умовах практично не змінює вмісту вологи, сирого протеїну, клітковини. Трохи знижується концентрація жиру і білку за Барнштейном (на 0,5%). Нормально зростає загальна кислотність – з 21,1 до 21,8%, а кислотне число збільшується тільки на 3,3 од. В результаті цей показник залишається нормальним для рослинної кормової сировини і відповідає допустимій нормі, характерній для рослинних кормових продуктів. Більш того, на фоні деякого зростання кислотного числа, перекисне число жиру збільшується всього на 0,4% J і становить через півроку зберігання лише 1,4% J. Це свідчить про те, що продукт залишається абсолютно безпечним навіть після шестимісячного зберігання стосовно якості жиру при його кормовому використанні.

«За півроку складського зберігання суха барда практично не змінює вмісту вологи, сирого протеїну і клітковини, залишається нетоксичною і цілком безпечною щодо якості жиру»

У процесі зберігання післяспиртова барда збільшує бактеріальну засіяність з 1,7 тис. МО на 1 г – до 4,6 тис. МО, а концентрація спор грибів-епіфітів іноді зростає з 75 до 350 спор/г. Таке зростання мікробіологічної активності природне для зернових кормових продуктів і не виходить за межі допустимих норм. У результаті суха післяспиртова барда вважається цілком нетоксичною навіть після шести місяців її належного складського зберігання.

Якщо барда є побічним продуктом переробки якісного харчового зерна, вона абсолютно безпечна щодо накопичення в ній мікотоксинів усіх груп і видів.

За хімічним складом суха післяспиртова барда становить собою цінний протеїновий концентрат зі значним вмістом сирого й доступного протеїну, а також критичних для харчування свиней амінокислот.

Слід зрозуміти, що органолептика, фізико-механічні характеристики і, особливо, хімічний склад післяспиртової барди визначатимуться особливостями складу зернової сировини, технологією одержання спирту й сушіння продукту. Однак світова практика виробила спеціальний міжнародний стандарт DDGS на суху спиртову барду кормового призначення. Післяспиртова барда, яка відповідає такому стандартові, масово вводиться в раціони свиней. У середньому по всіх комбікормах частка такої добавки коливається від 4% у США до 6% у країнах ЄС. Завдяки активному кормовому застосуванню до 95% сирої барди у США переробляється на сухий кормовий продукт, і щорічне його споживання у тваринництві доходить до 12 млн. т. У країнах ЄС кормове споживання сухої барди перевищує 2,6 млн. т.

«95% сирої барди у США переробляється на сухий кормовий продукт для тваринництва»

Із вітчизняних виробників післяспиртову барду високої якості, яка відповідає міжнародним стандартам, випускають окремі підприємства на заході України (наприклад, ТОВ «Органіка» та ін.).

Порівняння поживних характеристик сухої барди вітчизняного виробництва і типових зернових компонентів комбікормів представлено у таблиці 2.

Таблиця 2. Порівняльна поживність післяспиртової барди й зернових компонентів комбікорму

Показники	Суха післяспиртова барда*	Пшениця	Ячмінь	Кукурудза
Обмінна енергія, Ккал/100г	215	295	267	330
Сирий протеїн, відсотки	26	11,5	11,0	8,5
В т.ч. протеїн за Барнштейном, відсотки	24,0	10,5	10,1	7,85
Енергопротеїнові одиниці	5590	3392,5	2937	2805
У відсотках до сухої барди	100	60,7	52,5	50,2
Сирий жир, відсотки	6-8	1,7	2,5	4,0
Сира клітковина, відсотки	9,2	2,7	5,6	2,2
Сирий попіл	4-8,5	1,6	2,6	2,2

** На прикладі продукції ТОВ «Органіка»*

«Сумарна енергопротеїнова поживність у барди на 40-50% вища, ніж у зернових»

«Суха барда ідеальна для свиней, які гостро реагують на надлишок клітковини в раціоні»

Дані таблиці 2 свідчать, що післяспиртова барда поступається енергетичною поживністю зерновим культурам. Водночас рівнем сирого протеїну вона переважає всі зазначені зернові корми в 2,5 – 3 рази. І сумарна енергопротеїнова поживність у барди вища, ніж у порівнюваних видів зерна, на 40-50%, що й зумовлює істотні її поживні переваги при значному зниженні вартості такої одиниці в структурі комбікорму.

Крім того, завдяки зниженій енергетичній і підвищеній протеїновій поживності барда має вузьке енергопротеїнове співвідношення, вкрай необхідне для інтенсивного росту свиней сучасних м'ясних порід та гібридів. Отож суху післяспиртову барду можна розглядати як засіб нормалізації енергопротеїнового співвідношення в бік його звуження, коли в раціон вводиться значна кількість високоенергетичних концентратів (наприклад, кукурудзи). Виходить, що післяспиртова барда ідеально підходить свинячим раціонам з переважанням кукурудзи.

У барді більше, ніж у зерні, клітковини, жиру та сирої золи. Однак якщо цей білковий продукт порівняти з типовими протеїновими джерелами раціонів для свиней – макухами і шротами, то виявиться, що барда має перед ними значну перевагу, бо в ній більш ніж удвічі менше клітковини порівняно з продуктами переробки олійних. Ця важлива обставина робить суху барду ідеальним поживним компонентом для свиней, які гостро реагують на надлишок клітковини в раціоні.

Більш того, порівняльна картина присутності в зерні, барді, макухах і шротах вуглеводів свідчить, що барда посідає мовби проміжне місце між зерновими компонентами й типовими білковими кормовими добавками (табл. 3).

Дані таблиці 3 показують, що барда зберігає у своєму складі більше 18% крохмалю й до 4% цукру. Це означає, що на неструктурні полісахариди у барді припадає 22,2% її маси – це в 2 – 2,5 разу більше, ніж у шротах, і наполовину менше, ніж у

Таблиця 3. Порівняльні дані вуглеводної поживності сухої післяспиртової барди та деяких зернових кормів, відсоток до маси

Порівнювані корми	Крохмалисті полісахариди і вільні цукри		Некрохмалисті полісахариди					
	Крохмаль	Цукор	Всього	Арабіноксилани	В-глюкани	Целюлози	Манани	Пектини
Післяспиртова суха барда	18,12	4,06						
Кукурудза	56,0	2,0	8,0	5,2	–	2,0	0,2	0,6
Пшениця	51,5	2,0	11,5	8,1	0,8	2,0	0,1	0,5
Соєвий шрот	1,8	9,5	29,3	4,0	6,7	6,0	1,6	11,0
Соняшниковий шрот	2,8	5,2	41,7	11,0	8,9	18,0	1,8	2,0

СТРОИТЕЛЬСТВО КОМБИКОРМОВЫХ ЗАВОДОВ
ОСНОВНОЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
ТРАНСПОРТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

КОМБИКОРМОВЫЕ ЗАВОДЫ ПОД КЛЮЧ
ПРЕМИКСНЫЕ ЗАВОДЫ

ЗАВОДЫ КОНЦЕНТРАТОВ
АВТОМАТИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ

МОНТАЖ И ПУСКОНАЛАДКА
ПОЛНЫЙ СПЕКТР СЕРВИСНЫХ УСЛУГ

СДАНО В ЭКСПЛУАТАЦИЮ 220 ОБЪЕКТОВ
ТЕХНЭКС
Телефон: +7 (343) 365-265-2, 365-265-1
Факс: +7 (343) 365-26-45
mail@technex.ru
www.technex.ru

Таблиця 4. Порівняльний амінокислотний склад вихідного зерна кукурудзи та сухої післяспиртової барди, отриманої з неї, г/кг

Амінокислота		Кукурудза	Суха післяспиртова барда	Відсотки від кукурудзи
Лізин	загальний	0,24	0,75	312,5
	засвоюваний	0,21	0,54	257,2
Метіонін	загальний	0,17	0,57	335.2
	засвоюваний	0,16	0,45	281,3
Метіонін+Цистин	загальний	0,37	1,41	381,1
	засвоюваний	0,32	1,11	346,9
Треонін	загальний	0,31	1,14	367,8
	засвоюваний	0,25	0,91	364,0
Триптофан	загальний	0,07	0,73	1042,9
	засвоюваний	0,06	0,30	500,0
Аргінін	загальний	0,39	1,75	449
	засвоюваний	0,35	1,02	291,5
Біологічна цінність білка (БЦБ), відсоток		54,5	66,2	

зернових. Таке проміжне становище барди ідеально вписує її в систему вуглеводного харчування свиней, тому що дозволяє замінювати нею частково зерно і частково білкові добавки. Понад те, барду слід вважати кормовим продуктом з відносно низькою часткою некрохмалистих полісахаридів: їх там дещо більше, ніж у зерні, але істотно менше, ніж у макухах і шротах. Це означає, що перетравлюваність вуглеводної частини сухої післяспиртової барди порівняння з перетравлюваністю зерна, незважаючи на вищий рівень сирої клітковини в ній.

Внаслідок активного мікробіологічного впливу на хімічний склад початкового зерна при бродінні в сухій барді істотно змінюється амінокислотний склад білка (табл. 4).

Аналізуючи дані таблиці 4, слід зрозуміти, що барда концентрує практично всі амінокислоти, і критичні в тому числі. В усякому разі, ступінь накопичення лізину, метіоніну і треоніну в сухому залишку бродіння зростає більш як утричі порівняно з початковим зерном. Рівень же накопичення аргініну підвищується на 500, а триптофану – більш як на 1000%. Це все говорить про те, що суха барда, введена в раціон поросят, зможе істотно вплинути на нормалізацію їх амінокислотного харчування як достатньо дешеве джерело критичних амінокислот.

«Барда істотно підвищує поживну цінність свинячих комбікормів при економічно обгрунтованій заміні значної частини зерна і дорогих білкових добавок»

Суха барда містить значну концентрацію вітамінів групи В, мінеральних речовин (особливо фосфору) та мікроелементів, які беруться до уваги при балансуванні годівлі. Однак навіть якщо вважати концентрації цих елементів типовими для зернових кормів, введення барди в зазначених вище дозах до складу свинячих комбікормів стає значним фактором підвищення поживної цінності при економічно обгрунтованій заміні значної частини зерна та дорогих білкових добавок.

Розрахунки показують, що до комбікормів для різних статево-вікових груп можна вводити суху післяспиртову барду при істотному зниженні частки зернової частини й дорогих білкових добавок (табл. 5).

Введення у корм свиням барди в поєднанні з традиційними добавками дозволяє знизити частку зернових кормів до 52-64%, або більш як на 5-7%. При цьому вартість комбікорму може знизитись на 5,5-8,9%.

Крім того, суха барда добре поєднується з макухою соняшниковою й може слугувати фактором зниження

Таблиця 5. Приклади введення барди в рецепти комбікормів для різних статево-вікових груп

Склад і поживність	Рецепти			
	Стартер для поросят, яким більше 60 днів	Рем. молодняк і дорощування 60-105 днів	СК-1 для свиноматок до 80 днів поросності	Відгодівля свиней (перша фаза)
Пшениця	36,0	29,9		10,5
Ячмінь	–	22,2	63,48	42,2
Кукурудза	24,5	–	–	11,0
Висівки пшеничні	5,0	24,39	10,0	12,0
Шрот соєвий СП 42%	17,0	–	–	–
Шрот соняшниковий		9,6	15,0	7,08
Барда суха	5,0	10,0	8,0	14,0
Рибне борошно або рибна кормова добавка (РКД), СП 50%	4,58	–	–	–
Монохлоргідрат лізину 98%	0,20	–	–	0,2
Монокальційфосфат	1,8	1,0	1,1	0,8
Вапнякове борошно	0,7	1,7	1,2	1,0
Сіль кухонна	0,22	0,21	0,22	0,22
Премікс	1,0	1,0	1,0	1,0
У комбікормі міститься:				
Обмінна енергія, МДж/кг	13,53	11,44	11,49	12,68
Кормові одиниці, в 1 кг	1,09	1,0	1,03	1,06
Сирий протеїн, відсоток	18,2	16,42	16,8	17,7
Сира клітковина, відсоток	3,8	6,32	6,0	5,96
Лізин, відсоток	0,95	0,65	0,63	0,98
Метіонін + цистин, відсоток	0,68	0,55	0,59	0,58
Ca, відсоток	0,90	1,12	0,83	0,79
P, відсоток	0,86	0,74	0,76	0,57
NaCl, відсоток	0,36	0,4	0,39	0,4
Рівень зернових кормів у масі комбікорму, відсоток	60,5	52,1	63,48	63,7

норми введення добавок незамінних амінокислот.

Таким чином, суху післяспиртову барду слід розглядати як цінний компонент раціону для свиней. Введення її до складу рецептів комбікормів у дозі 5-14% забезпечує значну економію зернових складників, може бути альтернативою дріжджам, знижує навантаження рецептів за синтетичними амінокислотами й кормовими фосфатами. Усе це повертається добре відчутним (до 9%) здешевленням комбікорму при збереженні продуктивності свиней.

ВІДГОДІВЛЯ – ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ФІНІШ

Доктор Кейс Шеепенс добре знайомий нам зі сторінок попередніх номерів журналу як ветеринарний лікар міжнародного класу та співавтор серії книг «Сигнали свиней». Її читають уже більш ніж 30 мовами. Зокрема і наші фермери мають змогу переконатися, що шаленою популярністю вона користується недарма, адже компанія Big Dutchman переклала її ще й російською.

На III Міжнародному конгресі «Прибуткове свинарство» пан Шеепенс так зацікавив учасників доповіддю про основні аспекти вирощування свиней на відгодівлі, що нам просто не залишається іншого вибору, крім як поділитися ними з читачами нашого журналу.

Так історично склалося, що відгодівлю вважають найпростішим періодом у виробничому циклі свинарства. Зазвичай фермери прискіпливо доглядають своїх свинок під час запліднювання, годять їм у період поросності, бавляться з маленькими поросятками, щоб ті почувалися не гірше малих дітей, заглядають ледь не під кожний хвостик на дорощуванні. І дуже шкода, що вони послаблюють свою пильність одразу після того, як переводять поросят до цеху відгодівлі. Чим це загрожує? Проста математика. Підрахуйте, скільки коштів ви витратили, щоб порося виросло до ваги 30 кг, і подумайте, що втратите, якщо проста неуважність призведе до його загибелі. А далі? Далі – помножте на середній відсоток падежу на вашому господарстві у період відгодівлі.

Свині – це ті тварини, які про зміни у своєму організмі повідомляють поведінкою або зовнішнім виглядом. Отож, розглянемо найбільш поширені «сигнали» фінішерів та спробуємо з'ясувати, що ж вони означають. Адже не тільки постійне спостереження за тваринами є важливим завданням будь-якого фермера, а й правильна інтерпретація тієї чи іншої поведінки стає вирішальним критерієм на шляху до успіху господарства.

Біобезпека

Подбайте про те, щоб між різними віковими групами була максимально велика відстань, адже основними переносниками хвороб є самі тварини.

Наступним, але не менш небезпечним переносником є свинар, одяг якого часто забруднений виділеннями тварин із різних груп. Тому під час роботи з різними віковими групами використовуйте окремі робочі костюми і чоботи. Крім того, узгодьте з усіма працівниками, які мають доступ до свиней, правила санітарної гігієни, створіть комфортні умови в санпропускниках (тепла вода, опалюване приміщення, чиста підлога, свіжий одяг).

Знаряддя праці (віники, лопати, внутрішні транспортні засоби) поділіть для кожної вікової групи та пофарбуйте в різні кольори. Це допоможе уникнути ситуацій, коли вони можуть переносити інфекції.

Є багато порад стосовно біобезпеки, яких варто дотримуватися кожному фермеру, щоб ті ресурси, які він вкладає у свинарство, приносили прибуток. Ось деякі з них:

- організуйте все таким чином, щоб коридори між віковими групами не перетиналися;
- мийте руки дезінфікуючим милом, переходячи від однієї групи до іншої;
- застосовуйте принцип «порожньо – зайнято»;
- переводьте тварин з менших до старших груп (і ніколи навпаки!);
- не формуйте завеликі групи поросят;
- вживайте заходів для боротьби з паразитами.

Не свинячий сигнал

Це сигнал, який показує не тварина. Проте якщо його зігнорувати, результати можуть бути плачевними. Отож, надзвичайно важливим для будь-якого господарства є дезінфекція у відділах перед тим, як туди потраплять свині на відгодівлю.

Але варто наголосити, що у приміщенні все повинно бути не тільки ідеально чистим, а й сухим! Сухість іноді навіть важливіша, ніж чистота, бо вона не дає бактеріям розмножуватися. Наприклад, якщо після дезінфекції підлога залишається вологою, вас можна привітати: перший крок до розвитку вірусу PPCC у своєму свинарнику ви вже зробили.

Забезпечте відповідну температуру повітря, щоб усе встигло просохнути до того, як ви переведете туди тварин.

Температурний стрес

Під час обходу свинокомплексу, ви помітили, що свині дуже часто дихають, лежать на великій відстані одна від одної, простягнувшись на підлозі, мало рухаються, відмовляються від їжі, частіше п'ють воду, зону відпочинку використовують як місце для дефекації. Простежте, чи правильно налаштована вентиляційна система, чи добре працюють поїлки, та усуньте всі неполадки. Пам'ятайте, що відносна вологість і температура повітря у секції є визначальними факторами гарного самопочуття тварин.

Часто можемо спостерігати і протилежну ситуацію: коли свині лежать на великій відстані одна від одної або й узагалі неспокійні та занадто рухливі. Тут вам потрібно довіритися вашим органам чуття. Яка температура в секції? Холодно чи тепло? У приміщенні зі свиньми повинен бути запах тварин! Якщо його нема, необхідно скоротити подачу повітря. Контролюйте мікроклімат.

Ставлення персоналу

Здавалося б, що тут такого складного? Проте із свиньми буде значно легше працювати, якщо ви ставитиметесь до них належним чином.

Якщо ви спокійно розмовляєте, погладжуєте зацікавлених тварин по голові, то цілком можливо, що при наступній зустрічі вони знову проявлять до вас інтерес. Натомість, якщо створите шум – наприклад, застосувавши шланговий батіг, вам швидко вдасться встановити свій контроль, однак при цьому незначні сигнали вислизнуть із вашої уваги.

Заплануйте дещо більше часу для перегону ваших тварин. Тоді цей процес буде менш стресовим і для поросяти, і для вас, як свинаря. І навіть свинку, яка спробує дременути назад, можна буде легко повернути, спрямувавши у потрібному напрямку.

Годівля

Свині, що переходять від однієї системи годівлі до іншої, зіштовхуються з новими проблемами: вони повинні знайти кормомісця, відвоювати своє «я» у групі, освоїтися з незнайомою системою годівлі тощо. Усі ці причини в комплексі зумовлюють нелегкий початок життя на новому місці.

Саме тому: спостерігайте – думайте – дійте!

Так, перехід із корму для початкового періоду відгодівлі на той, який призначений для заключної стадії, є у житті свиней черговим стресом: важко засвоювані інгредієнти, незнайомий смак. Результат – діарея як ознака перелаштування організму.

Тому якщо тварина втрачає блиск, щетина стає розтріпаною і набуває матового відтінку, доцільно зачекати з переведенням на новий раціон. І варто подумати про використання на заключній стадії відгодівлі іншого корму або про плавніший перехід від одного корму до іншого.

Створіть для своїх свиней сприятливі умови проживання, розрядивши таким чином ситуацію. Молодняк відрізняється тим, що харчується часто, але поїдає корм повільно. Тому простий доступ до їжі може запобігти проблемам на фазі звикання. До того ж, світлі кормоавтомати сприяють кращому споживанню корму, ніж забарвлені у темні кольори.

Що стосується раціону, то майте на увазі, що корм повинен мати приємний запах і смак, адже смакових рецепторів у свиней в три-чотири рази більше, ніж у людей. Ваші свині будуть зовсім не проти, якщо ви годуватимете їх відходами виробництва, наприклад, кондитерських підприємств, броварень чи молокопереробних заводів. Найбільшу перевагу вони віддають продуктам, що мають кисло-солодкий смак. У таблиці наведено деякі продукти, які вони вживають залюбки і які їм смакують менше.

Сприяє споживанню корму		Погіршує споживання корму	
Дуже смачне	Смачне	Нормальне	Менш смачне
Картопляні чіпси	Пшеничний крохмаль (в залежності від якості)		
Пиво	Пивні дріжджі	Пивна дробина	Продукти із вмістом пшеничного крохмалю
Тістечка	Хліб	Коагулянт білка	Жири
Суміш кукурудзи й качанів (ССМ)	Ячмінь	Смажені чіпси	Концентровані дріжджі
Молоко	Пшениця	Картопляні лушпайки	Кукурудзяний лікер
Фрукти (яблука)	Сироватка		
Шоколад			
Кров (наприклад, із надкушеного хвоста)			

Тому, якщо неподалік від вашого свинокомплексу розташоване підприємство харчової промисловості, чиї відходи до смаку вашим гурманам, – сміливо домовляйтеся про співпрацю.

Занадто багато сала?

Добре відомо, що відгодівля вважається ефективною, коли у свиней наростає м'язова тканина, а не жирові відкладення. Тому перевірте спини ваших тварин. Вони щільні чи ви можете їх продавити, чи повертається шкіра до попереднього стану після натискання? Якщо ні – це ознака того, що організм тварини накопичив забагато сала.

Якщо у групі багато кабанців із надлишками жирової маси, проведіть вибракування. Кабанчики їдять швидше і більше, ніж свинки, а тому обсалюються на однаковому раціоні швидше. Попередити це можна, використавши другу кормолінію, розраховану на потреби кабанців. До того ж товщина шпику автоматично буде меншою, якщо реалізовувати тварин, не чекаючи закінчення відгодівлі.

Кишечник – ворота в організм

Це дуже динамічна система, через яку до організму надходять усі поживні елементи.

Але відновлення клітин кишечника відбувається значно повільніше, ніж відмирання. Хвороби, що уражають кишкову стінку, призводять до зниження конверсії корму і до порушення роботи кишечника. Ріст організму призупиняється, тому профілактичні заходи є вкрай важливими. Зокрема потрібно проводити систематичну дегельмінтацію. Адже аскариди можуть завдати організму великої шкоди: прискорюється проходження корму через кишково-шлунковий тракт, конверсія корму знижується на тлі затримки росту. Тваринам, що хворіють на аскаридоз, загрожують кишкові захворювання та захворювання дихальних шляхів.

Хвора – смертельно хвора – мертва тварина

Гарний свинар – це той, який, тільки-но зайшовши на ферму, одразу бачить, чи все в порядку. Вже по тому, як свині проявили цікавість до сторонньої особи у приміщенні, привіталися з нею рохканням, свинар визначає загальну ситуацію у стаді.

Модель нормальної поведінки здорових тварин у різних господарствах може суттєво відрізнятися: так, на одному свині можуть бути спокійнішими, а на іншому активнішими. Тому, проводячи контрольний огляд, передовсім огляньте групу як таку. Лише після цього зверніть увагу на свиней, чия поведінка відрізняється від інших. Доцільно їх узагалі відокремити від групи і приділити більше уваги.

Потрібно уважно ставитися до всіх симптомів та негайно на них реагувати. Адже чим раніше вдасться виявити хворобу, тим більші шанси на видужання. Наприклад, ви зайшли у свинарник і побачили бліду тварину, чий кал чорного забарвлення. З якою проблемою маєте справу? Імовірні захворювання: гостра форма РІА або виразка шлунка. Ідентифікувати хворобу точно, покладаючись тільки на візуальний огляд, неможливо, бо для обох характерним є кал чорного кольору. Якщо ви не хочете ризикувати, проведіть курс антибіотикотерапії для тварин відповідної секції. Інакше може статися так, що вчора група тварин була абсолютно здоровою, а вже сьогодні – смертельно хворою.

Зрештою, ви можете спостерігати перебіг тих чи інших захворювань. І в майбутньому, при перших симптомах – вчасно відреагуєте.

Крім того, іноді мертва тварина також може допомогти встановити можливі причини смерті. У деяких випадках доцільно провести автопсію туші: труп однієї тварини буде досліджено і виявлено причини захворювання всього поголів'я. Проте дуже важливо якомога швидше забрати мертву свиню із секції: падло – ідеальне джерело для прискореного розмноження бактерій.

Але це ще не все…

1. Якщо у групі тварин ви виявили хвору – негайно ізолюйте її! Адже вона часто опиняється у ролі жертви і має сліди укусів на хвості, вухах і навіть ногах. Неважливо, має тварина в групі високе чи низьке становище: її необхідно ліквідувати вже хоча б тому, що у боксі знизиться рівень зараження тварин.

Спостерігати за тваринами в ізоляторі легше, це дозволяє встановити, чи ефективно застосовується терапія. Крім того, ізоляція хворої тварини має ту перевагу, що при контрольному огляді основна увага буде приділятися не хворим особинам, а здоровим, що дозволить швидше помітити незначні відхилення від норми у тварин, які залишилися в боксі.

Кожне господарство повинно мати добре оснащене приміщення для ізолятора. Ослаблені й хворі тварини потребують особливої уваги і їх не можна змушувати конкурувати з родичами. Бо коли їм доводиться боротися, то вони менше старатимуться, щоб добратися до корму і води. Важливий аспект: в ізоляторі тварина повинна мати змогу споживати корм лежачи.

2. Не змішуйте хворих тварин із різних груп. Хай це стане для вас правилом. Практика свідчить, що на тих фермерських господарствах, де в одному боксі не тримають хворих тварин із різних груп, імовірність обміну хворобами зменшується на 75%.

Від «Ага?» до «Ага!»

Отож, ви поставили собі запитання «Як на відгодівлі щодоби отримувати 1000 г приростів?». Секрет досягнення таких результатів полягає в наступному: високий рівень біобезпеки, вчасна вакцинація від мікоплазми і цирко, годівля високоякісними кормами, достатньо простору на одну голову, правильне поводження із тваринами.

І насамкінець – отримуйте прибуток, бо інакше – ніякого задоволення!

Ірина Музиченко

ГЕНЕТИКА ДанБред…

BREEDERS OF DENMARK

Поставщик свинок ДанБред предлагает

Датский Йоркшир (Крупная Белая) и Датский Ландрас
ДанБред Гибрид F1 - LY/YL
Датский Дюрок

Менеджмент основного и племенного стада:
организация эффективного производства

Своевременные консультации:
Производственные
Ветеринарные
Доставка прямо к дверям.

DanBred
-fertile economy...

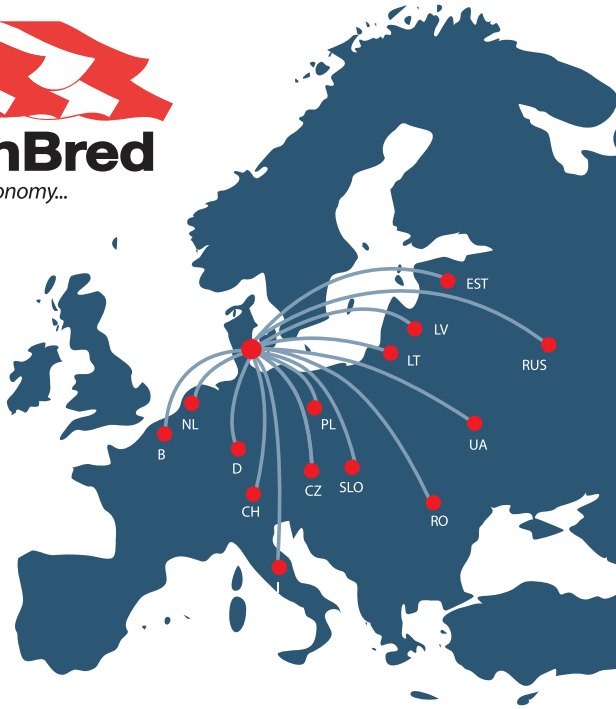

Мы знаем, как обращаться со свинками

BREEDERS
of denmark a·s
www.breedersofdenmark.dk

Мы разговариваем на русском языке
Контактное лицо – Ирина
Моб. +45 5153 7487
E-mail: iryna@breedersofdenmark.dk

Soendergård Alle 22 A · Hammelev · 6500 Vojens · Denmark
Tel: +45 7026 0616 · Fax: +45 7352 1822 · mail@breedersofdenmark.dk

СТРАТЕГІЯ ГОДІВЛІ СВИНОМАТОК ДО ОПТИМАЛЬНОЇ КОНДИЦІЇ

Герт-Ян Геррітс, *комерційний та технічний директор ТОВ «Цехаве корм ЛТД»*

Досягнення належної кондиції – одне з основних завдань під час догляду за свиноматками. Оптимальна вгодованість свиноматки – це і мета, і засіб контролю за правильністю годівлі тварин під час поросності та лактації, адже вона безпосередньо впливає на:

- тривалість продуктивного життя свиноматки;
- тривалість сервіс-періоду;
- кількість непродуктивних днів;
- загальну кількість народжених та живонароджених поросят на гніздо;
- ріст та розвиток ремонтних свинок.

Є два способи оцінити кондицію свиноматки: система балів та вимірювання товщини шпику. Хоч обидва способи дають певну інформацію про стан свиноматки, однак вони не можуть бути взаємозамінними. Система балів – це результат суб'єктивної оцінки свиноматки в цілому: запаси сала на попереку, найдовшому м'язі спини, на окості. Вимірювання товщини шпику передбачає оцінку його запасів лише на спині, але його перевагою є те, що це – об'єктивний параметр.

Таблиця 1. Вплив угодованості на результати наступного опоросу

Візуальна оцінка кондиції свиноматки

Візуально кондицію свиноматки оцінюють за шкалою від 1 до 5 балів (рисунок 1). Одиниця означає, що свиноматка надто худа, а 5 балів – надто гладка. Ідеальною кондицією для опоросу є та, що відповідає 3 балам. Оцінка 2 – кондиція тварини цілком прийнятна для відлучення.

Для оцінки вгодованості свиноматки за системою балів потрібно покласти руку на її хребет біля основи хвоста, провести нею горизонтально зліва направо, а потім ретельно оглянути свиноматку та оцінити її стан у цілому: найдовший м'яз на спині, повнота окосту, загальний вигляд тварини.

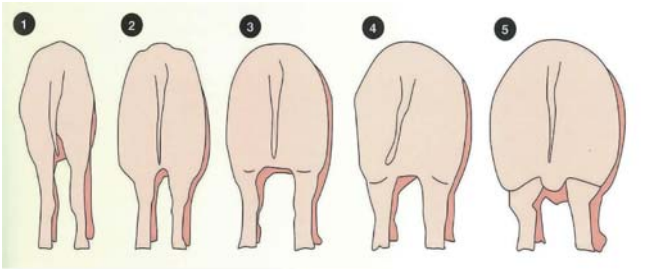

Бал	Кондиція	Виразність ребер, хребта, крижової та стегнової кісток	Товщина шпику, мм
1	Виснажена	Чітко видно	< 14
2	Худа	Відчутні при легкому натисканні	14 – 16
3	Оптимальна	Ледве відчутні при сильному натисканні	17 – 20
4	Гладка	Не відчутні	20 – 24
5	Ожиріла	Не відчутні	> 24

Рис. 1. Оцінка конституції свиноматки у балах: від 1 (дуже худа) до 5 (дуже товста)

Як краще?

Дослідження свідчать, що візуальна оцінка конституції свиноматки за допомогою системи балів збігається з об'єктивними результатами вимірювання товщини шпику лише на 20-25 %. Саме тому для оптимізації схеми годівлі надійніше послуговуватися результатами ультразвукового вимірювання товщини шпику.

Товщина шпику з моменту відлучення до опоросу повинна поступово зростати. Вона залежить від віку свиноматки, генетики та етапу виробництва. Для точності ультразвукового вимірювання необхідно дотримуватись таких вказівок:

- використовувати як лубрикант парафінову або соняшникову олію;
- розташувати сенсор ультразвукового пристрою на останнє ребро, за 6-7 см до середньої лінії спини. Дуже важливо знайти правильну анатомічну позицію, інакше результати відчутно різнитимуться і будуть непоказовими.

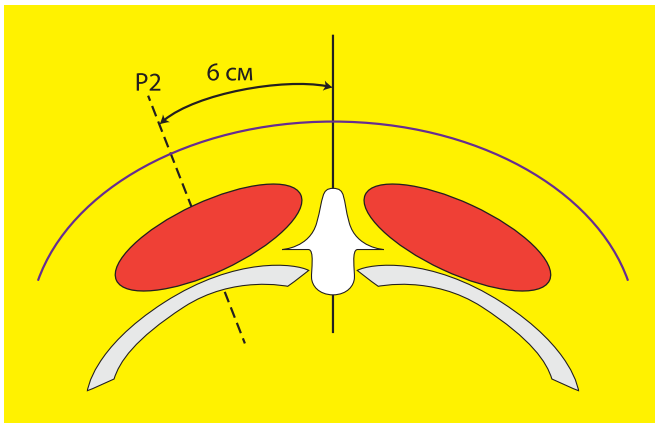

Рис. 2. Розміщення точки вимірювання

Коли вимірювати?

Товщину шпику потрібно вимірювати щонайменше двічі упродовж циклу свиноматки.

Уперше – перед переведенням до секції опоросу. Це дозволяє оптимізувати систему годівлі свиноматки під час поросності. Свиноматка, яку переводять до секції опоросу, вже повинна мати належну конституцію, оскільки в надто гладкої під час опоросу може виникнути низка проблем. Бо через збільшення його тривалості в таких тварин зростає ризик народити більше мертвих поросят. Крім того, у свиноматок із надмірною вагою часто виникають труднощі з належним виробництвом молока. Вони менш повороткі, повільніші від свиноматок із нормальною кондицією, тому зростає ризик того, що свиня може задушити поросят.

З другого боку, худі свині народжують дрібніших поросят. У таких матерів знижується виробництво молока, отже, в їхніх дитинчат шанси вижити ще додатково меншають. Крім того, через різний розмір поросят у гнізді смертність серед них також вища.

Удруге – перед відлученням. Вимірювання на цьому етапі дає інформацію про те, скільки енергії втратила свиноматка під час лактації, і допомагає оптимізувати її майбутню годівлю. Худа свиноматка, порівняно з тими, що мають нормальну кондицію, після відлучення гірше приходить в охоту, що подовжує тривалість сервіс-періоду. Такі свиноматки не тільки частіше потребують

якісні корми
надійний
постачальник
доставка
so@phoenix-agro.com.ua
вигідна ціна
соняшниковий шрот
FenixAgro
(067) 232-78-30
пивна дробина
високопротеїновий
соєвий шрот
швидкість
(04744) 4-91-47
спиртова барда
сухий

Таблиця 2. Рекомендована товщина шпику для різних виробничих груп, мм

	Ремонтні свинки	Свиноматки			Кнури
	Запліднювання	Опорос	Відлучення	Втрата під час лактації	
Мінімальна	13	15	12		16-18
Оптимальна	14 - 16	16-19	14-15	2-3	
Максимальна		20		4-5	

повторного запліднювання, але й під час наступного опоросу приводять менше поросят. Тривалість продуктивного життя свиноматки теж залежить від того, худа вона чи гладка.

Також додатково можна зробити ще один замір у період 30-35-го дня поросності. Це дозволить оцінити схему годівлі та, за потреби, вчасно скоригувати її.

Рекомендована товщина шпику

Однозначно назвати ідеальний рівень шпику неможливо: показник відрізнятиметься не тільки залежно від особливостей генотипу свиноматки, а й від ситуації на конкретній фермі. Однак найважливішим є те, що свиноматка під час лактації не повинна втратити більше, ніж 4-5 мм шпику, і без проблем відновити втрачені міліметри під час наступної поросності завдяки правильно підібраній кривій годівлі.

Пояснення результатів

Для статистичного аналізу отриманих даних можна створити лист у програмі Excel, в якому ви зможете побачити загальну картину кондиції свиноматок (за товщиною шпику в мм) та особливостей опоросу. Це добрий спосіб оцінити схему годівлі та створити ідеальну криву годівлі для вашої ферми.

На які сигнали звернути увагу?

Відлучення

Проблема з лактаційним кормом (кривою годівлі) має місце, коли:

- у 20% відлучених свиноматок товщина шпику < 12 мм;
- більше 60% відлучених свиноматок мають товщину шпику > 14 мм.

Запліднювання

- Свиноматка з товщиною шпику > 14 мм готова до наступного опоросу;
- 12-14 мм – продуктивність свиноматки під час наступного опоросу, напевно, не буде належною;
- товщина шпику < 12 мм – очевидні проблеми з запліднюваністю. Краще почекати один репродуктивний цикл, перш ніж запліднювати таку свиноматку. Доведено, що за такої стратегії кількість живонароджених поросят зростає на 1,5 – 2 голови.

Поросність

Під час поросності свиноматка повинна набирати за місяць 1 мм шпику. Бажано працювати на досягнення цієї мети вже після запліднювання, однак розпочати під час поросності також варто.

Опорос

- Свиноматки, що на момент опоросу мають товщину шпику <16 мм, будуть відлучені з товщиною >12 мм;
- у свиноматок із товщиною шпику > 22 мм можуть виникати проблеми зі швидкістю опоросу, збільшенням кількості мертвонароджених поросят та браком молока.

Стратегія годівлі для оптимальної кондиції

1-40 день поросності				
Товщина шпику при запліднюванні, мм				
	11-12	13-14	15-16	17-18
Середньодобове споживання корму, кг				
Ремонтні свинки	2,5	2,3	2,2	2,1
Другий опорос	2,8	2,7	2,6	2,5
Звичайна свиноматка	3,0	2,8	2,7	2,7
41-80 день поросності				
Товщина шпику при запліднюванні, мм				
	11-12	13-14	15-16	17-18
Середньодобове споживання корму, кг				
Ремонтні свинки	2,6	2,5	2,4	2,3
Другий опорос	2,7	2,5	2,4	2,3
Звичайна свиноматка	2,8	2,6	2,5	2,4
81-110 день поросності				
Товщина шпику при запліднюванні, мм				
	11-12	13-14	15-16	17-18
Середньодобове споживання корму, кг				
Ремонтні свинки	3	2,9	2,7	2,5
Другий опорос	3,1	3	2,9	2,7
Звичайна свиноматка	3,3	3,2	3	2,8

Успіху вам із новим підходом до годівлі свиноматок!

Лидер в эффективном свиноводстве

Экономьте затраты на корма с племенным поголовьем ДанБред

- Сэкономьте более 20 кг корма на финишера
- Получите более 1 кг среднесуточного привеса
- Получите однородное и превосходное качество мяса

Наивысшее многоплодие с племенным поголовьем ДанБред

- Достигните более 30 поросят на свиноматку в год
- Получите более 14 живорожденных поросят на помет – 12,3 отнятых на помет
- Свиноматки ДанБред дают высокую продуктивность в разных климатических условиях по всему миру

DanBred INTERNATIONAL

Тлф.: +45 38 41 01 52 факс: +45 33 91 60 15 Lyskær 3EF,1 DK-2730 Herlev Denmark sea@danbredint.dk www.danbredint.dk

ДЕЯКІ АСПЕКТИ «СУХОЇ» ДЕЗІНФЕКЦІЇ В СУЧАСНОМУ СВИНАРСТВІ

Олександр Крижак, *головний технолог ФГ «Євросвинка-плюс»,*
Роман Огроднічий, *технічний спеціаліст ТОВ «АВМ Trade»*

«…В сучасному високопродуктивному свинарстві не буває дрібниць, оскільки для отримання максимального економічного результату необхідно всебічно аналізувати кожен чинник, фактор чи продукт, що використовується на будь-якій стадії технологічного процесу…»
З. Пейсак, проф. ветеринарії, Національний науково-дослідний ветеринарний Інститут в Пулавах, Польща

На сьогоднішньому етапі розвитку промислового тваринництва в Україні, незважаючи на значний накопичений досвід, проблема раціонального, грамотного та економічно обгрунтованого проведення комплексу заходів дезінфекції на більшості господарств остаточно не вирішена. На думку авторів, до цього призводить, перш за все, відсутність системного підходу до розв'язання проблеми, а також дещо поверхневе розуміння суті, завдань та глибини процесів, що супроводжують всі етапи й фази дезінфекції на тваринницьких господарствах. Саме тому колектив авторів, отримавши певні практичні напрацювання та досвід на племінному репродукторі ФГ «Євросвинка-плюс» (с. Мигово, Чернівецька обл.) та під час розробки і польових досліджень деззасобів нового покоління, хотів би поділитись ними із колегами.

Отже, дезінфекція сьогодні, як власне і раніше, є невід'ємною складовою комплексу санітарно-ветеринарних заходів, спрямованих на недопущення нових захворювань; блокування, попередження розповсюдження та, по можливості, ліквідацію існуючих хвороб; а також зниження пресингу патогенної, умовно-патогенної чи сапрофітної мікрофлори на продуктивних тварин протягом всього виробничого циклу, а особливо – в критичні його періоди. Критичними вважаються такі періоди, коли с/г тварини, поряд із значним або часто зростаючим мікробним навантаженням, зазнають додаткового комплексного негативного впливу багатьох несприятливих факторів (погрішності в годівлі, стреси, погіршення умов утримання, новонароджені тварини, гормональні зсуви, сезонне пригнічення імунітету та інше). Важливим є також розуміння значення терміну «критичні точки біобезпеки» технологічного процесу на господарстві чи тваринницькому комплексі. Під ним розуміють можливі джерела проникнення чи розповсюдження хвороботворних агентів у стаді тварин. Чітке окреслення таких «критичних точок біобезпеки» дозволяє завдяки раціональному використанню методів та засобів дезінфекції впевнено контролювати санітарний стан господарства або навіть повністю елімінувати певні захворювання.

Таблиця 1. Основні «критичні точки біобезпеки» на свинокомплексі, джерела розповсюдження інфекції та фактори біонебезпеки

Вірогідні фактории, джерела проникнення і розповсюдження інфекції	Захворювання: фактори небезпеки	Дезінфекція як фактор контролю
Свинокомплекс – прилеглі території		
- Відсутність, бездіяльність або неефективність системи зовнішнього відмежування господарства від прилеглих територій; - Неналежний контроль за пересуванням персоналу, відвідувачів та автотранспорту на територію господарства та між його зонами; - Неефективність заходів проти проникнення диких та бродячих тварин, гризунів та птахів до виробничих зон господарства.	Небезпека проникнення на господарство нових (невластивих раніше) захворювань, в тому числі особливо небезпечних інфекцій: - КЧС (класична чума свиней); - АФС (африканська чума свиней); - Пташиний грип; - Сказ; - Лептоспіроз; - РРСС; - Хвороба Ауескі.	Ефективність заходів дезінфекції розглядається тільки в комплексі основних заходів біобезпеки. У відриві від останніх – малоефективна навіть при використанні найсучасніших засобів. Перевага надається рідким дезінфікуючим засобам із високою активністю та мінімальною вартістю (великі витрати засобу).

Свинокомплекс — приміщення для утримання тварин		
- Неналежний рівень прибирання та неефективність системи дезінфекції приміщень для утримання тварин; - Неналежний рівень загального менеджменту господарства; - Проблеми із якістю годівлі та утриманням тварин; - Високий безпосередній вплив стресових факторів різного ґенезу.	Створення сприятливих умов для прогресування існуючих на господарстві хвороб та їх поширення в «горизонтальному» (між одновіковими тваринами) та «вертикальному» (від старших до молодших тварин) напрямках. Маніфестно проявляються: - РРСС; - АПП (актинобацильозна плевропневмонія); - Мікоплазмози; - Кокцидіози; - Гельмінтози; - Лептоспіроз; - Захворювання репродуктивної системи; - Кормові токсикози; - Влив надмірної вологості та амонію.	В поєднанні з належним менеджментом та правильним підбором засобів, заходи дезінфекції є основним механізмом контролю епізоотичної ситуації на господарстві («порожньо-зайнято» плюс якісна дезінфекція). Для попередньої та заключної дезінфекції використовують, як правило, рідкі дезінфектанти, тоді як для поточної (у присутності тварин) та консервації приміщень доцільніші сухі деззасоби, що дозволяють одночасно покращити умови утримання тварин.
Репродуктор — ділянка інсемінації *(приміщення для запліднювання, утримання супоросних свиноматок та кнурів)*		
Через особливості технології неможливо витримати принцип «порожньо-зайнято». Як наслідок — найвищий на господарстві рівень мікробного пресингу на тварин. Обмежені можливості використання високотехнологічного дезобладнання (апарати високого тиску, аерозольні розпилювачі, порошкові розпилювачі-гармати) через його надмірну (в даних умовах) стресогенність. Постійне введення в групи молодих, не завжди імуноадекватних тварин (ремонтні свинки).	Сприятливі умови для намноження вторинної та умовно патогенної мікрофлори, розповсюдження збудників захворювань репродуктивної системи свиноматок та кнурів за «горизонтальним» типом; збудників гельмінтозів, шкірних захворювань, антропозоонозів, кокцидіозів, комах (мух).	Проведення адекватної вологої заключної дезінфекції практично неможливе. Основним інструментом контролю епізоотичної ситуації на даних секторах є використання ефективних засобів «сухої» дезінфекції в присутності тварин з урахуванням їх впливу на показники ефективності запліднення (можлива сперміцидна дія).
Репродуктор — ділянка опоросу свиноматок		
Наявність надпотужного джерела потенційних збудників захворювань та надвразливої мішені для них: неналежно підготовлена до опоросу свиноматка та новонароджене порося чи порося перших днів життя. Навіть в умовах якісно проведеної дезінфекції повна передопоросова стерилізація свиноматки фізично неможлива та економічно недоцільна. Через 4-5 днів перебування свиноматки у секторі опоросу (перед опоросом) значимість ідеально продезінфікованого приміщення нівелюється, а після 4-х тижнів підсисного періоду — рівна нулю.	Ідеальні умови для «вертикального» розповсюдження інфекції. Тварини-мішені (новонароджені поросята) однаково вразливі до патогенів, що надходять від свиноматки, та до вторинної бактеріальної чи вірусної інфекції і несприятливих факторів зовнішнього середовища. Маніфестно проявляються: - РРСС, - Мікоплазмози, - Гемофільоз; - Сальмонельоз; - Коліінфекції; - ММА; - Кокцидіози; - Гельмінтози; - Холодовий стрес новонароджених поросят.	Заключна «волога» дезінфекція надзвичайно важлива, проте її значення знижується та втрачається з часом через введення свиноматки у сектор перед опоросом. Використання рідких дезінфектантів упродовж підсисного періоду не рекомендоване. Застосування засобів для «сухої» дезінфекції дозволяє пролонгувати ефект заключної дезінфекції на весь підсисний період та подолати холодовий стрес при опоросі.

Дорощування та відгодівля		
Джерелом розповсюдження збудників інфекційних захворювань на секторах дорощування та відгодівлі є переважно хворі одновікові тварини та відсталі тварини старших вікових груп, що залишаються у секторах при недотриманні принципу «порожньо-зайнято». Сприятливим фактором розвитку захворювань є тиск вторинної мікрофлори, що посилює стрес при перегрупуванні тварин, зміні раціонів годівлі, проведенні профілактичних ветзаходів. На перше місце виходить якість умов утримання тварин: щільність заселення, температурний режим, загальна вологість приміщень, ефективність роботи системи вентиляції, збалансованість корморацінів тощо.	Шлях розповсюдження – «горизонтальний». Через високу щільність тварин швидкість розповсюдження інфекції досить висока, а кількість інфікованих тварин значна. Основними чинниками розповсюдження інфекції є фактори зовнішнього середовища: температура, вологість та рівень шкідливих газів у приміщеннях. Велика увага до контролю кількості комах в приміщенні. - Набрякова хвороба; - Дизентерія, - Сальмонельози; - Клостридіоз; - Ензоотична пневмонія, - Плевропневмонія; - Цирковірусна інфекція; - Кормові токсикози.	Основна увага якості підготовки приміщень до заселення тварин – попередня та заключна волога дезінфекція, особливо при роздільно-фазовій системі утримання. Якісна консервація підготовлених приміщень можлива тільки з використанням сухих деззасобів. При погіршенні епізоотичного стану, з метою локалізації первинного спалаху доцільно використовувати засоби «сухої» дезінфекції. При генералізації процесу слід розпочинати системне лікування. Контроль показників вологості, вмісту шкідливих газів, запобігання псування засипних кормів – завдання сухих порошкоподібних засобів (за умов відповідного їх складу).

Таблиця 2. Допустимі межі залишкової бактеріальної забрудненості після проведення повного комплексу деззаходів

Джерела бакнебезпеки	Кількість колонієутворюючих одиниць (КУО)/м² поверхні				
	добре	задовільно	посередньо	незадовільно	погано
Первинні (наближені стіни, стеля та підлога приміщень, поїлки, годівниці, станки опоросу тощо)	0-10	10-50	50-100	100-300	300+
Вторинні (віддалені: вентиляційні шахти, коридори перегону тварин, обладнання та інструментарій)	0-100	100-500	500-1000	1000-2500	2500+

Контроль ефективності заходів з поточної та заключної дезінфекції визначається за показниками залишкової бактеріальної забрудненості джерел (точок) потенційної біонебезпеки після проведення повного комплексу деззаходів. Орієнтовні допустимі межі залишкової бактеріальної забрудненості наведені в таблиці 2.

Отже, не тільки правильний підбір та властиве виконання методик попередньої і заключної «вологої» дезінфекції вкрай важливі для забезпечення належного рівня біобезпеки на господарстві, а й раціональне використання правильно підібраного «сухого» дезінфектанта є невід'ємною умовою та надійним інструментом контролю стану здоров'я та умов утримання вашого поголів'я.

Про методики та засоби «вологої» дезінфекції сказано та написано вже чимало, а от питання правильного підбору та раціонального використання засобів «сухої» дезінфекції, на думку авторів, освітлені недостатньо.

Сьогодні на ринку багато препаратів, що позиціонують як засоби для «сухої» дезінфекції. Проте одразу прояснимо це питання та розділимо їх на дві групи:

- *власне дезінфектанти* (засоби, що містять діючу речовину-антисептик із вираженими антимікробними властивостями);
- *препарати-осушувачі* (не містять ефективної діючої речовини-антисептика), антимікробні властивості яких опосередковані через влив на умови розмноження патогенних мікроорганізмів за принципом «менше вологи → менше мікроорганізмів → краще для тварин». Ефективність їх використання в десятки разів нижча за першу групу.

Часто засоби обох груп знаходяться у близьких цінових сегментах, і спеціалісти господарств, не беручи до уваги вищезгаданий чинник, не завжди правильно роблять свій вибір.

Не будемо розглядати засоби із другої групи, оскільки сучасний багатокомпонентний «сухий» дезсасіб обов'язково повинен містити мінеральну чи органічну систему контролю рівня вологості в приміщеннях. Тобто сучасний «сухий» деззасіб повинен бути багатокомпонентною системою комплексного контролю рівня мікробного забруднення та факторів середовища утримання тварин усіх вікових груп і не мати обмежень до застосування чи роботи персоналу (таблиця 3).

Особлива увага – вибору діючої (антимікробної) речовини, яку повинен містити сучасний комплексний препарат. Виходячи із особливостей технологій виготовлення таких деззасобів, основною групою доступних до використання діючих речовин є речовини групи *галогенів* – зокрема хлор та йод (у сухій формі). Обидві ці речовини мають досить широкий спектр антимікробної активності, проте істотно різняться за можливостями та особливостями застосування на господарствах, а також доступністю захищених та пролонгованих форм.

abm
трейд

Indes — найкраще рішення для дезинфекції

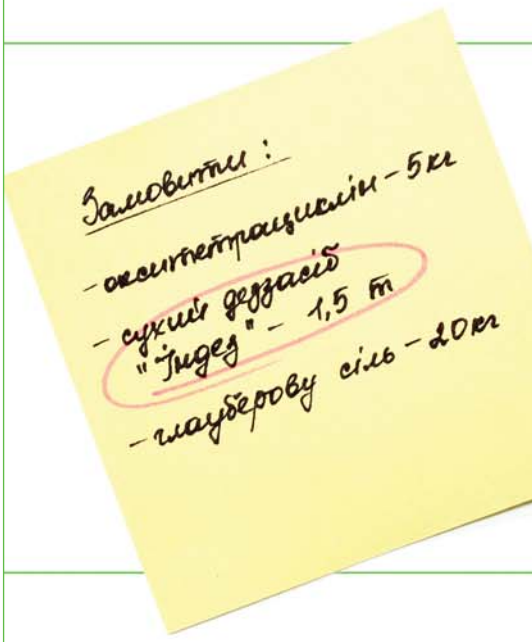

Indes — порошок, що містить високоактивний сорбент клиноптилоліт, захищений йод, активні ефірні олії, сапонін та мікроелементи для винятковой гігієни і свіжості.

Для свиней:

— осушення та гігієна новонароджених поросят;
— дезинфекція та осушення в місцях утримання тварин;
— поглинання аміаку до 100%;
— ефективна боротьба з мухами.

45500, Волинська обл.,
смт. Локачі, вул. Горєлова, 1
(03374) 2-19-30 (телефон/факс)
abm_trade@ukr.net

Таблиця 3. Вимоги до сучасного багатокомпонентного «сухого» деззасобу

Чинник	Вимоги
Застосування	Комплексний контроль рівня мікробного забруднення та факторів середовища утримання сільськогосподарських тварин
Вікові групи тварин та етапи	Не існує обмежень
	Перевага до застосування на молодих та новонароджених тваринах та в критичні періоди
Відношення до оточуючого середовища, персоналу та обладнання	Відсутність корозивних властивостей
	Відсутність місцево подразнюючої дії
	Відсутність слідових та залишкових кількостей в біологічних викидах господарств
Склад: *- діюча (антимікробна) речовина (речовини)*	Обов'язково присутні (бажано кілька різних груп з максимально широким спектром дії), захищені; антимікробні властивості активуються в присутності біоорганіки
	Відсутність протипоказань до використання в присутності тварин різних вікових груп та персоналу
	Відсутність (в межах діючих концентрацій) корозійних та місцево подразнюючих реакцій
- автономна система контролю рівня вологості в приміщенні	Високомолекулярний природний мінерал (суміш мінералів), відповідно технологічно оброблений, із здатністю до зворотньої сорбції рідин (води)
- автономна система контролю вмісту аміаку та шкідливих газів	Низькомолекулярний мінеральний комплекс, відповідно технологічно оброблений, із здатністю до незворотної сорбції шкідливих газів
- потенціюючі додатки (допоміжні речовини із посилюючим ефектом)	Комплекс поверхнево активних речовин (активують та посилюють дію антисептика, перешкоджають «залипанню» мінеральних носіїв на обладнанні та підлозі
	Екстракти лікарських рослин та ефірні олії – посилюють дію антимікробного компонента, переводячи його в летку форму, та мають пряму оздоровлюючу дію на тварин
	Багатоатомні спирти (гліцерини) блокують можливі місцево подразнюючі ефекти, разом із ПАР підвищують доступність біоорганіки для системи контролю вологості та антимікробного засоба
Нанесення	Доступні до нанесення вручну та з використанням автоматичних розпилювачів
Економіка	Оптимальне співвідношення ціна-якість в порівнянні з засобами «вологої» дезінфекції та відповідність витрат на придбання та використання із очікуваним зростанням ефективності виробництва

Таблиця 4. Спектр дії антимікробних засобів різних хімічних груп щодо різних мікроорганізмів

Чутливість мікроорганізмів до про мікробних субстанцій різних хімічних груп									
Групи мікроорганізмів	**Групи діючих речовин**								
	Кислоти	Спирти	Альдегіди	Луги	Сполуки хлору	Йодпохідні	Пероксиди	Феноли	Амонійні солі
Мікоплазми	++	++	++	++	++	++	++	++	++
Бактерії Г+	++	++	++	+	++	++	++	++	++
Бактерії Г –	++	++	++	+	+	+	+	++	+
Віруси оболонкові	+	+	++	+	++	+	+	+	+/-
Віруси безоболонкові	+/–	–	+	+/–	+/–	+	+/–	–	–
Грибки	+/–	+/–	+	+	+	+	+/–	+/–	+/–
Спороутворюючі	+/–	–	+	+/–	+	+	+/–	–	–
Кокцидії	–	+	+	+/–	+	+	+/	+/–	–

(++) – виражена протимікробна активність;
(+) – достатня протимікробна активність;
(+/-) – часткова протимікробна активність;
(-) – протимікробна активність відсутня.

Хлорвмісні препарати недопустимі до використання на новонароджених поросятах та обмежені до застосування на секторах штучного запліднювання через високі місцево подразнюючі властивості хлору. Окрім цього, вільний хлор, що виділяється при застосуванні таких препаратів, – це важкий газ, тому в умовах високої вологості має здатність до накопичення в зоні життєдіяльності тварин і погіршення, а не покращення умов їх утримання; також він може проявляти корозивні властивості щодо обладнання.

Тим часом *йодовмісні* речовини та компоненти позбавлені цих негативних властивостей. А їх пролонговані та захищені форми дозволяють забезпечити стабільну концентрацію йоду місці використання. Крім того, вони не мають обмежень до застосування на будь-яких вікових групах сільськогосподарських тварин.

Відомості про порівняльну чутливість мікроорганізмів до протимікробних препаратів різних хімічних груп подано в таблиці 4.

Щоб отримати максимальні результати, зупиняйте свій вибір тільки на кращому. В наступних номерах

часопису – про результати порівняльних випробувань різних груп препаратів для сухої дезінфекції в розрізі антимікробної активності та впливу на стан середовища утримання тварин.

ЦІЛЬОВЕ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОЛІБАКТЕРІОЗУ

За матеріалами «Агравіс Вісник», №3, 2010

Експерти відзначають, що максимальні втрати молодняку виникають через гострий прояв кишкової інфекції колібактеріозу. Хоч як дивно, але найімовірніше захворіти колібактеріозом можуть найсильніші та найбільші поросята з опоросу. Чому? Як попередити захворювання?

Клінічна картина у більшості випадків практично однакова: набрякання очниць й ущільнення спинки носа внаслідок відкладення під шкірою значної кількості рідини. В окремих тварин спостерігаються судоми. Одночасно виникають інтенсивні проноси. Хворі поросята, як правило, гинуть, а ті, що вижили, значно відстають у розвитку.

Типовим збудником інфекції колібактеріозу (або набрякової хвороби) є бактерії родини Escherichia coli (E. coli). Як свідчать результати досліджень, більшість сучасних виробників свинини не можуть своєчасно попередити спалах хвороби, бо не володіють навиками з її профілактики та лікування.

Використання антибіотиків

Стрімкому розмноженню спор бактерій E. coli можна запобігти за допомогою антибіотиків. Який антибіотик підходить найкраще, може вирішити тільки ветеринарний лікар. Тут, по-перше, рекомендується комплексно вивчити результати висівання бактерій, а також проведення пробних тестів. Зверніть увагу, що серотипи і ступінь їх стійкості в кожному господарстві можуть принципово відрізнятися. Достовірні результати ви можете отримати лише через тестування поросят, клінічна картина в яких почала виявлятися відносно недавно.

Щоб успішно боротися з колібактеріозом, слід спочатку зрозуміти механізм дії його збудника. E. coli належить до звичайних «мешканців» останнього відрізку тонкого кишечника, а також товстої кишки. Як правило, бактерії виводяться з послідом і потім поширюються в навколишньому середовищі.

Треба розрізняти «нешкідливі» і патогенні бактерії штаму E. coli. Збудниками проносів у більшості випадків є ентеротоксичні E. coli. Цей тип збудників має особливі ниткоподібні протеїнові відростки, так звані фімбрії, або пілі (типи F4 та 18ac). Вони дають змогу бактеріям закріпитися на поверхні кишкової стінки (див. малюнок 1) і синтезувати в кишечнику отруйні продукти обміну речовин, т.зв. ентеротоксини.

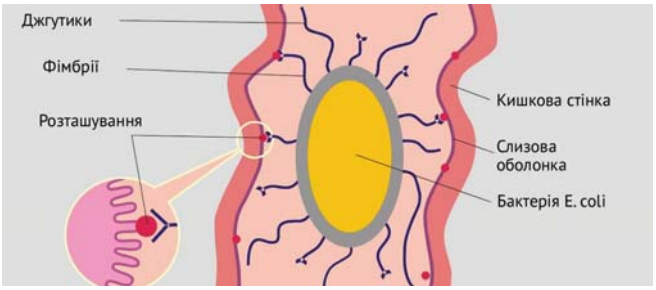

Мал. 1

А набрякову хворобу викликають бактерії, які утворюють цитотоксин. Для них також характерні фімбрії (F18ab). Синтезований ними цитотоксин пошкоджує кровоносні судини. Це призводить до набряків і нестачі кисню – пошкоджуються нервові клітини, від чого страждає центральна нервова система.

Різні форми стресу і навіть раптова смерть – це наслідок того, що під час розкладання клітинних стінок бактерій в організмі тварини з'являється дуже велика кількість токсинів. У таких випадках крайнім заходом боротьби з хворобою стає впорскування антибіотиків проти Escherichia coli. Обидві клінічні картини – набряклість і проноси – можуть проявлятися як в окремих тварин, так і у всього поголів'я.

Відлучення послаблює імунітет

Спробуймо розглянути проблему детальніше. Якщо поросята після відлучення споживають значно менше корму, ніж потрібно, це призводить до значних змін у кишечнику. Спочатку руйнуються шлункові ворсинки. При цьому активна площа поверхні шлунка зменшується, а разом із тим – споживання корму та води. Через відмирання клітин кишечника значно ослаблюється імунітет. Постає питання: що сприяє виникненню колібактеріозних проносів і набряклості, а також як із ними боротися?

Зазвичай відлучення поросят відбувається дуже болісно. Фахівці виокремлюють три основні чинники, які травмують поросят і сприяють інтенсивнішому перебігу захворювання:

- Переведення на інший вид їжі: після натурального молока поросята мусять звикнути до нового корму.

- Вода замість молока: тепле материнське молоко поросятам замінюють холодною водою.

- Нове середовище: з теплого гнізда поросят переводять на групове утримання в секціях, де, як правило, прохолодніше.

Крім того, фактором стресу є групова конкуренція між поросятами.

Для попередження колібактеріозу рекомендують заздалегідь подбати про найшвидші способи розв'язання вищеозначених проблем.

Регулярно підгодовуйте підсисних поросят

Підгодовування вже саме по собі є найбільш ефективною зброєю в боротьбі з E. coli. Для цього потрібно не тільки знати біологію травлення, але й уміти спостерігати за поросятами й відчувати їх.

Тварини перетравлюють корм у шлунково-кишковому тракті за допомогою ферментів. Рівень перетравлення і засвоєння поживних речовин залежить від того, наскільки в їхньому травному тракті розвинута ферментуюча функція. Впродовж підсисного періоду активність ферментів спрямована на максимальне засвоєння материнського молока. Тому активність лактази сягає максимуму. Активність же інших ферментів, що відповідають за розщеплення білків (трипсин), жирів (ліпаза) і цукрів (амілаза), формується лише на п'ятому тижні життя поросяти. Ці ферменти дають можливість юному організмові підлаштуватися під новий корм. У цей період дуже важливо вчасно підгодовувати поросят, щоби, таким чином, підтримати перебудову ферментної системи і стабілізувати формування активної поверхні кишечника.

Рекомендують добирати корм залежно від активності ферментів. Це дозволяє скоротити високий приплив до тонкого кишечника нерозщеплених крохмалів, які є ідеальним середовищем для розвитку E. coli-бактерій. Також варто звертати увагу на смакові особливості корму. Смачний поросята їдять краще, а значить, ферментативна функція кишечника розвивається інтенсивніше.

Знижена кислотність вмісту шлунка сприяє розвитку бактерій. У перші три-чотири тижні життя тварини не можуть синтезувати соляну кислоту самостійно. Тільки після семи-десяти тижнів їхній організм пристосовується до швидкого зниження кислотності. Тому до престартерних кормів у перші два-три тижні життя поросятам треба додавати екструдоване зерно, високозасвоювані білки (молочний і соєвий протеїн, картопляний крохмаль), а також цінні рослинні жири. Вміст сирого протеїну не повинен перевищувати 18%. Буферність корму також має залишатися на мінімальному рівні, щоб не нейтралізувати наявну мінімальну кількість соляної кислоти.

Як буферні компоненти прекрасно підходять білки й мінерали. Тут можна порекомендувати додати в корм органічні кислоти (пропіонову та мурашину). Пробіотики протидіють розвиткові шкідливих мікроорганізмів, і тому їх використовують у більшості престартерів.

Щоб стимулювати споживання корму перед відлученням, рекомендовано кілька разів на день підгодовувати поросят невеликою кількістю кашоподібного корму, розкладаючи його в маленькі годівниці. При цьому важливо бути особливо уважними до їх чистоти. Щоб поросята краще звикали, посипайте кашоподібний корм невеликою кількістю сухого і щодня збільшуйте його частку. Підгодовування можна припиняти вже через 4-5 тижнів.

Найкраще зарекомендували себе порошкоподібні престартери. Саме такий корм добре обволікається слиною і сприяє тому, що в подальшому кислотність у шлунку зменшується швидше. Після відлучення варто використовувати саме такий корм, який застосовувався при підгодовуванні на підсисанні з другого тижня життя. Щоб уникнути раптовості переходу з одного виду корму на інший, їх треба змішувати.

Поїлки та контроль якості питної води

Упродовж підсисної фази поросята отримують достатню кількість рідини через споживання материнського молока. Однак після відлучення їх необхідно забезпечити джерелом питної води. При цьому дуже важливо, щоб поїлки були розташовані в добре доступному місці і легко натискалися: найкраще підійдуть регульовані.

Кожне порося щодня має споживати від 1 до 3,5 літра води, що відповідає 10% живої ваги. Отож пропускна спроможність ніпельної поїлки повинна бути на рівні 0,5–0,8 л/хв. Норма у дванадцять поросят на один ніпель відповідає оптимальним уявленням про випоювання, які, до того ж, закріплені в європейському законодавстві.

Кількість споживаного корму безпосередньо пов'язана з обсягом випитої води, а тому вона є важливим стимулятором росту здорових тварин. Однак і тут можуть виникнути небажані проблеми. Постарайтеся більше уваги приділяти якості питної води. Щоб видалити бактеріальні нашарування треба регулярно чистити водопроводи. Є величезний вибір препаратів: органічні кислоти з 0,3% концентрації у водному розчині, а також дезінфектанти для питної води на основі перекисів або діоксид хлору.

Турбота про поросят після відлучення

Після відлучення у поросяти настає нове життя: не вистачає свиноматки як джерела корму, доводиться постійно шукати їжу і воду, а поруч – такі само осиротілі конкуренти. До того ж кудись поділося тепле кубельце. Все це зумовлює суцільний стрес, який негативним чином позначається на здоров'ї.

Оптимальною вважається ситуація, коли поросята залишають цех опоросу після відлучення. Однак технічні можливості багатьох господарств не дозволяють це зробити. А тому варто подбати про створення сприятливого середовища для маленьких поросят. Приміром, утримувати тварин від одного опоросу в групах для запобігання можливим конфліктам або, по можливості, формувати однорідні групи. При цьому найменших поросят краще об'єднувати в окремі групи.

Позитивний ефект дає використання впродовж певного часу годівниць, таких же, як у цеху опоросу. А для того, щоб поросята краще орієнтувалися, в перші двітри ночі після відлучення слід залишати світло в боксах. Завдяки цьому тварини можуть спостерігати одне за одним під час їжі. Це стимулює апетит і бажання самостійно підходити до годівниці.

Оскільки поросятам після відлучення не вистачає теплого материнського гнізда, в новому боксі потрібно забезпечити необхідний температурний режим. Якщо бокс теплий, то поросята лежать вільно. Холодно – збиваються в купу, тісно притискаючись одне до одного.

Звертайте увагу на корм, який залишається

Перші дні після відлучення є найважливішим періодом для подальшого розвитку поросят. Як правило, набрякова хвороба або колібактеріозні проноси трапляються саме впродовж першого тижня після відлучення. Головна причина – недостатнє споживання корму й води.

Для підтримки ферментної функції та формування здорового кишечника дуже важливо, щоб поросята не переставали їсти. Тому роздавати корм потрібно з невеликими часовими проміжками.

На головну небезпеку наражаються добре розвинені тварини з одного опоросу. Як правило, під час годування вони добиваються найбільших сосків і, наситившись, дуже рідко підходять до годівниці по прикорм. І тільки після відлучення їм доводиться навчитися їсти й пити самостійно. Звертайте увагу на поросят, які відмовляються від корму. Ризик їх захворювання найбільший. Таких поросят краще відразу переводити до окремого боксу, приділяючи їм особливу увагу. Додаткове джерело тепла допоможе їм уникнути переохолоджень.

Робимо висновки

Проблеми захворювання колібактеріозом і набряковою хворобою спричиняють передовсім недоліки годівлі. Поросята повинні звикати до поїдання комбікорму, щоб ворсинки шлунка, кишкова мікрофлора та ензими вчасно пристосувалися до нової їжі.

Відлучені поросята не повинні відмовлятися від корму. Для цього рекомендують контролювати вміст годівниць. Пристосований під потреби організму молодих тварин корм містить достатню кількість якісних компонентів і є ключовим фактором розвитку поросят після відлучення.

2012

С новым годом!

Дорогие коллеги, партнеры, друзья!

От всей души поздравляем вас с наступающим Новым 2012 годом и радостными шумными новогодними праздниками!

Мы выражаем вам искреннюю признательность и благодарность за ваше трудолюбие, соучастие в совместных проектах и успешную реализацию наших партнерских соглашений. Спасибо вам за неоценимый опыт сотрудничества, который мы вместе приобрели в уходящем году!

Желаем, чтобы Новый 2012 год был богат на встречи с интересными людьми, чтобы задуманные благие дела и проекты получили свое развитие, и принесли положительные результаты. Желаем духовного и душевного обогащения, развития профессиональных качеств и навыков, новых интересных идей! Будьте счастливы и здоровы, берегите себя и своих близких!

С уважением, коллектив «Агравиа АГ»

Концерну Agravis 150 лет!

Agravis - выбор профессионалов!

AGRAVIS RAIFFEISEN AG

Доверие, заслуженное делом!

2012

ЕФІРНІ ОЛІЇ В РАЦІОНАХ СВИНЕЙ НА ВІДГОДІВЛІ – ЩЕ ОДИН СЕКРЕТ ВАШОГО УСПІХУ

Тобіас Штайнер, *представник «Біоміну Австрія»*
Віталій Лохов, *генеральний директор ТОВ «Біомін Україна»*

Ефірні олії мають багато корисних властивостей, які можуть відчутно оптимізувати продуктивність тваринництва, особливо свинарства.

Фітогеніка

Фітогенні кормові добавки – це суміш різних трав, яким, окрім оздоровчого та цілющого впливу на організм тварин, притаманні приємні органолептичні та запахові характеристики.

З давніх давен людина застосовує ефірні олії як кулінарні приправи. Широкої популярності вони набули завдяки своїй головній корисній властивості – вони покращують травлення і загалом здоров'я.

Є такі види фітогенів:
- оброблені ароматичні рослини (трави, спеції);
- частини рослин (листя, насіння, коріння);
- рослинні екстракти.

Щоб підвищити ефективність тваринництва, сучасні виробники дедалі частіше застосовують у раціонах тварин фітогенні кормові добавки. І на те є низка причин.

Що таке ефірні олії

Найчастіше ефірними оліями називають рідкі засоби, виготовлені з ароматичних рослин, які позитивно впливають на здоров'я тварин.

Олії, що містяться в рослинах, надають їм різних ароматів. Вміст олії зазвичай становить від 0,01 до 2%. При цьому, як правило, вона сконцентрована в певних частинах рослини: у листі (евкаліпт, пачулі), корі (кориця), зернах (аніс, перець), цибулині (часник), корінні (імбир), плодах (лимон, апельсин).

Олії життєво необхідні для рослин, адже приваблюють комах-запильників та захищають від бактерій, грибків і травоїдних тварин.

Структура ефірних олій

Структура ефірних олій доволі складна, оскільки більшість із них містять сотні різноманітних речовин у різних концентраціях. Деякі виконують певні біологічні функції – антимікробні, антивірусні чи антиоксидантні. У таблиці 1 є приклади вмісту речовин у різних травах та спеціях з описом їхніх біологічних властивостей.

Балансування активних компонентів

Ефірні олії з активними компонентами піддаються екстрагуванню. Стандартним методом є парова дистиляція, що передбачає витяжку <0,01% ефірних олій.

Таблиця 1. Вплив і відсотковий вміст біологічно активних компонентів у різних видах рослин

	Антиоксидантний	Заспокійливий	Антидепресантний	Антивірусний	Антимікробний
Лаврове листя	3	5	–	5	5
Касія (сенна)	3	–	–	3	3
Перець стручковий гострий	9	7	7	6	8
Кмин	5	6	–	7	11
Часник	9	5	5	5	13
Імбир	6	11	5	6	17
Орегано	14	–	–	11	19
Розмарин	12	6	–	10	19
Шавлія	7	–	–	–	6
Чебрець	4	–	3	3	5

У такому разі доцільніше використовувати рослини повністю або ті їх частини, де сконцентровані олії, – це дасть змогу отримати концентрат >5%.

Кількісний вміст ефірних олій залежить від виду рослини, кліматичних умов та сезону збирання.

Метод, що дає змогу збалансувати різні концентрації ефірних олій, – змішування. Олії з різних рослин об'єднують в одному «букеті» для того, щоб збагатити концентрат різними активними компонентами.

Покращення продуктивності свиней

Особливо корисно й ефективно використовувати ефірні олії під час відгодівлі свиней. Про це свідчать численні дослідження та експерименти, що їх проводили в різних країнах світу, а також успішне застосування фітогенних добавок вітчизняними виробниками. На графіку 1 зображено, як застосування корму, збагаченого ефірними оліями, впливає на приріст ваги у поросят при відлученні.

Графік 1. Збільшення ваги поросят при відлученні, %

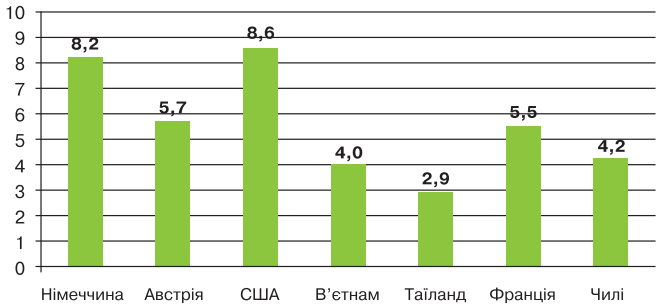

Дані 2010 року

Графік 2. Вплив фітогенних кормових добавок на середньодобовий приріст свиней на відгодівлі, г/день

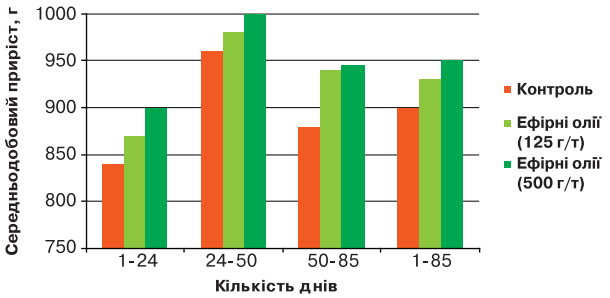

Джерело: Korniewicz et al.,2007

Графік 3. Вплив фітогенних добавок на конверсію корму

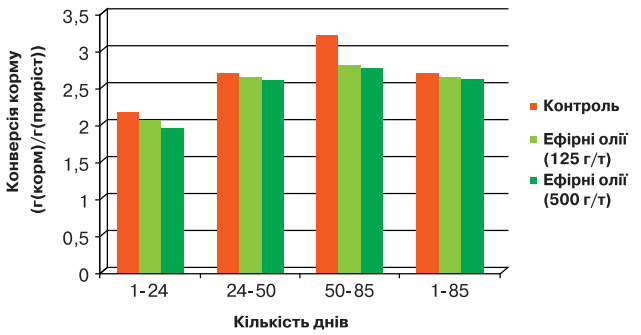

Джерело: Korniewicz et al.,2007

Використання ефірних олій під час відгодівлі свиней забезпечує:
- підвищення середньодобового приросту;
- зниження конверсії корму.

Щоб дослідити та практично обґрунтувати позитивний вплив ефірних олій на здоров'я та показники продуктивності свиней, науковці провели численні експерименти.

Розгляньмо один із них: раціон свиней на дорощуванні та відгодівлі збагатили ефірними оліями. Дозування: 125 г та 500 г на тонну.

У свиней, які споживали збагачений фітогенами корм, середньодобовий приріст покращився (графік 2), а загальна конверсія корму помітно зменшилася (графік 3).

Компонування олій

Свині дуже чутливі до запаху й смаку, тому дуже вибагливі до відповідних характеристик корму.

Покращити смакову привабливість корму можна завдяки комбінації ефірних олій. Наприклад, можна приховати гіркі речовини фруктово-солодким ароматом.

Окремі види ефірних олій та їх суміші успішно використовують під час відгодівлі свиней. Зазвичай їх додають до комбікорму чи премікcів. У таких ефірних оліях повинна міститися суміш компонентів, активних у шлунково-кишковому тракті. Найактивнішими є орегано, часник та чебрець.

Спосіб дії

Механізми позитивного впливу фітогенів на виробничі показники тварин з'ясовані ще не до кінця. Згідно з висновками окремих учених (Ultee et al., 2002; Xu et al., 2008), ефірні олії можуть порушувати цілісність цитоплазматичної мембрани патогенів. Більше того, антибактеріальний ефект ефірних олій пов'язують із спроможністю їх активних компонентів не тільки проникати крізь клітинні стінки, а й вступати у взаємодію із внутріклітинними утвореннями та навіть руйнувати їх (Cristani et al., 2007). Очевидно, саме завдяки таким властивостям ефірні олії значно покращують продуктивність тварин. Адже зменшуючи кількість патогенів у кишечнику, вони зменшують конкуренцію за поживні речовини, роблять їх доступнішими для засвоєння та попереджають шлунково-кишкові захворювання. Серед позитивних наслідків використання ефірних олій в раціоні свиней – збільшення секреції ендогенних травних ферментів; модулювання імунної системи; антибактеріальний, протигрибковий та противірусний ефект; зменшення випадків падежу (Cowan, 1999; Çabuk et al., 2006).

Покращення травлення

Ефірні олії сприяють покращенню травлення свиней в умовах стресу. Один із найпоширеніших стресових факторів – перехід з одного корму на інший, внаслідок чого свині менше їдять, а часом ще й страждають на кишкові розлади. У таких випадках ефірні олії відіграють стабілізуючу роль: покращують споживання корму та запобігають дисфункціям травлення.

Стрес негативно впливає не тільки на споживання корму, а й на його конверсію. Під час одного з експериментів на поросятах при відлученні група тварин, які споживали фітогенні добавки (орегано, аніс, цитрусові олії), продемонструвала краще засвоєння білку та зниження конверсії корму на 6,1%, у той час як середньодобовий приріст у таких поросят, порівняно з контрольною групою, зріс до 6,5%.

Висновок

Завдяки особливому смаку та аромату фітогенні кормові добавки позитивно впливають на травну систему: стабілізують травлення і загалом покращують продуктивність свиней.

Naturally ahead

Biomin®

Здоровий кишечник для максимальної продуктивності!

До 450 г більше ваги при відлученні!

Ефективні фітогенні речовини в дії!

БІОМІН П.Е.П. – продукт, виготовлений з використанням унікальної суміші ефірних масел та пребіотиків для забезпечення їх синергічного впливу; розроблений спеціально для оптимізації показників продуктивності свиней.

ТОВ БІОМІН Україна
вул. Щекавицька, 30/39, оф. 167
04071, м. Київ, Україна
Тел.: +380 44 360 1881, +380 44 496 1763
Факс: +380 44 207 1210
e-mail: office.ukraine@biomin.net
www.biomin.net

Результати дослідів та іншу корисну інформацію Ви знайдете на сайті:

www.pep.biomin.net

ШЛАНГОВІ та ДОЩУВАЛЬНІ СИСТЕМИ ДЛЯ ВНЕСЕННЯ ГНОЮ

Сергій Перегудов, *провідний спеціаліст з утилізації гною, компанія «Біокомплекс» (Росія)*

Проблему забезпечення населення і харчової промисловості м'ясом практично неможливо вирішити без інтенсивного розвитку всіх галузей тваринництва. У цьому сенсі свинина, через свою скоростиглість та відмінний смак, є найбільш стратегічним продуктом. Наразі у світі є безліч технологій і методів вирощування свиней, особливості яких залежать від типу годівлі й утримання, включаючи санітарно-гігієнічні вимоги та норми. Однак найскладнішим питанням за будь-якої технології, яке постає під час проектування свинокомплексу, є гноєвидалення і його подальша переробка на органічне добриво.

Одним із ключових чинників успішного розвитку промислового свинарства є ефективне використання на полях органічних добрив та гною з метою заощадження витрат на мінеральні добрива під час вирощування кормових і сільськогосподарських культур. При цьому підвищення рентабельності тваринництва безпосередньо залежить від того, наскільки ефективно працює система для внесення гною. Його застосування на полях є одним із найзатратніших складників процесу переробки та утилізації. Тому дуже важливо мінімізувати витрати саме на цьому етапі. Крім того, рідкі тваринницькі стоки є унікальним та цінним органічним добривом. Тому сучасна система для внесення гною повинна відповідати таким вимогам:

- мінімальні витрати на внесення;
- зручність експлуатації;
- ефективність і продуктивність;
- максимальна надійність.

Найбільш економічними вважаються шлангові системи та самохідні дощувальні машини, за допомогою яких лише один трактор може за зміну внести у грунт від 1000 до 3000 м^3 гною.

Для великих тваринницьких комплексів найбільш ефективною є шлангова система (фото 1), а для малих і середніх ферм та комплексів оптимальною є самохідна дощувальна машина (фото 2). Спробуймо разом розібратися, чому.

Принципи роботи

При застосуванні шлангової системи з буксирувальним шлангом основний, магістральний, шланг необхідно прокласти по землі до центру поля, на яке планується внести гній. Приєднати до магістрального шланга буксирувальний і розкрутити його до найдальшого кутка поля. Другий кінець буксирувального шланга приєднати до навісного аплікатора. Після цього трактор човниковим способом буксирує аплікатор зі шлангом полем, поки не обробить усю площу. Після завершення роботи шланги, перш ніж згорнути в котушку, треба очистити компресором. Шланг зазвичай прочищають за допомогою еластичної кульки, яку проштовхують по всій його довжині стисненим повітрям.

Для використання дощувальної машини котушку зі шлангом слід встановити на краю поля, на яке планують внести рідкий гній. Потім треба відбуксиру-

Фото 1. Шлангова система

Фото 2. Дощувальна машина

вати візок із дощувальною гарматою на всю довжину шланга за допомогою трактора і включити подачу рідкої фракції гною високонапірним насосом – візок почне рухатися самостійно, бо котушка буде змотуватися за рахунок приводу редуктора гідротурбіни.

Дощувальні машини

Для невеликих тваринницьких комплексів (до 800 голів великої рогатої худоби і 12 000 свиней), в яких поля розташовані близько від ферм, найефективнішим для внесення рідкої фракції гною є використання дощувальних машин.

Крім того, дощувальні машини можна експлуатувати разом із шланговими системами, тобто замість буксирувального до кінця магістрального шланга приєднати дощувальну машину. Таке рішення дозволить застосовувати дощувальну машину для поливу навіть у тому разі, коли відстані достатньо великі.

Використовувати дощувальні машини для внесення у грунт гною від свиней, а тим більше великої рогатої худоби, неможливо, бо той гній містить багато твердих часточок. Тому основною вимогою під час підготовки стоків гною для його внесення за допомогою самохідних дощувальних машин є сепарація на тверду та рідку фракції. Сепаратори відокремлюють практично всі тверді складники, а в рідкій фракції залишаються тільки розчинені речовини, які не забивають дощувальні машини і які легко перекачувати звичайними насосами.

Основна перевага при подвійному використанні дощувальних машин – періоди поливу (літо) і внесення гною (весна та осінь) не перетинаються, а використання для внесення відсепарованої рідкої фракції дощувальних машин (які за інших обставин навесні та восени простоювали б) дозволяє істотно знизити витрати.

Додатковими перевагами застосування дощувальних машин у період вегетації є підживлення кукурудзи на її початковій стадії та полив і підживлення кормових трав після косовиці (див. фото 2).

Шлангові системи

Технологію шлангового внесення стоків комерційно почали застосовувати у США та Канаді в 1960-х роках: вносили на поля осад із відстійників стічних вод. Повноцінне сільськогосподарське застосування цієї технології почалося наприкінці 70-х років. Оскільки для великих комплексів шлангові системи з унесення рідкого гною мають низку важливих переваг, порівняно з традиційними, вони дуже швидко стали популярними. В СНД перші такі системи з'явилися недавно

ООО «НПК „Биоресурс“»

Предлагаем оборудование для свинокомплексов и ферм КРС:

— сепаратор производства CRI-MAN (Италия) для разделения навоза;
— оборудование для внесения жидкого навоза в поля (шланговые системы);
— оборудование для доильных залов и молокопроводов DeLaval (Швеция);
— насосы и мешалки для очистных сооружений и КНС.

83086, г. Донецк,
пр. Лагутенко, 13, оф. 8
bioresursnpk@mail.ru
www.bioresursnpk.dn.ua

(095) 673-46-48
(097) 024-00-16
(062) 210-24-68

(2005-го року), коли почалося будівництво нових великих свинокомплексів.

Основний елемент таких систем – звісно, шланги. З огляду на важкі умови експлуатації, їх роблять дуже міцними та зносостійкими: із стійкого до ультрафіолетового випромінювання поліуретанового покриття та внутрішнього армуючого шару з синтетичного волокна. Зовнішня поверхня стійка до стирання, але чим більше на полі гострого каміння, тим швидше шланг зношується. Всередині шланга є ще й спеціальне покриття для зменшення тертя. За оцінками фахівців, термін служби шланга – 400-500 тис. м^3. Синтетична тканина у внутрішньому шарі робить шланг міцним, даючи змогу його вільно розтягувати і не перекручувати. Верхня межа стійкості шланга на розрив, як правило, становить від 10 до 40 т, залежно від типу та діаметра. Діаметр магістрального трубопроводу зазвичай 150-200 мм. Чим більший його діаметр, тим менше втрачають тиску і тим більше заощаджують енергії на перекачування.

Другим не менш важливим елементом шлангових систем є дизельна насосна станція. Важливо, щоб насос був спеціально призначений для перекачування гною і оснащений подрібнювальним механізмом. Крім того, якщо плануєте перекачувати несепарований гній, необхідно для подачі речовини з гноєнакопичувача до основного насоса використовувати додатковий, занурювальний, насос із вбудованим ріжучим механізмом. Такий насос, як правило, має гідропривід від дизельного двигуна. А для того, щоб ним було зручно маніпулювати, на платформі монтують стрілу з лебідкою. Крім системи запуску двигуна, у блоці управління насосною станцією треба мати захисні системи, які вимкнуть двигун у критичних ситуаціях, таких як низький тиск мастила, перегрів або втрата напору.

Як правило, крім дизельного двигуна, з'єднаного з високонапірним насосом, на платформі додатково монтують компресор і пускову установку для запуску пижів, що очищають шланги під тиском.

Для перевезення, розгортання та згортання шлангів застосовують причіпні транспортери. Їх оснащують

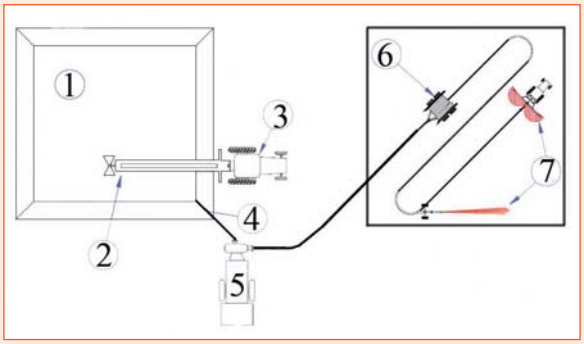

Схема внесення гною за допомогою дощувальної машини або шлангової системи.

Система складається із:

1) гноєнакопичувача;

2) мішалки з приводом від ВВП трактора;

3) трактора;

4) подавальної труби;

5) дизельної насосної станції або насоса від трактора;

6) котушки зі шлангом;

7) буксирувального шланга з аплікатором для внесення гною або самохідної дощувальної машини.

гідроприводом та системою управління швидкістю й напрямком обертання барабана – щоб шланги було зручно розгортати та згортати. Система рівномірного змотування шланга дуже важлива, оскільки кожен транспортер може містити від 1200 до 1800 м шланга. Зважаючи на те, що транспортер призначений для перевезення шлангів полями, його рама та підвіска мають бути дуже надійними.

Переваги шлангової системи

Швидкість: порівняно з іншими способами внесення гною, цей має максимальну продуктивність. Залежно від потужності насосних станцій, що подають гній, його концентрації і дальності перекачування, продуктивність шлангових систем, як правило, становить від 1000 до 3000 м^3 за зміну. Таким чином, навіть дуже великий об'єм гною можна внести за дуже стислі терміни, що особливо важливо в регіонах, де через підвищену кількість опадів або раннє настання холодів період внесення дуже короткий.

Фото 3. Дизельна насосна станція

Дешевизна: з огляду на те, що для системи треба тільки один основний трактор (тягне шланг із аплікатором) потужністю 200-250 к. с., один допоміжний потужністю 150 к. с. (транспортує котушки й скручує шланги), а також троє працівників, собівартість внесення 1 м^3 гною лише 10-25 грн.
Мінімальне ущільнення грунту: коли для подачі гною використовують шланг, відпадає необхідність возити полем цистерни. Цистерни-гноєвози сильно ущільнюють грунт, що може призвести до втрат врожаю. Крім того, важкі цистерни навесні сильно розбивають сільські дороги.

Гній, залежно від того, свинячий він чи коров'ячий, а також з огляду на систему гноєвидалення, може мати різну консистенцію. За допомогою шлангів рекомендують вносити несепарований гній із вмістом сухих речовин не більше 8-9%. Чим рідший гній, тим краще. Тому для внесення гною шланговими системами також рекомендують відокремлювати його рідку фракцію від твердої. Внесення рідкої фракції економічно найдоцільніше з огляду на такі причини:

- у рідкій фракції концентрація твердих частинок мінімальна (0,8-1,7%), а отже, її можна перекачувати на значно більші відстані (на 70% далі, порівняно з несепарованим гноєм) або використовувати менш потужні насоси й заощаджувати на пальному;

- для перекачування рідкої фракції використовують тонші шланги, що робить систему дешевшою;

- вміст NPK у рідкій фракції збалансований краще, що дозволяє вносити її у більших обсягах – щороку від 100 до 300 м^3 на гектар, порівняно із 50-90 м^3 несепарованого гною (норми внесення різні, залежно від тих чи інших культур);

- відокремлену тверду фракцію можна використовувати

Фото 4. Внесення гною цистернами

повторно як підстилку для худоби або реалізовувати як високоякісний компост;

- при перекачуванні рідкої фракції тверді часточки не труть внутрішні стінки шланга, отож він служить довше, перекачування відбувається швидше, ймовірність того, що шланг заб'ється, мінімальна.

Особливості шлангової системи

Основним обмеженням для використання шлангових систем є віддаленість полів. Найзручніші в цьому сенсі поля, розташовані за 3-4 кілометри від гноєнакопичувача. І не далі шести. Вносити гній шланговою системою на відстань понад 7 км не тільки технологічно складно, але й, як правило, нерентабельно. Основний, магістральний, трубопровід може бути довжиною 3 км або довший (залежить від концентрації гною). Однак чим він довший, тим більше енергоспоживання і менша швидкість потоку. Щоб забезпечити належний тиск та швидкість потоку на певній ділянці, може знадобитися другий насос – бустерна насосна станція.

Крім того, можуть виникнути проблеми, якщо для прокладки шланга до поля знадобиться перетинати автомобільну дорогу, залізницю або чиюсь власність. В окремих випадках рішенням проблеми є горизонтальний прокол під дорогою для стаціонарної труби зі швидкознімними з'єднаннями. Як правило, проблем з узгодженням не виникає, оскільки дорожнім управлінням зручніше дати дозвіл на прокладення трубопроводу, ніж ремонтувати дороги, якими регулярно возять гній важкі цистерни для внесення його традиційним способом.

Щоб усунути необхідність перетинати дороги і скоротити відстань для перекачування можна використовувати допоміжні відстійники, розташовані поблизу полів. Це дозволить скоротити довжину шлангів і зменшити потужність насосних станцій, а також час на внесення гною.

Якщо на ті чи інші ділянки поля гній вносять регулярно, для здешевлення системи частину магістрального шланга можна замінити стаціонарним трубопроводом. Для цього краще використовувати поліетиленову трубу діаметром 160-200 мм, закладену нижче глибини промерзання й оснащену ревізійними колодязями. На трубопроводі можна встановити гідранти, щоб підключати шланг у потрібних місцях.

Щоб не повторювати щоденну процедуру прокладання магістрального шланга, рекомендують залишати його на ніч (якщо гній уночі не вносять). При цьому треба забезпечити мобільну охорону, оскільки прокладений по поверхні землі шланг може переїхати автомобіль, його можуть прострілити чи зіпсувати зловмисники.

Чим вносити

Для шлангового внесення гною, як правило, використовують два типи навісних тракторних аплікаторів:

- культиватор із внутрішньогрунтовим інжектуванням (інжектор),
- аплікатор поверхневого внесення.

Аплікатор поверхневого внесення найчастіше застосовують для рідкої фракції гною. А культиватор з інжектуванням дозволяє вносити гній у товщу ґрунту, тому це незамінний інструмент для внесення несепарованого гною. *Але детальніше про це – в наступному номері журналу.*

«НИВА ПЕРЕЯСЛАВЩИНИ» — СУЧАСНИЙ СВИНОКОМПЕКС ЗА ДЕВ'ЯТЬ МІСЯЦІВ

Коли у 2004 році ТОВ СП «Нива Переяславщини» вирішили зайнятися свинарством, то поставили за мету організувати не лише високопродуктивне виробництво, але й підібрати таку технологію будівництва свинокомплексів, яка б дозволила зводити корпуси швидко, надійно та із оптимальним співвідношенням «ціна-якість». Не проста комбінація, але цілком у дусі динамічної команди «Ниви Переяславщини» — переконалися гості підприємства під час семінару Асоціації свинарів України 4-го листопада.

«Саме те, що ми так довго шукали»

Якщо із технологіями вирощування і селекцією визначилися майже одразу (орієнтир на визнаних лідерів Європи – датчан), то до технологій будівництва придивлялися значно довше. Пропозиції довелося розглядати різні. Однак, як зазначає директор «Ниви Переяславщини» Юрій Анатолійович Єрошенко, «все вирішує випадок»: коли вже майже пристали на пропозицію однієї із будівельних компаній, доля звела із представником «Світловодського заводу залізобетонних виробів». «Поїхав знайомитися із їхнім виробництвом бетонних плит без особливого ентузіазму, – коментує Юрій Анатолійович, – а виявилося, це саме те, що ми так довго шукали».

Два перші корпуси «Ниви Переяславщини» зведені в успішному тандемі зі світловодським заводом. Однак щорічне подорожчання матеріалів змусило шукати виходи. Виявилося, найдешевше і найнадійніше – створити свою будівельну компанію та організувати власне виробництво бетонних комплектуючих.

Зараз зведення свинокомплексу на 1250 свиноматок одночасного утримання та 30 тис. товарних свиней на рік займає у ТОВ «Нива Переяславщини» в середньому дев'ять місяців. Один із секретів такої оперативності – будівлі зводять зі спеціальних бетонних плит власного виробництва. Крім того, господарство самостійно виготовляє полімер-бетонні годівниці, бетонні суцільні та щілинні підлоги (спеціалізовані лінії та вібростоли із підігрівом придбали у Данії).

Фото 1. На виробничому майданчику у с. Нова Оржиця під час візиту АСУ

ДОСЬЄ-ПІДПРИЄМСТВО

ТОВ СП «Нива Переяславщини»,
Київська область

Підприємство входить у десяток найбільших та найефективніших свиногосподарств України: майже 5000 свиноматок та 120 тис. товарних свиней на рік. Крім того, – комбікормовий завод потужністю 200 тонн/доба, своя кормова база (обробляють понад 12 тис. га у Київській області), забійний цех (40 голів за годину), м'ясокомбінат (ТМ «П'ятачок») та мережа фірмових магазинів.

«Відкриття п'ятого комплексу в червні, а ми вже готуємося до шостого»

Типовий свинокомплекс підприємства складається із центральної галереї, зліва і справа якої знаходиться низка виробничих корпусів, що є точним відображенням один одного (фото 2). По центру комплексу – санпропускник. Господарство працює за трифазною системою відгодівлі свиней, тому комплекс об'єднує приміщення репродуктора (цех запліднювання, очікування та цехи опоросу), дорощування та вісім корпусів відгодівлі на 1400 голів одночасної постановки. Кожне приміщення поділене на секції і працює із чітким дотриманням принципу «порожньо-зайнято». Загальна площа виробничих приміщень – 16 тис. м^2. Разом із адміністративними та іншими спорудами комплекс займає 10 га землі.

Таких успішно функціонуючих свинокомплексів повного циклу «Нива Переяславщини» має вже чотири: у селах Переяславське, Жовтневе та Нова Оржиця Київської області. А на весну 2012 року заплановане відкриття п'ятого виробничого майданчика у с. Баришівка (Ба-

Фото 2. Макет типового комплексу «Ниви Переяславщини» на «Агро-2011»

ришівський р-н), що дозволить господарству збільшити потужності ще на 30 тис. товарних свиней на рік.

З досвідом прийшла чітка часова схема зведення комплексів: рано навесні, як тільки дозволяє земля, проводять планування, розмітку та закладання фундаменту на майданчику під будівництво. Із квітня по листопад того ж року завершують центральну галерею, санпропускник, вигрузку і кілька відгодівельних приміщень, щоб була можливість завезти кнурів. Справа у тім, що кожного року господарство оновлює кнурів для всіх своїх комплексів. Після карантину частина залишиться для новозбудованого, а решта отримає нові домівки. Поки нові кнурці проходять карантин та внутрішні дослідження господарства (впродовж майже 1,5 місяця), триває будівництво решти комплексу. «Вимиваємо та ізолюємо перші приміщення. Ставимо кнурців на карантин. І продовжуємо будувати далі за циклом: спершу цех очікування, потім на дзеркальній від нього стороні – цех осіменіння, далі – цехи опоросу та дорощування і в останню чергу – решту відгодівельних корпусів, – коментує виконавчий директор господарства Віталіс Шакель. – Таким чином до березня наступного року комплекс буде повністю готовий і прийме ремонтних свинок, яких готують інші виробничі майданчики «Ниви Переяславщини». Але, поки тривають роботи над п'ятим комплексом, офіційне відкриття якого заплановане на червень 2012-го, ми вже посилено готуємося до будівництва шостого майданчика: проектна група виготовляє всі необхідні для нього металоконструкції.»

Не бетоном єдиним

В основі кожного комплексу – металевий каркас загальною вагою майже 500 т. Для зведення стін використовують утеплені бетонні плити, при виготовленні яких закладають ізоляцію товщиною 100 мм та одразу вливають у них клапани припливної вентиляції і рами вікон – залишається лише вставити склопакети. Стеля – два шари металопрофілю із прошарком мінвати посередині.

Для підлог використовують суцільні і щілинні бетонні плити власного виготовлення, а також щілинні плити із чавуну. Так, у відділі очікування підлоги бетонні наполовину суцільні та наполовину щілинні; у відділі відгодівлі – бетонні повністю щілинні; а у цехах опоросу та дорощування комбінують суцільні бетонні плити із водяним підігрівом (у маточнику – тільки в зоні поросят) та чавунні решітчасті (Фото 3-6).

Оптимальною глибиною для гноєзбірних ванн під корпусами на господарстві вважають 60 см: порівняно із глибиною 40 см є можливість зберігати гній довше без ризику активного розвитку мікроорганізмів і мух, крім того така глибина дає додаткові переваги у холодну пору року. Ванни мають нульовий рівень укосу, однак горловина стічної труби із невеликим заглибленням. Завдяки цьому після відкривання пробок гній без проблем самопливом стікає у центральну каналізаційну трубу, далі – у накопичувальний резервуар, звідки його перекачують у лагуни – по дві зліва і справа від центральної галереї комплексу. За системою гноєвидалення комплекс ділиться на дві половини (умовний центр якраз під санпропускником), і гній із кожної перекачують у свою пару лагун. Гноєзбірні лагуни круглої форми «Нива Переяславщини» теж виготовляє самостійно: кожна глибиною 4,2 м та вміщає 5 тис. м^3. Гній не сепарують на фракції, а після відстоювання вносять на свої поля навколо комплексу. Свинокомплексу такої потужності, відзначають на господарстві, необхідно щонайменше 1 тис. га поля для внесення органічних відходів.

«Із обладнанням не експериментуємо: довіряємо перевіреним»

Мікроклімат. Припливну вентиляцію у корпуси забезпечують тільки клапани над вікнами. Їх кількість залежить від спеціалізації корпусу. Всі вентилятори – витяжні: частина працює постійно (і взимку теж), забезпечуючи так звану «мінімальну» вентиляцію, а решту комп'ютер мікроклімату вмикає за необхідності. Комп'ютеризована система клімат-контролю регулює кут нахилу припливних клапанів, швидкість руху вентиляторів, режим роботи опалення та системи охолоджен-

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

ня відповідно до заданих параметрів та графіку зміни мікроклімату у конкретному цеху. Клімат-контроль оснащений системою оповіщення про збої і має віддалений доступ, завдяки якому відповідальний оператор може слідкувати за роботою системи чи вносити корективи із будь-якого куточка світу.

Зараз всі корпуси комплектують автоматизованою системою охолодження: на стінах над припливними клапанами закріплена трубка високого тиску із форсунками (Фото 6). У спеку вони випорскують порцію води, перетворюючи її на туман, із періодичністю, заданою комп'ютером мікроклімату. Завдяки цьому температуру в корпусах можна знизити на 4-5°С, а коли надворі 40°С, то й на всі 6°С, що позитивно відображається на здоров'ї тварин та їх виробничих показниках.

Потреби свинокомплексу у воді повністю забезпечують дві свердловини: одна робоча глибиною 80 м, інша, яку на господарстві називають «пожежною», завглибшки 120 м. Дебет води у діючій – 250 м^3/год. Місцева вода має високий вміст заліза, однак комплекси оснащені сучасними системами її фільтрування та підготовки (Фото 7), тому на господарстві справедливо зазначають, що свині «Ниви Переяславщини» п'ють кращу воду, ніж жителі деяких районів Києва. Крім системи замочування, що готує приміщення до миття, у кожній клітці на дорощуванні та відгодівлі передбачено форсунку, що періодично розпилює воду над конкретною ділянкою клітки. Це сприяє порядку у групі: постійно зволожене місце поросята ідентифікують як зону дефекації. Хоча у сильну спеку система втрачає свої функції – швидше служить додатковим охолодженням тваринам, які залюбки приймають своєрідний душ.

Корми для свиней готують із власної сировини на своєму комбікормову заводі, що у с. Переяславське. Використовують вісім рецептів, але увесь корм тільки сухий гранульований. Віталіс Шакель розповів, що задумувалися над тим, аби відійти від гранулювання. Проте вирішили шукати резерви економії в іншому: «Температура гранулювання досягає 82°С, завдяки чому гине більшість хвороботворних бактерій, в тому числі небезпечна сальмонела. Крім того, гранульований комбікорм практично ніколи не злежується і не «зависає» у силосах, що не рідкість із сипучими кормами. З міркувань безпеки вирішили не відмовлятися від гранулювання, однак, щоб економити, перейдемо від газу до забезпечення гранулятора парою за допомогою солом'яної пічки потужністю 2 МВт. Аналогічні пічки по 1 МВт успішно справляються із опаленням наших свинокомплексів, при чому вчетверо дешевше, ніж газом. Вони надійні і не потребують додаткових трудових ресурсів: режим роботи регулюється автоматично, а операторові необхідно загрузити пічку в середньому двічі на день в холодну пору року та лише раз на тиждень у теплу.»

Фото 7

У цехах запліднювання та очікування свиноматок утримують в індивідуальних станках із полімер-бетонними годівницями власного виробництва. Годівля дозована. Стресів за таких умов мінімум, тому й мають збереженість поросності не нижче 92%. У цехах опоросу, кожен із яких розрахований на 30 станків, свиноматки отримують корм дозовано в індивідуальні металеві годівниці. А на дорощуванні та відгодівлі використовують кормові автомати, при чому у фінішерів це автомати вологої годівлі.

На всіх комплексах свідомо використовують обладнання тих самих постачальників. Так, системи вентиля-

Фото 8

ції, охолодження та клімат-контролю від Skov; всі кормові дозатори, кормолінії, поїлки та годівниці від Skiold; системи клапанів регулювання обігріву – від Danfoss; досконалий контроль та облік усіх технологічних процесів завдяки програмному забезпеченню AgroSoft. «По-перше, надійність цих компаній ми перевірили часом. По-друге, завдяки такому підходу позбавляємо себе зайвої мороки, адже точно знаємо, як це обладнання працює, як його монтувати, та й запасні частини для всіх корпусів ідентичні, – коментує пан Віталіс. – До експериментів із обладнанням взагалі ставимося дуже обережно, тому що це розпорошує зусилля, що при наших темпах роботи неприпустимо. Крім того, вже не раз переконалися, що чим простіше, тим надійніше.»

Про те, що і технології, і обладнання, і управління підібрані якнайкращі промовисто свідчать виробничі результати «Ниви Переяславщини». Отримують в середньому 30,2 поросяти на свиноматку на рік. Відлучені у 24-26 днів із середньою вагою 7,5 кг поросята на дорощуванні (до 25-30 кг) мають прирости 450-460 г/доба, а на відгодівлі 900 г/доба, при чому конверсія корму не вища від 2,8 кг на кілограм приросту.

Півмільйона свиней за принципами Ford

У одному із інтерв'ю власник бізнесу Олександр Олексійович Мостіпан поділився, що у планах «Ниви Переяславщини» до 2017-18 року вийти на 0,5 млн голів товарного стада на рік. Для реалізації поставленого завдання виробничий арсенал із наявних п'яти комплексів має поповнитися ще 12-ма. Тому компанія розглядає пропозиції про оренду землі в Чернігівській і Полтавській областях та розраховує збільшити земельний банк до 34-35 тис. га.

Інвестиційна вартість типового комплексу господарства на сьогодні складає 110 млн грн власних та кредитних коштів. Однак саме оптимально вибудовані технології, злагоджена робота команди та чітке усвідомлення поставленої цілі дозволяють «Ниві Переяславщини» працювати прибутково і розвиватися далі. А рости є куди, переконані у компанії, адже дефіцит якісної свинини в Україні досі сягає 3 млн голів товарних свиней на рік.

На противагу заявам недоброзичливців, «Нива Переяславщини» не розраховують на державну компенсацію, бо коли стартували, то й програми такої ще не було. Натомість покладалися тільки на свої сили. Перший корпус, жартує Юрій Анатолійович Єрошенко, взагалі «із рук» будували, бо значну частину обладнання возили власними авто: «Чи боїмося конкуренції? Ні. Ми одразу поставили за мету так відшліфувати точність виконання проекту, щоб всі монтажно-будівельні роботи відбувалися, як складання автомобілів на заводах Ford, – бездоганно і ледь не автоматично. А це приходить тільки із досвідом, якого не купиш.»

Ганна Лавренюк

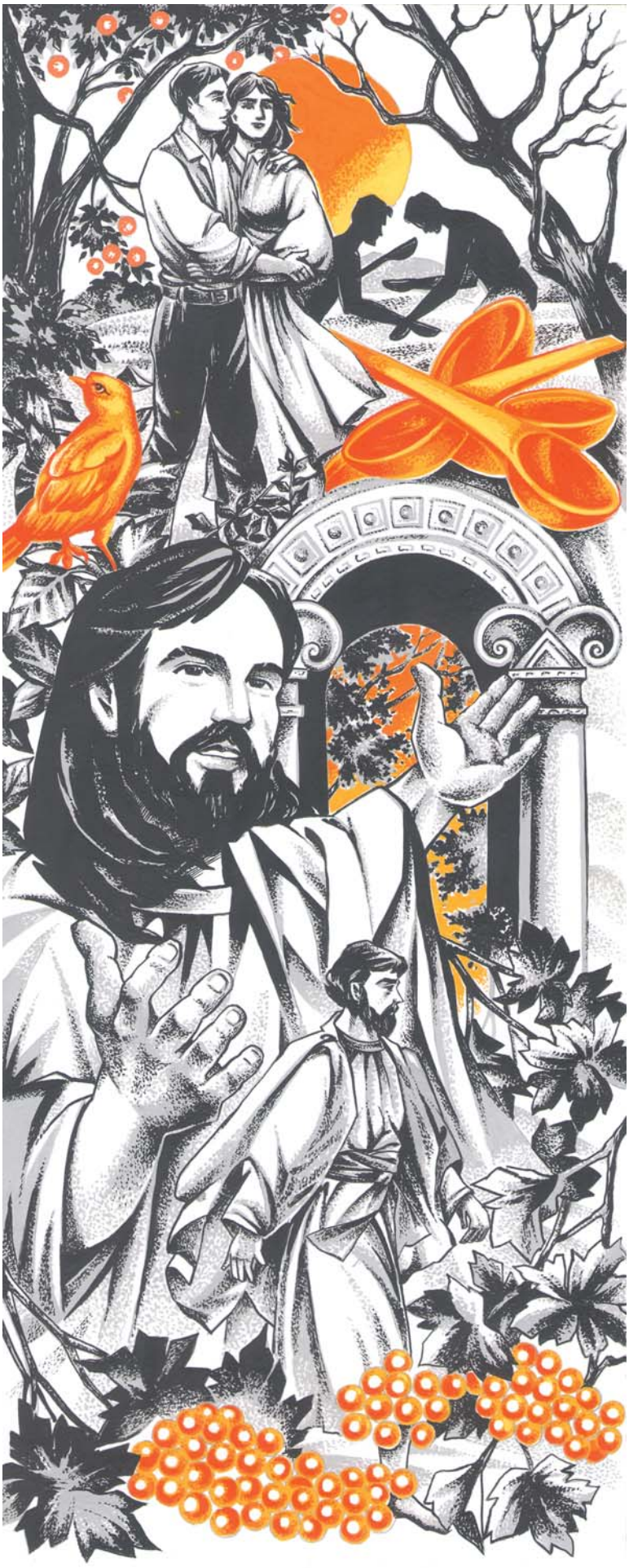

Пекло і Рай

Жив-був Добрий Чоловік. Усе свідоме життя він намагався з'ясувати, що таке Пекло, а що – Рай. Він розмірковував над цим вдень і вночі, розпитував сивоголових дідів, шукав відповіді у наймудріших книгах, але ніде й ні в кого не міг отримати переконливого пояснення. Однієї ночі, коли він заснув під час своїх болісних роздумів, йому наснився Бог.

– Відповідь на твоє питання дуже проста, – сказав Господь, – ходи за мною, я тобі покажу.

Господь підвів його до двох дверей, відчинив одні з них і провів досередини.

Там на зеленій галявині стояли величезні круглі столи, посеред кожного – чаша з їжею. Все так смачно виглядало і пахло, що у Чоловіка аж слинка потекла. Довкола столів сиділи люди, однак вони були неймовірно худими, змарнілими, змученими, немов умирали від голоду. В усіх були ложки із довжелезними ручками – люди могли дотягтися ними до чаші й набрати соковитої їжі, однак ручка ніяк не давала піднести страву до рота. Чоловік був вражений їхнім горем.

– Щойно ти побачив Пекло, – промовив Господь, – тепер покажу тобі Рай.

Чоловік попрямував за Богом до других дверей. Те, що відкрилося Чоловікові, зовсім його спантеличило.

Та ж залита сонцем галявина, такі самі величезні круглі столи, ті ж чаші зі смакотою, і ложки в руках у людей, що сиділи довкола, теж були із неймовірно довгими ручками. Однак за цими столами люди весело гомоніли між собою, усміхалися й виглядали абсолютно ситими та щасливими.

– Я не розумію. Як так, Господи? – знітився Чоловік.

– Все просто, – почув він у відповідь, – ці навчилися годувати одне одного. Інші ж думають тільки про себе.

Пекло і Рай влаштовані однаково. Різниця – всередині нас.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ & ІНОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ

7-10 лютого 2012

Міжнародна виставка ефективного тваринництва

- ПЛЕМІННА СПРАВА
- ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА
- КОРМОВИРОБНИЦТВО
- ВЕТЕРИНАРІЯ
- ТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ ПЕРЕРОБКА ТА ЗБЕРІГАННЯ ПРОДУКЦІЇ
- ПТАХІВНИЦТВО
- УТИЛІЗАЦІЯ ВІДХОДІВ

Дирекція виставки Agro Animal Show: тел./факс: +38 044 461-9368, 490-6469. E-mail: agro@kmkya.kiev.ua

www.animal-show.in.ua

Генеральний організатор: Київський міжнародний контрактовий ярмарок

Співорганізатори: UBIFRANCE Французьке агентство міжнародного розвитку підприємств UBIFrance; IFWexpo IFWexpo GMbH

Генеральний інформційний партнер: Тваринництво

Місце проведення: Виставковий центр КИЇВЕКСПОПЛАЗА Україна, м. Київ, вул. Салютна, 2-Б, ст. метро „НИВКИ“

Куди це ви зібралися?
Свята думаємо пересидіти у лісі.

Професоре, ви — геній!
ЗРАЗОК №2012
„КОВБАСОЇД-С-01

А ось ще один анекдот...

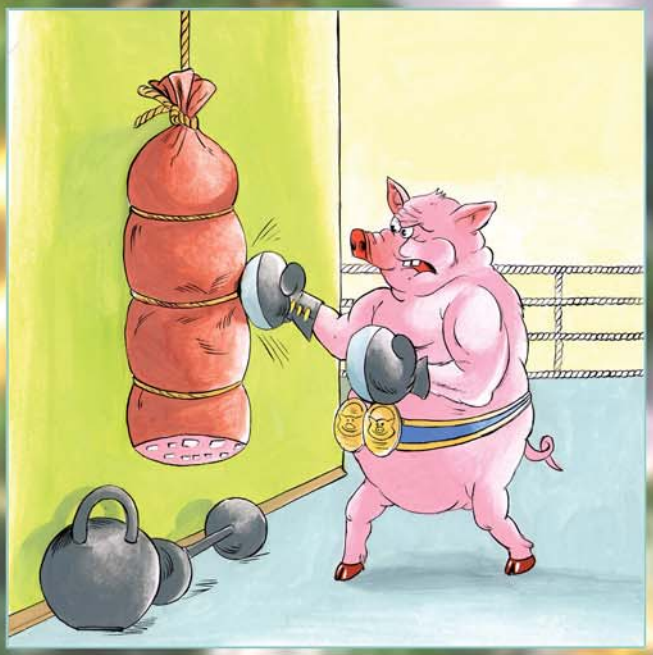

Ну! Хто перший на кастрацію?

Ну і добре ж ми погуляли в ніч з 31-го на 14-те...

Журнал «Прибуткове свинарство» – про все, що стосується свинарства

Свідоцтво про реєстрацію КВ 16912 – 5682Р від 30.07.2010

Прибуткове свинарство

У 2012 році журнал виходитиме 6 разів на рік.
Вартість підписки з доставкою становить 345 грн на рік (57,5 грн/номер).

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС В КАТАЛОЗІ «УКРПОШТИ» 89054

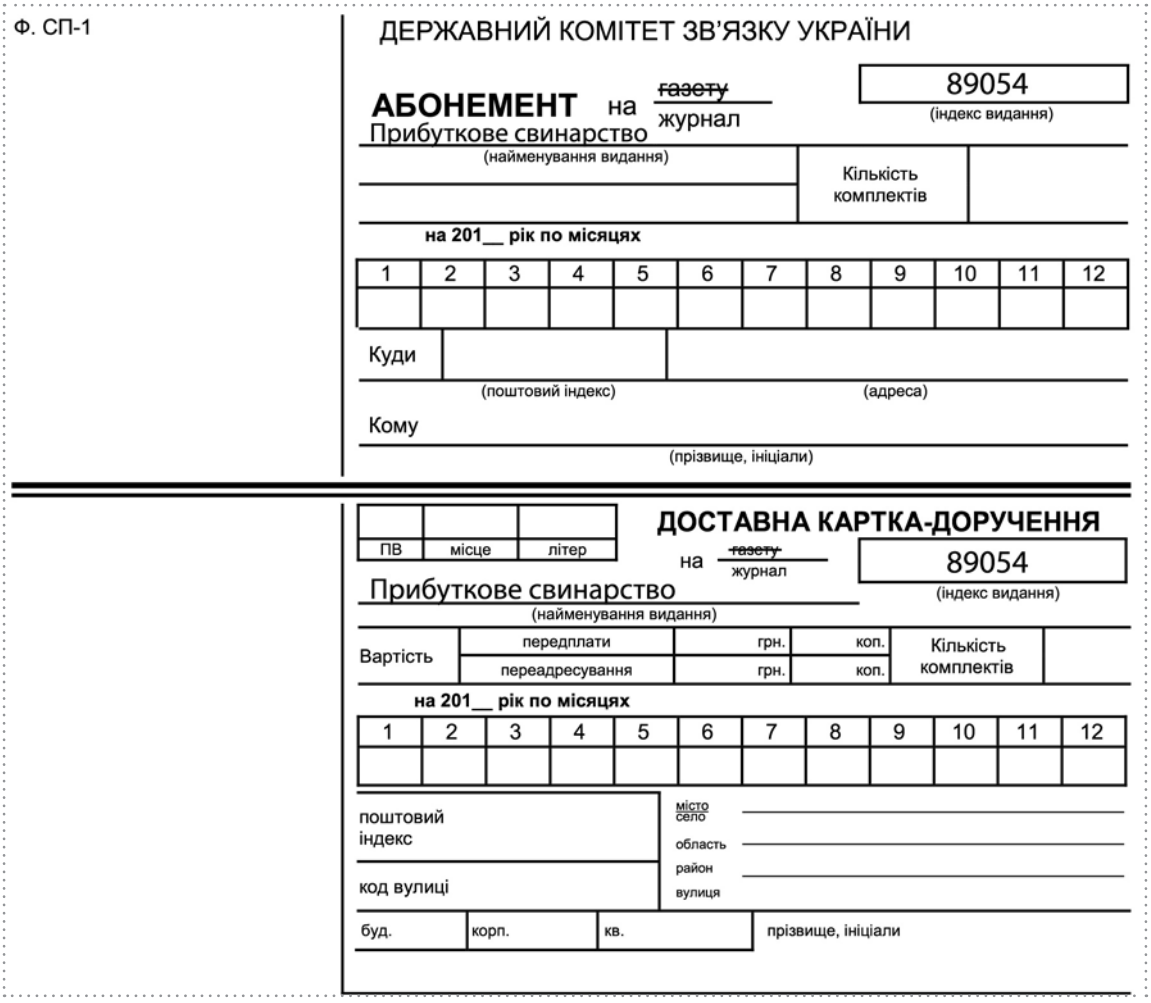

Ф. СП-1

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ

АБОНЕМЕНТ на ~~газету~~ журнал — 89054 (індекс видання)

Прибуткове свинарство (найменування видання) | Кількість комплектів

на 201__ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куди (поштовий індекс) (адреса)

Кому (прізвище, ініціали)

ПВ | місце | літер

ДОСТАВНА КАРТКА-ДОРУЧЕННЯ

на ~~газету~~ журнал — 89054 (індекс видання)

Прибуткове свинарство (найменування видання)

Вартість: передплати грн. коп. / переадресування грн. коп. | Кількість комплектів

на 201__ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий індекс

код вулиці

місто село

область

район

вулиця

буд. | корп. | кв. | прізвище, ініціали

УВАГА! Акцію «Редакційна передплата за спеціальною ціною» продовжено до 31.01.2012 року. Замовте підписку журналу «Прибуткове свинарство» на рік і отримайте знижку до 15% – 300 грн за шість номерів разом із доставкою.

РЕДАКЦІЙНУ ПЕРЕДПЛАТУ можна оформити, надіславши заповнену анкету по факсу **(04744) 3-06-61** або на e-mail **profpigprod@gmail.com**

ПІБ .....
Назва підприємства .....
Посада .....
Контактна особа .....
Телефон .....
e-mail або факс .....
Адреса доставки .....
Період передплати .....
Кількість екземплярів .....
Дата ..... Підпис .....

AgroSoft®

деталі мають значення

Програмне забезпечення AgroSoft створене командою спеціалістів, що розуміють пріоритети виробництва та постійно працюють над оновленнями програми.

AgroSoft WinPig це:

- постійний контроль, аналіз ефективності господарства та планування виробництва;
- достовірні дані продуктивності всього стада чи окремої тварини — у будь-який час;
- вчасне виявлення слабких ланок виробництва;
- легке засвоєння основ ведення обліку;
- постійна підтримка, консультації, налаштування до потреб конкретного господарства.

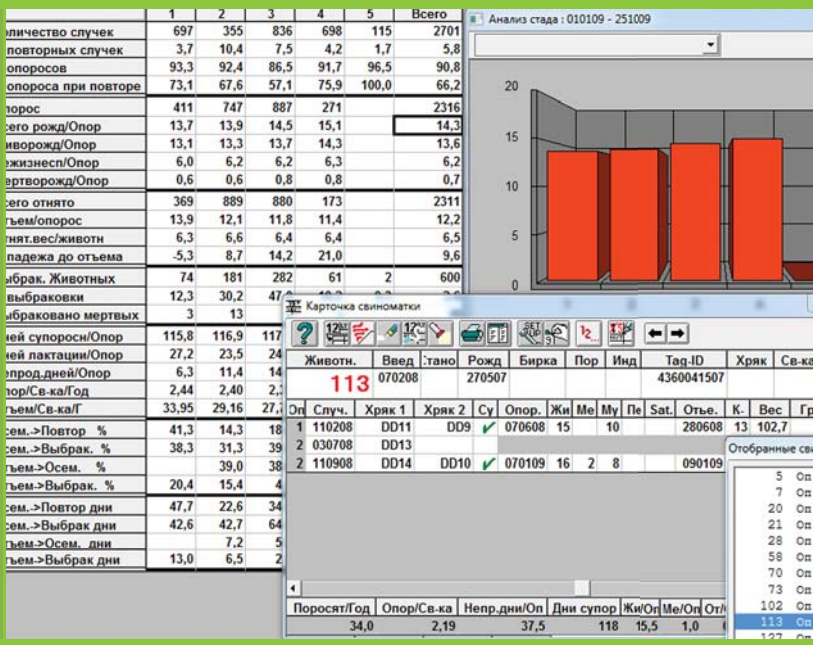

AgroSoft на ринку вже понад чверть століття, і кількість користувачів постійно росте. Сьогодні AgroSoft довіряють більше 6000 виробників із 25 країн світу. В Україні свій вибір на користь AgroSoft зробили вже понад 30 господарств.

Зовсім скоро, вже з нового 2012-го — довгоочікувана версія програмного забезпечення AgroSoft — WinPig net!
Ще більше можливостей, прозорість обліку, редактор звітності та багато інших нових корисних функцій!

ПРЕДСТАВНИЦТВО В УКРАЇНІ:

Телефон: (097) 937–69–41
Факс: (04744) 3–69–85

Ел. пошта: agrosoft_ua@ukr.net
Інтернет: www.agro-oblik.com
www.agrosoft.eu

2012. ВСЕ БУДЕ В ШОКОЛАДІ!

Недарма фраза «Все - в шоколаді» означає повне благополуччя. Шоколад давно зарекомендував себе як ліки від поганого настрою та відмінний подарунок на всі випадки життя.

Насолода починається, коли ви ще тільки розгортаєте шарудливу обгортку. У цей момент у людини вже течуть слинки в передчутті очікуваного задоволення. Ця реакція посилюється при погляді на чудову, привабливу, розділену на часточки темно-коричневу плитку шоколаду. Некваплиме смакування шматочків шоколаду викликає у вас справжнє захоплення, що переходить у почуття блаженства, дуже схоже на екстаз.

Шоколад - дуже смачні "ліки" від депресії і незамінний засіб проти втоми. Вчені з'ясували, що для підвищення настрою досить просто вдихати аромат шоколаду. А англійські парфумери навіть випустили туалетну воду із запахом цих божественних ласощів. Недарма шведський ботанік Карл Лінней назвав шоколадне дерево "какао теоброма", що в буквальному перекладі означає "їжа богів".

Справжній шоколад готують виключно з какао-бобів і масла какао. Тільки при використанні натуральної і якісної сировини майстри здатні створити шедеври, що змінюють наш настрій, самопочуття і світовідчуття.

Продукти компанії Оллтек, як і справжній якісний шоколад, виготовлені з природної натуральної сировини, створеної самою природою на користь людини. Основою бізнесу компанії Оллтек завжди були інновації завдяки науковим досягненням. Цей процес інтеграції став можливим завдяки культивуванню духу неперевершеної майстерності. Ми присвятили свою діяльність створенню природних продуктів вищої якості на основі фундаментальних наукових розробок, створення рішень, що задовольняють потреби наших споживачів.

Ми віримо, що в Новому 2012 року нас всіх чекає процвітання і успіх. Використовуючи новітні досягнення науки і унікальні комбінації природних сполук у складі наших продуктів, ми зможемо забезпечити «солодке життя» і високу продуктивність нашим тваринам! А незвичайний смак шедеврів околадного мистецтва надасть нам заряд радості, бадьорості, здоров'я і безліч нових ідей для втілення.

ДП «Оллтек-Україна»
г. Київ, вул. Іллінська, 8,
тел.: (044) 494-40-81, факс: (044) 494-40-82
www.alltech.com/ukraine

Alltech®

С Новым 2012 годом и Рождеством Христовым!

ООО «Биг Дачмен Украина»
ул. Новоконстантиновская, 13/10, оф. 306
г. Киев, 04080, Украина
тел.: +38 (044) 494-25-35
+38 (044) 390-62-20
факс: +38 (044) 390-62-21
www.bigdutchman.ua
big@bigd.kiev.ua

Big Dutchman®
PIG EQUIPMENT